Europese Commissie

Educatieve toolkit – Bestrijden van genderstereotypen op de basisschool

Leerlingen aanmoedigen een wereld vol kansen te ontdekken gebaseerd op het voorbeeld van de transportsector

PPMi

Learn to change
Change to learn

Geschreven door Maria Luísa de Bivar Black, María Pilar Santos Tambo (Learn to Change) en Hedvika Janečková (PPMI)

Bewerkt door Pascale Mompoint-Gaillard (Learn to Change)

Met aanvullende input van Sandra Šević, Eszter Szőnyi, Aistė Vaitkevičiūtė, Cecilia Francisco Carcelén, Irma Budginaitė-Mačkinė, Cosmin Nada (PPMI), Mari Varsányi (Learn to Change) en Tessa Wright (Queen Mary University of London)

Vertaald door Esther Follain

Illustratie door Pavla Baštanová

Graphic design door Michal Čepelka, Robin Michenka en Sophie Despras

Dit document is opgesteld voor de Europese Commissie, maar geeft alleen de standpunten weer van de auteurs. De Europese Commissie is niet verantwoordelijk voor eventuele gevolgen die voortvloeien uit het hergebruik van deze publicatie. Meer informatie over de Europese Unie is beschikbaar op de website (http://www.europa.eu).

PDF ISBN 978-92-76-32903-9 doi:10.2832/4494 MI-04-21-109 NL-N

Manuscript voltooid in april 2021

De Europese Commissie is niet verantwoordelijk voor eventuele gevolgen die voortvloeien uit het hergebruik van deze publicatie.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2021

© Europese Unie, 2021

Het beleid ten aanzien van hergebruik van documenten van de Europese Commissie wordt uitgevoerd overeenkomstig Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 betreffende het hergebruik van documenten van de Commissie (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39). Tenzij anders vermeld, is hergebruik van dit document toegestaan krachtens een Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)-licentie (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan, mits de bron correct wordt aangegeven en eventuele wijzigingen worden vermeld.

Voor het gebruik of de reproductie van onderdelen die niet het eigendom zijn van de Europese Unie, kan het nodig zijn rechtstreeks om toestemming van de respectieve houders van het recht te verzoeken.

Educatieve toolkit – Bestrijden van genderstereotypen op de basisschool

Leerlingen aanmoedigen een wereld vol kansen te ontdekken gebaseerd op het voorbeeld van de transportsector

Dankwoord

Deze toolkit is het resultaat van participatieve inspanning en een doorlopend feedbackproces. We willen graag onze oprechte waardering uitdrukken voor ieders steun en bijdrage, met name omdat een groot deel van het werk voor deze publicatie plaatsvond in een tijd van onzekerheid en ongekende gebeurtenissen veroorzaakt door de COVID-19 pandemie.

Onze speciale dank gaat naar alle partners in de onderwijswereld en de transportsector. Hun deskundige bijdragen en feedback hebben een directe invloed gehad op de ontwikkeling van de toolkit en hebben de relevantie voor lespraktijken vergroot (in alfabetische volgorde) Cristina Aguirre López-Bustos, Åsa Backman, Nerea Cañas Zarraoa, Magnus Carlsson, Elena García Sánchez, Georgia Gyftoula, Margit Kirss, Ildikó Lázár, Matina Loukea, Đani Mohović, Brigitte Ollier, Gunilla Rooke, Vanessa de Velasco, Foteini Veneti en Damir Zec.

We zijn eveneens dankbaar voor alle leerkrachten die de tijd hebben genomen om de toolkist te testen en verhelderd commentaar te leveren waardoor de inhoud verrijkt kon worden (in alfabetische volgorde) Filiz Bayazit, Beatriz Floristán Gurría, Hannah Hofer, Dóra Kátai, Reetta Leducq, Arancha Marqués Lorente, Mónika Mezei, Aapo Nuorva, Jelena Orlova en Dalia Valaikienė.

We willen graag Sarah Hartleib, Gabriella Komoly en Armi Mustosmäki bedanken voor de organisatie van het testen van de toolkit.

Tot slot, veel dank aan het Directoraat-generaal voor Mobiliteit en Transport van de Europese Commissie voor hun waardevolle hulp en begeleiding en altijd behulpzame opmerkingen.

Inhoudsopgave

INLEIDING 7
WAAROM DEZE TOOLKIT EN DE FOCUS OP DE TRANSPORTSECTOR? 7
VOOR WIE IS DEZE TOOLKIT BESTEMD? 7
WAT ZIT ER IN DE TOOLKIT? 8
DE STRUCTUUR VAN DE LEERACTIVITEITEN 9
WAAR MOET IK BEGINNEN? 10
VOORGESTELDE TRAJECTEN NAAR DE LEERACTIVITEITEN 10
TOOLSET 1: ACHTERGRONDINFORMATIE 14
BELANGRIJKE BOODSCHAPPEN VOOR LEERKRACHTEN EN LEERLINGEN 15
PEDAGOGISCHE BENADERING 17
TOOLSET 2: INITIËLE ZELFBEOORDELING VAN LEERKRACHTEN 19
INITIËLE ZELFBEOORDELING TOOL 1: VRAGENLIJST 20
INITIËLE ZELFBEOORDELING TOOL 2: MINITAAK 23
INITIËLE ZELFBEOORDELING TOOL 3: REFLECTIE 25
TOOLSET 3: GENDERSTEREOTYPEN 28
ACTIVITEIT 1: EEN KIJKJE NEMEN 29
ACTIVITEIT 1: AFBEELDING VOOR HET LEERPROCES 31
ACTIVITEIT 2: LEREN OVER GENDERSTEREOTYPEN 32
ACTIVITEIT 3: JOU LEREN KENNEN 34
ACTIVITEIT 3: IJSBERG WERKBLAD 36
ACTIVITEIT 4: TEKEN DE BEROEPEN 37
ACTIVITEIT 4: AFBEELDINGEN VOOR HET LEERPROCES 39
ACTIVITEIT 5: WIE DOET WAT IN HUIS? 40
ACTIVITEIT 5: LIJST VAN TAKEN EN KLUSJES 42
ACTIVITEIT 6: PAS IK IN HET STEREOTYPE? 43
ACTIVITEIT 6: LIJST MET UITSPRAKEN 45
ACTIVITEIT 7: HET PODIUM 47
TOOLSET 4: WERK 49
ACTIVITEIT 8: DENK, COMBINEER, DEEL 50
ACTIVITEIT 8: AFBEELDINGEN VOOR HET LEERPROCES 51
ACTIVITEIT 9: WERKEN ALS INGENIEURS! 52
ACTIVITEIT 10: BRIEF AAN JEZELF 54
ACTIVITEIT 10: LIEVE IK BRIEF 56
ACTIVITEIT 11: TEKEN DE BAAN, ONTMOET DE PERSOON 57
ACTIVITEIT 12: KLEUR, SYMBOOL, AFBEELDING 59
TOOLSET 5: TRANSPORT 61
ACTIVITEIT 13: STOP, KIJK EN LUISTER! 62
ACTIVITEIT 13: STOPLICHTEN EN VERKEERSBORDEN 64
ACTIVITEIT 13: REGELS EN ADVIES OM VEILIG DE WEG OP TE GAAN 65
ACTIVITEIT 13: WAAR IS HET GEVAAR? 65

ACTIVITEIT 14: WAT WETEN WE OVER VERVOER? 66
ACTIVITEIT 14: POSTER TRANSPORTMIDDELEN 68
ACTIVITEIT 14: LAND-LUCHT-WATER HAND-OUT 69
ACTIVITEIT 15: IK WIL FIETSEN 70
ACTIVITEIT 15: WERKBLAD VERGELIJK EN VERSCHIL 73
ACTIVITEIT 15: UITSPRAKEN 74
ACTIVITEIT 16: ZICH DE TOEKOMST VAN TRANSPORT VOORSTELLEN 75
ACTIVITEIT 16: WETEN, OVERWEGEN EN LEREN-MODEL 77
ACTIVITEIT 17: LATER ALS IK GROOT BEN 78
ACTIVITEIT 17: WAT IK WIL WERKBLAD 80
ACTIVITEIT 17: IK ZIE MEZELF ALS ... WERKBLAD 80
ACTIVITEIT 18: SCHIET OP! WE WILLEN DE TREIN NIET MISSEN 81
ACTIVITEIT 18: MODEL: TEKEN EEN TREIN 83
ACTIVITEIT 19: IK BEN DOL OP MIJN FIETS! 84
ACTIVITEIT 20: NAAR DE SUPERMARKT 86
ACTIVITEIT 21: WAT IS HET VERHAAL ACHTER DE SCÈNE? 88
ACTIVITEIT 21: AFBEELDING VOOR HET LEERPROCES 90
ACTIVITEIT 22: TRANSPORT IS MIJN KEUZE 91
ACTIVITEIT 22: VOORBEELDEN VAN BEROEPEN IN DE TRANSPORTSECTOR 93
ACTIVITEIT 22: KAARTEN 94
TOOLSET 6: VERVOLG ZELFBEOORDELING VAN LEERKRACHTEN 99
VERVOLG ZELFBEOORDELING TOOL 1: DE RETROSPECTIEVE ZEESTER 100
VERVOLG ZELFBEOORDELING TOOL 2: HOE 'SMILEY' BENT U? 102
VERVOLG ZELFBEOORDELING TOOL 3: EEN REEKS UITSPRAKEN 105
TOOLSET 7: OM NOG EEN STAP VERDER TE GAAN 108
ONDERSTEUNENDE MIDDELEN 109
MEER OVER DIT ONDERWERP 113
REFERENTIES 114

INLEIDING

Waarom deze toolkit en de focus op de transportsector?

Beste leerkracht, deze toolkit is het resultaat van een verzoek van de Europese Commissie voor een educatieve toolkit waarmee genderstereotypen bestreden kunnen worden. De transportsector wordt gebruikt als voorbeeld.

Het ontwerp van en de activiteiten voor de toolkit werden geformuleerd op basis van een aantal feiten. Het eerste feit is dat momenteel slechts 22% van de mensen, werkzaam in de transportsector binnen de Europese Unie (EU), vrouwen zijn.[1] Veel meisjes overwegen geen loopbaan in de transportsector als gevolg van genderstereotypen en verwachtingen waardoor ze andere beroepskeuzes maken.[2]

Ten tweede weten meisjes en jongens vrijwel niets over de transportsector en wat werken in deze sector inhoudt.[3] Het is een feit dat de transportsector een zeer voldoening gevende en verrijkende loopbaanoptie kan zijn voor zowel jongens als meisjes. De sector wordt namelijk steeds milieuvriendelijker en steeds meer technologie wordt gebruikt.

Ten derde draagt het schoolsysteem, een fundamenteel onderdeel van onze samenleving, bij aan het in stand houden van genderstereotypen op vele manieren, bijvoorbeeld in lesmateriaal en zelfs in de onbewuste verschillende verwachtingen die leerkrachten hebben van meisjes en jongens. Omgekeerd, het bespreken en verkennen van onbekende of onverwachte carrièremogelijkheden voor jongens en meisjes kunnen genderstereotypen doorbreken, zowel in als buiten het klaslokaal.[4]

Kortom, het belangrijkste doel van deze toolkit is uit te leggen aan jonge leerlingen dat beroepen niet verbonden zijn aan gender terwijl ze tegelijkertijd leren over de transportsector als mogelijke loopbaanoptie voor iedereen.

Wij hopen van harte dat alle gebruikers van de toolkit er net zoveel plezier aan zullen beleven als dat wij genoten hebben van de ontwikkeling van dit project.[5]

Voor wie is deze toolkit bestemd?

Deze toolkit is ontwikkeld voor leerkrachten in het basisonderwijs en de jonge basisschoolleerlingen (6-7 jaar). De toolkit is bedoeld om leerkrachten te ondersteunen bij het organiseren van discussies in de klas waarbij genderstereotypen daadwerkelijk worden aangepakt, gebaseerd op het voorbeeld van de transportsector.

Deze toolkit is bovendien geschikt voor kleuterleerkrachten, schoolhoofden en schoolpsychologen om genderstereotypen bespreekbaar te maken. Scholen met een omgeving zonder stereotypen vormen een stevige basis voor kinderen om vrij op te groeien en hun unieke interesses en talenten te ontwikkelen.

---

1 European Statistical Office (Eurostat) (2019). Employment by sex, age and economic activity (NACE Rev. 2) - 1 000 (lfsa_egan2). Gevonden op: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_egan2&lang=en.

2 Genderambities zijn duidelijk zichtbaar bij vijfjarigen. Zie, bijvoorbeeld, OECD (2021). The Future at Five. Gendered aspirations of five-year-olds. Gevonden op: http://www.oecd.org/education/school/early-learning-and-child-well-being-study/.

3 Zie, bijvoorbeeld, Europese Commissie (2017). Study on a Pilot Project: Making the EU Transport Sector Attractive to Future Generations. Gevonden op: https://ec.europa.eu/transport/themes/social/studies/social_mt.

4 Zie, bijvoorbeeld, Europees Instituut voor gendergelijkheid (2016). Gender in education and training. Luxemburg: Publicatiebureau van de Europese Unie. Gevonden op: https://eige.europa.eu/publications/gender-education-and-training.

5 Zie also Europese Commissie (2021). *Educational toolkits to help fight gender stereotypes based on the example of the transport sector: Final study report on the development of the toolkits*. DOI: 10.2832/11827.

Naast bovengenoemde doelgroepen, worden leerkrachten, schoolhoofden en schoolpsychologen tevens aangemoedigd hun werk met en rondom de toolkit waar mogelijk te delen met de ouders van de leerlingen.

Wat zit er in de toolkit?

De toolkit bevat de volgende toolsets:

- Toolset 1: Achtergrondinformatie. Deze toolset geeft algemene toegang tot de volledige toolkit. Het bevat de kernboodschappen voor leerkrachten en leerlingen en de pedagogische aanpak waarop de toolkit is gebaseerd.

- Toolset 2: Initiële zelfbeoordeling van leerkrachten. Deze toolset biedt tools om te analyseren waar u aan toe bent met betrekking tot gendergevoelig onderwijs. Alle kwesties die in de toolkit worden aangehaald. Het is raadzaam bepaalde of alle tools voor zelfbeoordeling door te nemen voordat u de toolkit in de klas gaat gebruiken. Deze zelfbeoordeling is bedoeld om zelfreflectie te stimuleren en een volledig beeld van de complexiteit van de problemen te krijgen die ten grondslag liggen aan de activiteiten.

- Toolset 3: Genderstereotypen. Deze toolset omvat een aantal leeractiviteiten waarmee u en de leerlingen verschillende genderstereotypen aan kunnen pakken. Bovendien ontdekt u via deze activiteiten of de school een omgeving met of zonder stereotypen is.

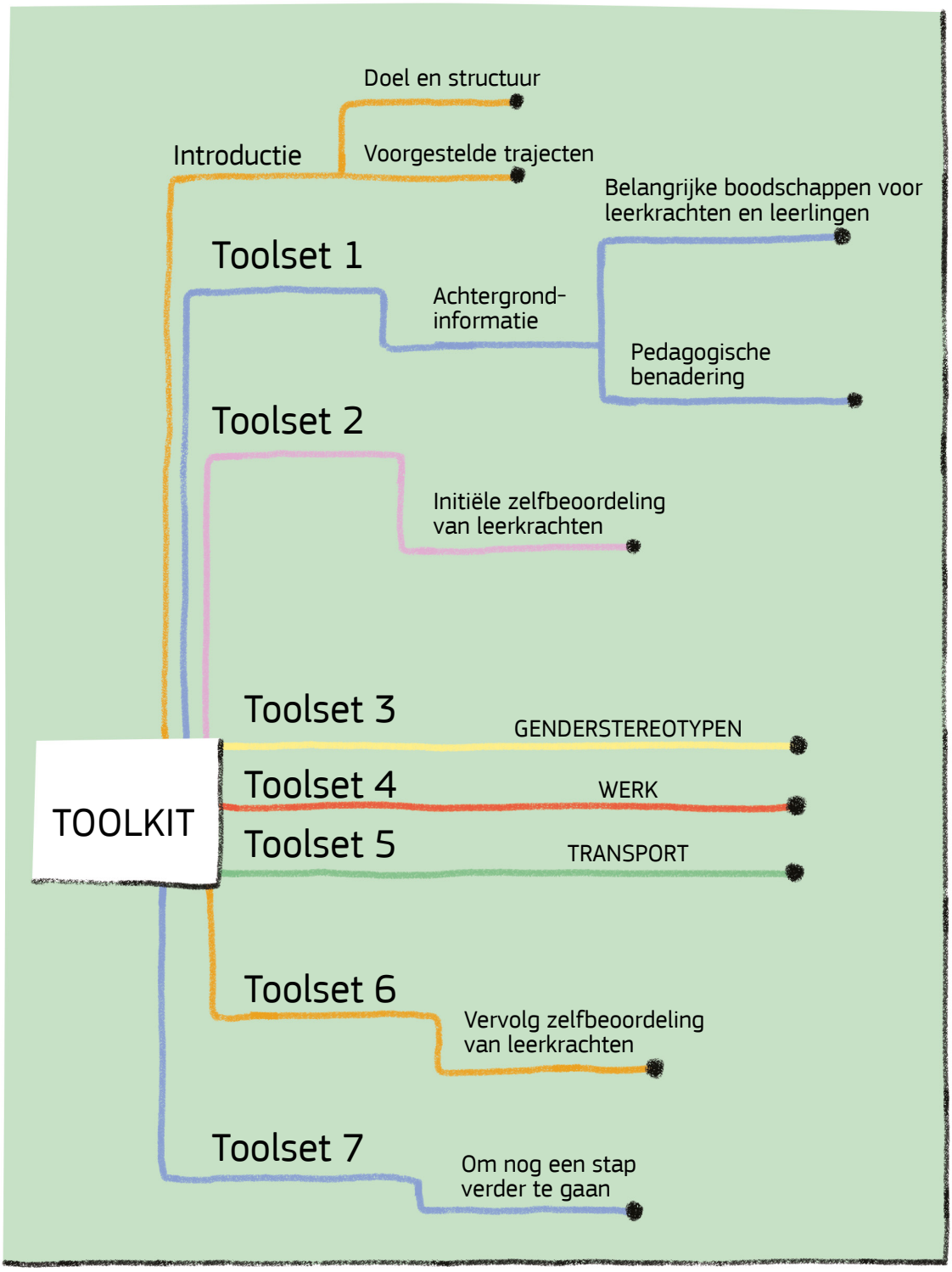
- Toolset 4: Werk. Leeractiviteiten in deze toolset helpen u bij het onderzoeken van twee belangrijke aspecten. Ten eerste gaat u bestuderen hoe genderstereotypen aanwezig zijn in de beroepswereld. Ten tweede zult u ontdekken hoe belangrijke beslissingen over een loopbaan zijn in het leven van een persoon. U leert over de invloed die deze beslissingen hebben op de toekomst van die persoon en de persoonlijke ontwikkeling, zoals toegang tot evenwicht tussen werk en privéleven, goederen en diensten, enz.

- Toolset 5: Transport. Op basis van de activiteiten in toolsets 3 en 4, gaan de leeractiviteiten in deze toolset dieper in op gendergelijkheid en wordt een aantal hedendaagse beroepen in de transportsector toegelicht. De toolset biedt ook de mogelijkheid kennis te maken met toekomstige beroepen in het vervoer en welke vaardigheden deze beroepen vereisen.

- Toolset 6: Vervolg zelfbeoordeling van leerkrachten. Deze toolset nodigt u uit terug te kijken op de ervaring met de toolkit in de klas. U reflecteert op welke manieren deze ervaring uw kijk op gendergevoelig onderwijs heeft veranderd en denkt na over alle andere kwesties die in de toolkit zijn aangehaald.

- Toolset 7: Om nog een stap verder te gaan. Tot slot geeft deze toolset u de mogelijkheid, indien u dat wenst, zelf alle onderwerpen die in de hele toolkit aan bod zijn gekomen verder uit te diepen. De set omvat woordenlijsten, verwijzingen naar essentiële gegevens, geselecteerde middelen en leesmateriaal.

Afbeelding 1. Visuele kaart van de toolkit

DE STRUCTUUR VAN DE LEERACTIVITEITEN

Toolsets 3, 4 en 5 zijn een verzameling van **22 verschillende activiteiten** die samen met de leerlingen in de klas of in een online leeromgeving uitgevoerd dienen te worden. De leeractiviteiten hebben betrekking op de belangrijkste boodschappen van de drie toolsets (d.w.z. genderstereotypen, werk en transport). Bovendien zijn deze activiteiten gericht op het verbeteren van het denkvermogen van de leerlingen en de ontwikkeling van hun inlevingsvermogen. Ze introduceren ook verschillende samenwerkingsstrategieën en denkroutines.

Om gebruiksgemak te bevorderen, hebben alle leeractiviteiten in toolsets 3, 4 en 5 dezelfde belangrijke kenmerken:

✓ **Gemeenschappelijk model:** Alle activiteiten gebruiken hetzelfde model met duidelijke informatie, middelen, folders, stapsgewijze begeleiding voor de ontwikkeling van de activiteit, tips en ideeën om elke activiteit te kunnen variëren of uit te breiden.[6]

✓ **Nadruk op metacognitie:** Aan het einde van elke activiteit wordt er een paragraaf gewijd aan **nabespreking**. Dit is een essentieel onderdeel van de activiteit aangezien het afsluit met een terugblik op de leerervaring. Het basisprincipe van deze nabespreking is de stelling dat we niet leren van de ervaring, maar dat we leren door **na te denken over** de ervaring (metacognitieve reflectie). De nabespreking helpt leerlingen dus bij het verwerken van en zin geven aan de geleerde lessen; dit wordt voornamelijk mogelijk gemaakt door het stellen van vragen zodat leerlingen de leerervaring begrijpen, erover nadenken en de voordelen ten volle benutten. Het biedt leerkrachten nuttige informatie voor de evaluatie, door af te wegen wat positief was en wat de volgende keer beter kan bij een volgend gebruik van de activiteit, en voor beoordeling, door de groei en het begrip van leerlingen te ondersteunen (assessment ten behoeve van het leren).

✓ **Mogelijke multidisciplinaire benadering**: De toolkit vormt een uitgebreide collectie aan **middelen die gedurende het hele leerprogramma gebruikt kan worden**, waaronder de taal van het onderwijs en vreemde talen aangezien de toolkit **in 24 verschillende talen te downloaden is.**

Waar moet ik beginnen?

Van het begin tot het einde volgt het verloop van de toolsets en activiteiten in deze toolkit de logica van **voortgang**. De toolkit is tevens zo ontworpen dat u **uw eigen traject kunt uitstippelen**. De toolkit biedt context en inhoud waarmee specifieke leerdoelen kunnen worden uitgewerkt. U kunt naar wens materiaal kiezen en combineren, op basis van uw eigen behoeften en inspiratie. Bij het doorlezen van de toolsets en leeractiviteiten, kunt u zich de **drie waarom-vragen** stellen om zo uw eigen selectie te maken (zie Afbeelding 2).[7]

De toolkit biedt ook **voorgestelde trajecten naar de leeractiviteiten** (zie het volgende onderdeel) op basis van specifieke leerdoelen, die duidelijk worden gespecificeerd onder elk traject. Deze trajecten variëren in lengte en ronden verschillende leerdoelen en relevante reeksen af. Het is mogelijk om een of meerdere van de aanbevolen trajecten te volgen.

Afbeelding 2. De '3 Whys'-denkroutine

Voorgestelde trajecten naar de leeractiviteiten

De leeractiviteiten vertonen een interne samenhang die u zal helpen tijdens de verkenning van de drie belangrijkste concepten (d.w.z. genderstereotypen, werk en transport). Voor het gebruiksgemak zijn

6 Geïnspireerd door verschillende modellen ontwikkeld door Learn to Change, Change to Learn: https://www.learntochange.eu/.

7 De '3 Whys'-denkroutine werd ontwikkeld door Project Zero, een onderzoekscentrum bij de Harvard Graduate School of Education. Meer informatie beschikbaar op https://pz.harvard.edu/sites/default/files/The%203%20Whys.pdf.

er acht voorgestelde trajecten die variëren in lengte en die voltooid kunnen worden om de hieronder genoemde specifieke leerdoelen te bereiken. Het doel van de voorgestelde trajecten is leerkrachten een flexibele aanpak te bieden zodat leeractiviteiten aangepast kunnen worden aan de behoeften van hun specifieke context.

1. Bewustzijn van genderstereotypen

Gebruik dit traject om leerlingen bewust te maken van bestaande genderstereotypen.

- Activiteit 2: Leren over genderstereotypen — Leerlingen begrijpen de begrippen genderstereotypen en gendergelijkheid.
- Activiteit 6: Pas ik in het stereotype? — Leerlingen ontwikkelen kritisch inzicht in genderstereotypen.
- Activiteit 7: Het podium — Leerlingen denken na over verschillende ideeën, begrippen, problemen, enz.
- Activiteit 10: Brief aan jezelf — Leerlingen denken na en plannen hun toekomst met betrekking tot de beroepswereld.

2. Mijzelf en de anderen kennen

Dit traject stelt leerlingen in staat de realiteit om hen heen te observeren en andere mensen beter te begrijpen vanuit het perspectief van gendergelijkheid.

- Activiteit 3: Jou leren kennen — Leerlingen ontdekken dat ze maar een deel van de ander kennen, dat ze anderen vaak beoordelen op basis van genderstereotypen en ze concluderen dat hetzelfde geldt voor zichzelf.
- Activiteit 5: Wie doet wat in huis? — Leerlingen observeren genderpatronen in gedrag over huishoudelijke taken met betrekking tot meisjes en jongens.
- Activiteit 7: Het podium — Leerlingen denken na over verschillende ideeën, begrippen, problemen, enz.

3. Ontwikkeling van de creatieve vaardigheden van uw leerlingen

Dit traject is bedoeld om de interesse van leerlingen in wetenschap, technologie, techniek en wiskunde (STEM) te stimuleren.

- Activiteit 9: Werken als ingenieurs! — Leerlingen krijgen een indruk van een STEM-activiteit (hands-on en creatief).
- Activiteit 11: Teken de baan, ontmoet de persoon — Leerlingen raken vertrouwd met bepaalde STEM/transport gerelateerde banen.
- Activiteit 16: Zich de toekomst van transport voorstellen — Leerlingen kijken naar de vervoersmiddelen die vandaag de dag worden gebruikt, vergelijken deze met de vervoersmiddelen uit het verleden en stellen zich voor hoe transport er in de toekomst uit zal zien.

4. Ontwikkeling van de denkvaardigheden van uw leerlingen

Dit traject biedt gedifferentieerd leren en is geschikt voor het ontwikkelen van diverse denk- en leerstijlen.

- Activiteit 12: Kleur, symbool, afbeelding — Leerlingen denken non-verbaal en ontdekken verschillende routes naar metacognitie.
- Activiteit 16: Zich de toekomst van transport voorstellen — Leerlingen kijken naar de vervoersmiddelen die vandaag de dag worden gebruikt, vergelijken deze met de vervoersmiddelen uit het verleden en stellen zich voor hoe transport er in de toekomst uit zal zien.
- Activiteit 19: Ik ben dol op mijn fiets! — Leerlingen bestuderen een voorwerp door middel van zorgvuldige observatie.

5. Ontwikkeling van de empathie van uw leerlingen

Door middel van dit korte traject nemen leerlingen verschillende standpunten in en ontwikkelen ze hun vermogen tot empathie.

- Activiteit 1: Een kijkje nemen — Leerlingen verkennen de perspectieven van anderen.
- Activiteit 3: Jou leren kennen — Leerlingen ontdekken dat ze maar een deel van anderen kennen, dat ze anderen vaak beoordelen op basis van genderstereotypen en ze concluderen dat hetzelfde geldt voor zichzelf.
- Activiteit 21: Wat is het verhaal achter de scène? — Leerlingen aanvaarden de perspectieven van verschillende mensen en zelfs voorwerpen.

6. Het belang van werk in onze samenleving en een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen

Ontdek het belang van werk in onze manier van leven en analyseer of vrouwen in gelijke mate vertegenwoordigd zijn in alle vakgebieden.

- Activiteit 8: Denk, combineer, deel — Leerlingen bespreken de belangrijke rol die werk speelt in het leven van mensen.
- Activiteit 9: Werken als ingenieurs! — Leerlingen krijgen een indruk van een hands-on en creatieve STEM-activiteit.
- Activiteit 11: Teken de baan, ontmoet de persoon — Leerlingen raken vertrouwd met bepaalde STEM en transport gerelateerde banen en identificeren vrouwen in allerlei beroepen.
- Activiteit 12: Kleur, symbool, afbeelding — Leerlingen identificeren de belangrijkste punten in dit traject en overwegen verschillende manieren waarop ze deze punten kunnen uitdrukken.

7. Het belang van transport in onze manier van leven

Met dit traject kunt u de belangrijke rol verkennen die transport speelt in verschillende, soms onverwachte, aspecten van ons leven.

- Activiteit 13: Stop, kijk en luister! — Leerlingen ontdekken verkeersregels en bevestigen het belang van deze regels.
- Activiteit 14: Wat weten we over vervoer? — Leerlingen observeren en identificeren verschillende vervoersmiddelen en leggen in eigen woorden uit waarom transport nodig is.
- Activiteit 15: Ik wil fietsen — Leerlingen denken na over de invloed van transport op het milieu en ontdekken de voordelen en het plezier van fietsen.
- Activiteit 18: Schiet op! We willen de trein niet missen — Leerlingen bestuderen een aantal banen in spoorvervoer meer in detail en ontdekken de complexiteit ervan; ze ontwikkelen tevens hun denk- en metacognitievaardigheden.
- Activiteit 20: Naar de supermarkt — Leerlingen begrijpen en waarderen het belang van transport in hun leven.
- Activiteit 22: Transport is mijn keuze — Leerlingen waarderen het belang van transport en denken na over een baan in de transportsector.

8. Rond de cyclus af: van bewustwording van genderstereotypen tot een baan in de transportsector

Gebruik dit traject om het volledige verloop langs de drie in de toolkit ontwikkelde aspecten te volgen: genderstereotypen, werk en transport.

- Activiteit 1: Een kijkje nemen — Leerlingen herkennen het bestaan van verschillende aannames over jongens en meisjes.

- Activiteit 2: Leren over genderstereotypen — Leerlingen begrijpen de begrippen genderstereotypen en gendergelijkheid.
- Activiteit 4: Teken de beroepen — Leerlingen identificeren vooroordelen in taal die vrouwen onzichtbaar maken.
- Activiteit 9: Werken als ingenieurs! — Leerlingen krijgen een indruk van een hands-on en creatieve STEM-activiteit.
- Activiteit 11: Teken de baan, ontmoet de persoon — Leerlingen identificeren vrouwen in allerlei beroepen en raken vertrouwd met bepaalde STEM en transport gerelateerde banen.
- Activiteit 16: Zich de toekomst van transport voorstellen — Leerlingen denken na over vervoersmiddelen die vandaag de dag worden gebruikt, vergelijken deze met de vervoermiddelen die in het verleden werden gebruikt en stellen zich voor hoe transport er in de toekomst uit zal zien.
- Activiteit 17: Later als ik groot ben — Leerlingen verkennen hun toekomstige professionele interesses.
- Activiteit 22: Transport is mijn keuze — Leerlingen waarderen het belang van transport en denken na over een baan in de transportsector.

TOOLSET 1: ACHTERGRONDINFORMATIE

Belangrijke boodschappen voor leerkrachten en leerlingen

De toolkit bevat twee elementen, namelijk de tools zelf, en het gebruik van de toolkit (Tabel 1). De toolkit biedt alle nodige tools. De leerkrachten, met hun verschillende vaardigheden, talent, expertise en gevoeligheid, ontwikkelen en geven vorm aan het gebruik van de toolkit in hun context.

Tabel 1. Overzicht van de dimensies van de toolkit

	Structurerende begrippen	Methodes	Onderwijsdoelen	Gendergevoelig onderwijs
Tools	• Lesprogramma's zijn niet neutraal (formeel, verborgen en niet bestaand)[8] • Scholen zijn stabiele en degelijke instellingen, met hun eigen specifieke cultuur	• Lesprogramma • Trajecten • Toolsets • Begrippenlijst • Links naar externe bronnen	• Voorschoolse leerinterventies bieden • Horizon van de leerlingen verbreden (ervaringen uit de echte wereld) • Optreden als rolmodellen: 'We worden wat we om ons heen zien'	• Het ontwikkelen van zelfbewustzijn over eigen gedachten, overtuigingen, gevoelens, beweegredenen en vooroordelen • Het ontwikkelen van een contextueel en empathisch begrip van de ander
Gebruik	• Genderevenwicht bevorderen • De leerkracht kan verandering stimuleren • Leren is een cognitieve, emotionele en sociale activiteit	• Verandering als een proces • Cultureel ontvankelijk onderwijzen en leren • Participatieve en actieve methodes	• Genderstereotypen ontkrachten • Leerlingen sterker maken • Sleutelvaardigheden ontwikkelen voor levenslang leren • Genderevenwicht	• Richting de verwezenlijking van gendergeletterdheid[9] • Het bevorderen van een gendergevoelige omgeving

8 Het 'formele lesprogramma' kan in het algemeen worden gezien als de bewust onderwezen kennis en vaardigheden in opleidingen, lessen en leeractiviteiten; het 'verborgen lesprogramma' verwijst naar de normen, waarden en overtuigingen die onbewust worden overgedragen in de klas en de sociale omgeving; terwijl het 'niet bestaande lesprogramma' verwijst naar wat de leerlingen mislopen - de begrippen en vaardigheden die geen deel uitmaken van hun leren.

9 'Gendergeletterdheid' wordt in deze context gezien als het vermogen, het vertrouwen en de bereidheid genderkwesties aan te pakken, na te denken over en eigen percepties, stereotypen en vooroordelen te veranderen.

De leeractiviteiten stimuleren reflectie en discussie. De leerlingen krijgen de kans hun stereotiepe denken en vooroordelen af te wegen en onder ogen te zien en, als een groep en als individuen, hun percepties te herzien. Leerkrachten moeten aandacht besteden aan het gedrag van leerlingen dat aangeeft dat deze vorm van leren verwerkt wordt. Dit omvat het uitdrukken van eigen overtuigingen en gevoelens, het accepteren van kritisch feedback, actief luisteren, het herzien van eigen meningen na geluisterd te hebben naar argumenten van anderen, aandacht voor verbale en non-verbale communicatie en het kiezen voor samenwerking in plaats van concurrentie.

De activiteiten werden ontwikkeld om genderstereotypen te weerleggen. De mogelijkheden die de transportsector biedt op gebied van loopbanen voor meisjes en jongens worden hierbij besproken.

Boodschappen met betrekking tot het ontkrachten van genderstereotypen

- Stereotiepe verwachtingen op basis van maatschappelijk verankerde normen voor jongens en meisjes zijn een onderliggende oorzaak van genderongelijkheid. Deze normen beïnvloeden ons zelfbeeld en welzijn, de manier waarop we omgaan met anderen en hebben een sterke invloed op de vraag of en hoe individuen deelnemen aan onderwijs, opleiding en de beroepswereld.
- Genderstereotypen hebben een negatieve invloed op zowel meisjes als jongens aangezien ze individuele ambities, keuzes en vrijheid beperken. Op school hebben genderstereotypen een sterke invloed op de ervaring in de klas, op voorkeuren van jongens en meisjes voor bepaalde vakken en op de algemene perceptie van hun capaciteiten.
- Genderstereotypen worden vaak gecombineerd met andere stereotypen zoals die op basis van ras of etnische afstamming, godsdienst of geloofsovertuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid.
- Aannames over geslacht kunnen bewust of onbewust zijn en kunnen leiden tot de verschillende behandeling van een groep vergeleken met een andere.
- Het aanpakken van genderstereotypen in de hele onderwijscyclus is de sleutel tot het geven van gelijke kansen aan kinderen, ongeacht hun geslacht. Hierbij wordt gekeken naar de normen, waarden en overtuigingen die onbewust overgedragen worden in de klas en de sociale omgeving (verborgen lesprogramma) en wat de leerlingen mislopen (niet bestaand lesprogramma).
- Het bespreken van genderstereotypen op school kan helpen om de genderongelijkheid in een andere context, zoals thuis of op het werk, te verminderen.
- Meisjes en jongens nieuwe rolmodellen geven, heeft een positieve invloed op het optimaal gebruik van hun potentieel.
- Gezinssituaties en omstandigheden buiten school zijn vaak rijk aan impliciete boodschappen over gender; leerkrachten hebben een verantwoordelijkheid de gevolgen van deze boodschappen zichtbaar en bespreekbaar te maken.

Boodschappen met betrekking tot het belang van de transportsector

- Mobiliteit en vervoer zijn belangrijk voor ons allemaal. Van het dagelijks woon-werkverkeer, het bezoeken van familie en vrienden, toerisme, tot een goed functionerende wereldwijde toeleveringsketen voor de producten in onze winkels en voor onze industriële productie; mobiliteit is wat ons economische en sociale leven mogelijk maakt.
- Vrij verkeer van personen en goederen over de binnengrenzen is een fundamentele vrijheid van de EU en haar interne markt. Reizen in de EU heeft geleid tot een grotere samenhang en een versterkte Europese identiteit.
- Als het op één na grootste uitgaventerrein voor de Europese huishoudens, draagt de transportsector 5% bij aan het Europese BBP en stelt zo'n 10 miljoen mensen tewerk.

- De transportsector is groter en breder dan wat jongeren zien en waarnemen, vooral met betrekking tot wat er dagelijks 'achter de schermen' georganiseerd moet worden.
- De grootste uitdaging voor de transportsector is een aanzienlijke vermindering van hun uitstoot en duurzamer vervoer. Veranderingen in de sector, met name op het vlak van automatisering en digitalisering, zorgen voor nieuwe uitdagingen. Echter, de doorlopende digitale transformatie creëert ook nieuwe kansen.
- Bepaalde onderdelen van de transportsector zullen naar verwachting groeien en in de toekomst meer mensen tewerkstellen. Deze zullen behoefte hebben aan hoogopgeleide werknemers met technische en technologische vaardigheden.

Pedagogische benadering

De onderliggende pedagogische principes van de toolkit zijn de volgende:

Sleutelvaardigheden voor levenslang leren

In lijn met de algemeen aanvaarde competentiegerichte benadering van de Europese onderwijssystemen, en naar aanleiding van de Aanbeveling van de Raad,[10] doelt de toolkit op het ontwikkelen van sleutelvaardigheden in leerlingen voor levenslang leren en die nodig zijn voor zelfontplooiing, een gezonde en duurzame levensstijl, arbeidsgeschiktheid, actief burgerschap en sociale integratie. We kunnen de volgende vaardigheden benadrukken:

- numerieke, wetenschappelijke en technische vaardigheden;
- digitale en technologische vaardigheden;
- interpersoonlijke vaardigheden en het vermogen om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen;
- actief burgerschap;
- ondernemingsgeest.

Actieve werkwijzen

Alhoewel actieve werkwijzen zover teruggaan als de Socratische methode in het oude Griekenland, hebben we in de afgelopen decennia een opmerkelijke verschuiving gezien waarbij leerlingen centraal staan in hun eigen leerproces. Zoals Barnes (1989) suggereerde, is actief leren doelgericht, beschouwend, besproken, kritisch, complex, ingegeven door situaties en boeiend.[11]

Coöperatief leren

Binnen de ruime keuze aan actieve methodieken, hebben wij de voorkeur gegeven aan coöperatief leren omdat deze manier het meest voldoet aan de doelstellingen van deze toolkit. In het algemeen zijn leerkrachten het erover eens dat dit een methode is die leren, gevoel van eigenwaarde, een positieve houding ten opzichte van het leren en het accepteren van verschillen doet toenemen door middel van de ontwikkeling van een positieve onderlinge afhankelijkheid tussen leerlingen. Bij coöperatief leren is individueel succes niet het doel. Succes wordt gedeeld aangezien het afhangt van de bijdrage van elk lid van de leergemeenschap (onderlinge afhankelijkheid). Coöperatief leren motiveert meer en leidt daarom tot dieper leren, betere relaties in de klas, dieper kritisch denken en betere acceptatie van zichzelf en anderen.

10 Aanbeveling van de Raad op 22 mei 2018 over inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren (OJ C 189, 4.6.2018, pp. 1–13). Gevonden op: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG.

11 Barnes, D. R. (1989). Active Learning. Leeds University TVEI Support Project.

Leren leren

Leren denken en het ontwikkelen van vaardigheden op gebied van zelfsturing, zijn de sleutel voor jonge mensen om effectieve en zelfstandige leerlingen te worden. In combinatie met coöperatief leren is dit een enorm krachtig instrument. Door middel van zichtbare denkroutines,[12] is het doel de leerlingen beter te laten begrijpen wat voor soort leerlingen ze zijn en hoe ze hun intrinsieke leervermogen kunnen verbeteren.

Leerkrachten ondersteunen leerlingen door ze te helpen bij het ontwikkelen van vaardigheden die ze nodig hebben om kritisch en creatief te denken, veronderstellingen te doen, verschillende opties en de gevolgen ervan af te wegen. Ze helpen leerlingen empathie te ontwikkelen door aandacht te schenken aan verschillende standpunten en te begrijpen hoe anderen denken en voelen.

Ervaringsleren

Om diepere leerervaringen te bevorderen en leerlingen beter te betrekken bij hun leerproces, is de cyclus ervaringsleren van Kolb en Kolb[13] ook overwogen voor het ontwerp van de toolkit. In dit model presenteert de leerkracht een directe ervaring en deze ervaring wordt gevolgd door individuele of groepsbeschouwing (metacognitieve activiteit). Daarna volgt een fase van conceptualisering. In de laatste fase moeten leerlingen nadenken over de toepassing van wat ze geleerd hebben in hun eigen leven.

Beoordeling

De toolkit biedt 'lichte' beoordelingstools die toegepast kunnen worden in verschillende fasen van de activiteiten om leerkrachten en leerlingen te helpen met het onderwijs en de leerprocessen. Beoordeling wordt in deze toolkits gezien als een proces dat nadenken en leren ondersteunt. Leerkrachten en leerlingen krijgen hier in de voorgestelde trajecten verschillende tools voor aangeboden.

12 Zichtbare denkroutines werden ontwikkeld door Project Zero, een onderzoekscentrum bij de Harvard Graduate School of Education. Meer informatie beschikbaar op http://www.pz.harvard.edu/projects/visible-thinking.

13 Kolb, Alice en Kolb, David (2018). 'Eight Important Things to Know About the Experiential Learning Cycle'. ACEL National Conference, https://experientiallearning.net/listing/8-important-things-to-know-about-the-experiential-learning-cycle/.

TOOLSET 2: INITIËLE ZELFBEOORDELING VAN LEERKRACHTEN

Initiële zelfbeoordeling tool 1: Vragenlijst

Focus van de tool

Als leerkracht onderwijzen we niet alleen wat we bewust onderwijzen. Onze leerlingen leren niet alleen wat we ze expliciet onderwijzen, maar leren ook als ze dingen afleiden van wat we niet bewust onderwijzen maar wat aanwezig is op school.

Als de jongens meer ruimte in beslag nemen op het schoolplein, of luidruchtiger zijn in de klas en meer aandacht krijgen van de leerkrachten, leren leerlingen dat dit komt omdat hun rol in het leven dominant is. Dit voorbeeld komt overeen met wat wij het verborgen lesprogramma noemen.

Als vrouwen ondervertegenwoordigd zijn in het lesprogramma, als we vrouwelijke kunstenaars, wetenschappers of schrijvers niet noemen, leren leerlingen ook dat dit komt omdat ze niet de moeite waard zijn, niet veel van deze vrouwen bestaan of dat ze niet zo goed zijn. Dit is een voorbeeld van een niet bestaand lesprogramma. Met dergelijke boodschappen, ontnemen we meisjes niet alleen de referentiepunten die ze nodig hebben, maar leren we ook aan meisjes, en jongens, dat de rol van een vrouw in het leven secundair is.

De focus van deze tool is leerkrachten bewust te maken van het niet bestaande en verborgen lesprogramma, net zoals ze zich bewust zijn van het formele lesprogramma.

Opmerking

U hoeft de vragen niet per se schriftelijk te beantwoorden. De initiële zelfbeoordeling kan mentaal worden gedaan. Echter, het gebruik van pen en papier nodigt uit tot diepere reflectie.

Vragenlijst		Mee eens	Mee oneens	Niet zeker
1	Op mijn school bestaat er geen genderdiscriminatie.			
2	Op het schoolplein is het normaal dat jongens meer ruimte in beslag nemen want ze spelen voetbal.			
3	In mijn klas behandel ik jongens en meisjes op dezelfde manier.			
4	Wanneer een leerling lastig is, zeg ik meestal: “Zeg tegen je moeder dat ze naar school moet komen want ik wil met haar praten.”			
5	Ik heb de neiging meer aandacht te besteden aan jongens, omdat ze luidruchtiger zijn. Meisjes hebben niet zoveel aandacht nodig.			
6	Ik gebruik inclusieve taal op school.			
7	‘Spelletjes voor meisjes’ en ‘spelletjes voor jongens’ bestaan niet.			
8	Mannelijke en vrouwelijke leerkrachten hebben dezelfde kansen betreffende promotie en professionele ontwikkeling.			
9	Mannelijke en vrouwelijke leerkrachten hebben dezelfde kansen leidinggevende posities te bekleden op een school.			
10	De materialen in mijn klas (waaronder lesboeken, afbeeldingen, leesmateriaal, schriftelijke opdrachten) geven mannen en vrouwen met evenveel respect weer en tonen hun potentieel en al hun diversiteit op gelijkwaardige wijze.			
11	Ik denk niet dat er ‘speelgoed voor jongens’ en ‘speelgoed voor meisjes’ zou moeten zijn.			
12	Het is ok om ‘mannen’, ‘jongens’ te zeggen of de mannelijke vorm te gebruiken als men verwijst naar een groep met mannen en vrouwen of een groep met jongens en meisjes. Iedereen begrijpt dat de mannelijke vorm zowel mannen als vrouwen omvat.			
13	School kan niet veel doen aan genderdiscriminatie. Dat is iets wat leerlingen thuis moeten leren.			
14	Tijdens personeelsvergaderingen is het normaal dat leerkrachten jongens met goede cijfers ‘heel intelligent’ noemen, en meisjes met goede cijfers ‘heel hard werkend’.			
15	Het lesmateriaal dat ik gebruik, toont vrouwen en mannen in gelijke mate en weerspiegelt de behoeften en levenservaringen van meisjes en jongens.			
16	Jongens zijn meestal beter in de exacte vakken en wiskunde. Meisjes zijn meestal beter in talen.			

Als u niet helemaal zeker bent van sommige antwoorden of bepaalde uitspraken of als er onderdelen zijn die u nader en bewust wilt observeren tijdens het gebruik van de toolkit in de klas, dan kunt u de ruimte hieronder gebruiken voor uw observatie en reflectie.

Wat moet ik observeren?	Wat ben ik te weten gekomen?

Initiële zelfbeoordeling tool 2: Minitaak

Focus van de tool

Deze minitaak kan op zichzelf worden gebruikt of ter aanvulling op een andere tool die in deze toolset wordt aangeboden. Het doel is om uw bewustzijn te verhogen over het bestaan van een verborgen lesprogramma en een niet bestaand lesprogramma die parallel lopen met het formele lesprogramma en die heel vaak niet worden opgemerkt door leerlingen en leerkrachten.

Als de jongens meer ruimte in beslag nemen op het schoolplein, of luidruchtiger zijn in de klas en meer aandacht krijgen van de leerkrachten, leren leerlingen dat dit komt omdat hun rol in het leven dominant is. Dit voorbeeld komt overeen met wat wij het verborgen lesprogramma noemen.

Als vrouwen ondervertegenwoordigd zijn in het lesprogramma, als we vrouwelijke kunstenaars, wetenschappers of schrijvers niet noemen, leren leerlingen ook dat dit komt omdat ze niet de moeite waard zijn, niet veel van deze vrouwen bestaan of dat ze niet zo goed zijn. Dit is een voorbeeld van een niet bestaand lesprogramma. Met een dergelijke boodschappen, ontnemen we meisjes niet alleen de referentiepunten die ze nodig hebben, maar leren we ook aan meisjes, en jongens, dat de rol van een vrouw in het leven secundair is.

Opmerking

U hoeft de vragen niet per se schriftelijk te beantwoorden. De initiële zelfbeoordeling kan mentaal worden gedaan. Echter, het gebruik van pen en papier nodigt uit tot diepere reflectie.

Wat is de naam van uw school? Veel scholen zijn vernoemd naar historische figuren. Een snelle zoekopdracht op het internet toont hoeveel scholen in uw regio er vernoemd zijn naar vrouwelijke en mannelijke historische figuren. Bekijk hun profielen. U kunt de namen hieronder noteren.
Loop tijdens een of twee pauzes rond over het schoolplein en analyseer hoe kinderen het schoolplein gebruiken en meedoen aan activiteiten. Hoeveel ruimte nemen jongens en meisjes in beslag? Wat voor soort spellen spelen ze? Welke sporten en activiteiten doen ze? Welke delen van het schoolplein gebruiken ze? Hoe gaan ze met elkaar om? Zijn er opmerkelijke verschillen in het gedrag van meisjes en jongens en in jongere en oudere leerlingen? U kunt uw observaties hieronder noteren.

Bekijk de materialen die u in de klas gebruikt en analyseer of deze genderstereotypen bevatten. Hoe portretteren de materialen vrouwen en mannen? Zijn ze even sterk vertegenwoordigd, in dezelfde aantallen, met evenveel respect en wordt hun potentieel en al hun diversiteit op gelijkwaardige wijze getoond? Weerspiegelen de onderwerpen, voorwerpen en afbeeldingen in uw lesmateriaal de behoeften van zowel jongens en meisjes en sluiten ze aan op de levenservaringen van beide geslachten? U kunt uw observaties hieronder noteren.
Voordat u begint te werken met de toolkit, moet u een paar dagen vooral aandacht hebben voor de tijd die u besteedt aan interactie met uw leerlingen. Bent u op dezelfde manier omgegaan met meisjes en jongens in uw klas, behandelt en onderwijst u beide geslachten op dezelfde wijze? U kunt uw observaties hieronder noteren.
Tot slot kunt u eventuele beschouwingen noteren die tijdens het uitvoeren van deze minitaak naar voren zijn gekomen en die nuttig kunnen zijn voor het gebruik van de toolkit.

Initiële zelfbeoordeling tool 3: Reflectie

Focus van de tool

Reflectie is een belangrijk onderdeel van onderwijs en leren. Een routine van reflectie voorafgaand aan het onderwijzen van nieuwe onderwerpen is een kans om kennis en percepties bij te werken en na te denken over wat in de toolkit geboden wordt en de redenering waar de activiteiten op gebaseerd zijn.

Deze reflectietool vestigt de aandacht op en verhoogt het bewustzijn van genderstereotypen, valkuilen bij professionele keuzes en onderwijspraktijken en waarschuwt waar aandacht voor nodig is buiten de klas en voor genderkwesties in relatie tot de beroepswereld. Ook wordt ingegaan op algemene overwegingen met betrekking tot leerkracht-leerling relaties.

Opmerking

De reflectie die deze tool biedt heeft tot doel leerkrachten op hun gemak te stellen zodat ze in staat zijn de voorgestelde activiteiten te ontwikkelen. Deze tool moet voorafgaand aan de activiteit worden gebruikt, maar kan de leerkracht ook ondersteunen tijdens het ontwikkelen van de activiteiten.

Vragen om aandacht te vragen en bewustwording te creëren

Waarom de focus op geslacht?

- Hoe kan het begrip geslacht ons helpen bij het nadenken over het functioneren en voortbestaan van ongelijkheid tussen jongens en meisjes, mannen en vrouwen, in het onderwijs en in de beroepswereld?
- Waar moeten wij als leerkrachten aandacht aan schenken en hoe kunnen we helpen bij het aanpakken van genderongelijkheid?
- Wat is de rol van leerkrachten in het ontmantelen van stereotiep gedrag en het bevorderen van diverse kansen voor iedereen?
- In talen die onderscheid maken tussen geslachten, schenken we aandacht aan de taal die we gebruiken met onze leerlingen zodat ze zich allemaal vertegenwoordigd voelen?

Professionele keuzes en onderwijspraktijken

- Hoe wordt de fysieke ruimte in de klassen georganiseerd?
- Hoe bepalen we wie het woord krijgt tijdens onze lessen?
- Hebben meisjes en jongens toegang tot en nemen ze dezelfde ruimte in?
- Hebben we dezelfde verwachtingen van jongens en meisjes als het gaat om resultaten en gedrag?
- Vermijden we het toewijzen van verschillende taken aan meisjes en jongens?
- Laten we alle kinderen hun interesses verkennen zonder inachtneming van niet-stereotiepe rollen?
- Denken we erover na hoe ons lesmateriaal genderstereotypen versterkt? Welke kenmerken schrijven de materialen toe aan vrouwen en mannen? Zijn ze even sterk vertegenwoordigd, in dezelfde aantallen, met evenveel respect en wordt hun potentieel en al hun diversiteit op gelijkwaardige wijze getoond?

Wat gebeurt er buiten de klas?

- Is de vertegenwoordiging van jongens en meisjes in leiderschapsrollen evenwichtig?
- Is het schoolplein een veilige plek voor iedereen?
- Bieden buitenschoolse activiteiten een ondersteunende omgeving waarin kinderen hun interesses kunnen verkennen zonder inachtneming van traditionele rolpatronen?
- Er is evenveel erkenning voor meisjes-sportteams als jongens-sportteams?
- Uit hoeveel vrouwen en hoeveel mannen bestaat het niet-onderwijzend personeel in uw school?
- Bij interactie met leerlingen, wat zijn de verwachtingen van niet-onderwijzend personeel met betrekking tot het gedrag van jongens en meisjes?

Geslacht en de beroepswereld

- Heeft u erover nagedacht hoe genderstereotypen onderwijs- en loopbaankeuzes beïnvloeden, evenals ambities van jongens en meisjes, mannen en vrouwen?
- Heeft u zich afgevraagd waarom vrouwen in specifieke vakgebieden domineren, zoals onderwijs en zorg, maar ondervertegenwoordigd zijn in andere beroepen, zoals engineering en technologie, waar mannen domineren?
- Heeft u nagedacht over waarom vrouwen nog steeds minder verdienen dan mannen en hoe genderstereotypen bijdragen aan de loonkloof tussen mannen en vrouwen?
- Heeft u nagedacht over het feit dat vrouwen nog steeds ondervertegenwoordigd zijn in beter betaalde beroepen, zelfs al studeren er in de EU meer vrouwen af aan de universiteit dan mannen, en dat discriminerende sociale normen en stereotypen over de vaardigheden van vrouwen en mannen en de onderwaardering van het werk van vrouwen enkele van de belangrijkste bijdragende factoren vormen?
- Heeft u in overweging genomen dat in sectoren die door mannen worden gedomineerd, zoals transport, vrouwen vaak de minder betaalde banen met een lagere status krijgen, zonder goede mogelijkheden voor promotie en loopbaanontwikkeling, wat een belangrijke factor is voor de bestaande loonkloof tussen vrouwen en mannen in de transportsector?
- Wist u dat de Europese Commissie erkent dat het aandeel van vrouwelijke werknemers in de transportsector ver onder hun aandeel in de totale economie ligt en bezig is met specifieke maatregelen om de sector aantrekkelijker te maken voor vrouwelijke werknemers?

Andere algemene overwegingen

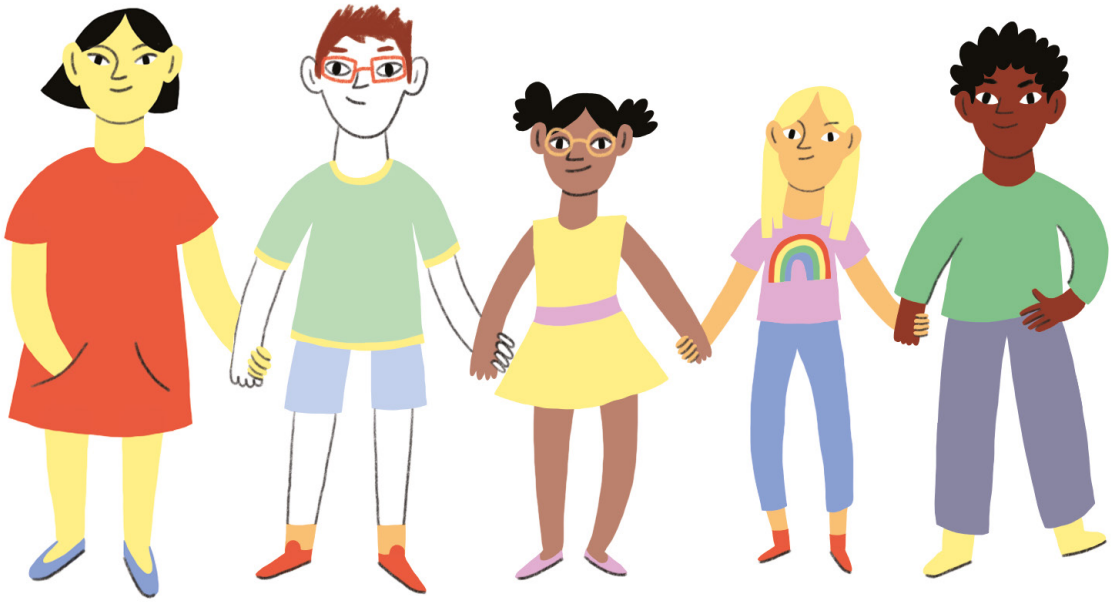
- Op school houdt een positieve houding ten opzichte van een onderwerp verband met positieve leerkracht-leerling relaties aangezien interactie met leerkrachten bijdraagt aan het vormen van cognitieve ontwikkeling en intellectuele betrokkenheid van meisjes en jongens.
- Jongens en meisjes hebben de neiging om meer te leren als ze het gevoel hebben dat hun leerkrachten hen serieus nemen. Ze krijgen zo meer zelfvertrouwen en presteren beter.
- Meisjes en jongens die beter geïnformeerd zijn over wat hen kan helpen bij het leren, presteren vaak ook beter.

Tijdens de activiteiten

- Vermijd het toewijzen van stereotiepe gendergebonden rollen aan leerlingen die kunnen bijdragen tot de internalisering van de ‘vrouwelijke’ of ‘mannelijke’ identiteiten, bijvoorbeeld aan jongens vragen dingen te bouwen en aan meisjes vragen aantekeningen te maken. Zorg ervoor dat de verschillende rollen vereist voor de activiteit rouleren tussen alle leerlingen.

TOOLSET 3: GENDERSTEREOTYPEN

± 20 min.

Activiteit 1: Een kijkje nemen

Verwachte leerresultaten

Leerlingen erkennen dat aannames over jongens en meisjes bewust of onbewust kunnen zijn en kunnen leiden tot de verschillende behandeling van een groep vergeleken met een andere.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- Deze denkroutine wordt voorgesteld als een startpunt voor activiteiten in Toolset 3, waarin bepaalde genderstereotypen worden ontkracht.
- Het helpt leerlingen om perspectieven van andere mensen te verkennen en hun verbeeldingskracht te gebruiken.
- Het bevordert ook de ontwikkeling van empathie in leerlingen door in andermans schoenen te stappen.

Voorbereiding en materialen

- Activiteit 1: Afbeelding voor het leerproces om in de klas te laten zien.
- Leerlingen zitten in groepen van drie of vier of op hun gebruikelijke plek in de klas.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
2 min.

Laat de afbeelding van 1: Afbeelding voor het leerproces zien en vraag aan de leerlingen wat ze zien. Zien ze twee baby's of zien ze een meisje en een jongetje? Als ze meisje en jongetje antwoorden, hoe kunnen ze dat weten?

Stap 2
3 min.

Vraag aan de leerlingen te bedenken hoe de baby's zich voelen, waar ze misschien aan denken of zich zorgen over maken.

Stap 3
3 min.

Vraag aan de leerlingen te bedenken hoe de baby's zich zullen voelen, waar ze over denken en zich zorgen over maken en wat hun verwachtingen over de toekomst zullen zijn als ze 6 of 7 zijn (leeftijd van uw leerlingen), en met name, welke beroepen ze wellicht willen uitoefenen als ze ouder zijn.

Stap 4
3 min.

Vraag aan de leerlingen te bedenken hoe de baby's zich zullen voelen, waar ze over denken en zich zorgen over maken en wat hun verwachtingen over de toekomst zullen zijn als ze 20 zijn, en welke beroepen ze wellicht willen uitoefenen.

Stap 5
3 min.

Vraag aan de leerlingen te bedenken hoe de baby's zich zullen voelen, waar ze over denken en zich zorgen over maken en wat hun verwachtingen over de toekomst zullen zijn als ze de leeftijd van de ouders van de leerlingen hebben.

Stap 6
6 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Moedig leerlingen aan hun aannames in twijfel te trekken (bijv. we weten niet als we iemand zien wat hun geslacht is, dat moeten we aan ze vragen; er zijn geen kleuren alleen voor jongens of alleen voor meisjes).
- Als u denkt dat de leerlingen moeite zullen hebben met het voorstellen van hoe baby's zich over 20 jaar kunnen voelen, sla deze stap dan over een ga verder met de rest van de activiteit.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen: Ervan uitgaande dat een van de baby's een meisje is en de andere een jongen, kun je dan dezelfde verschillen zien tussen jongens en meisjes van 0, 6-7, 20 of de leeftijd van je ouders? Zo ja, wat zijn de verschillen? Waar komen ze vandaan? Hoe zal hun leven anders ontwikkeld zijn als ze de leeftijd van jouw ouders hebben bereikt?

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

Voordat u begint aan deze activiteit, kunt u het ijs breken over genderkwesties. Bijvoorbeeld, vraag uw leerlingen te praten over hun favoriete speelgoed (of laat ze het zelfs meenemen naar school), spel of een ander onderwerp dat het gesprek over geslacht op gang kan brengen.

ACTIVITEIT 1: AFBEELDING VOOR HET LEERPROCES

Wat denken ze?

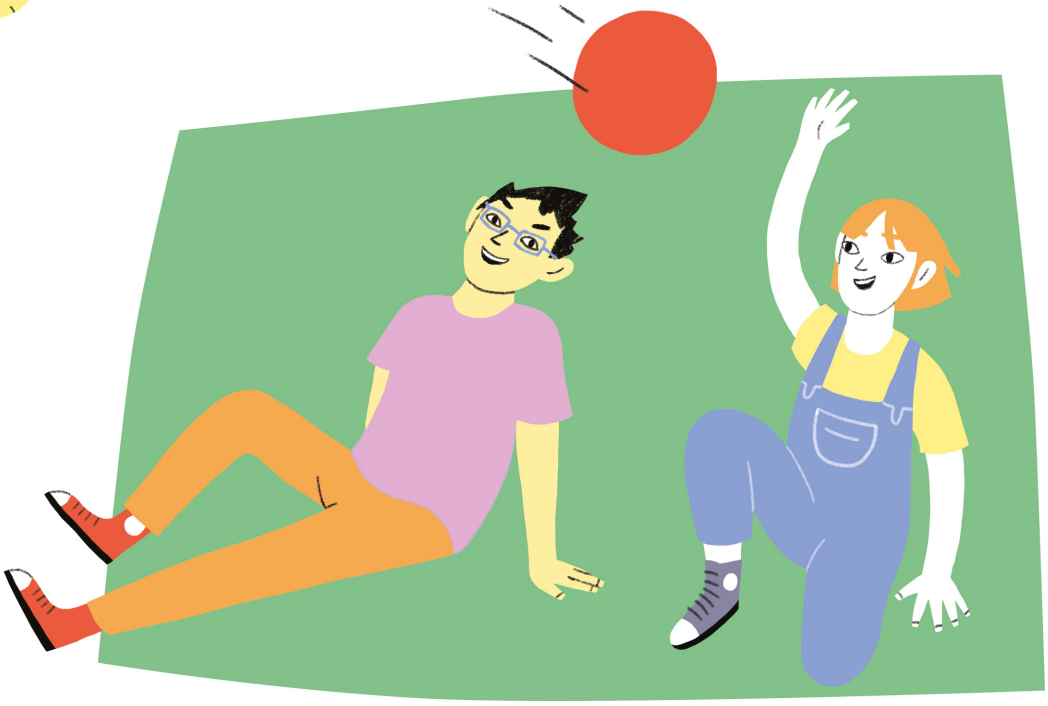
Hoe voelen ze zich?

Waar maken ze zich zorgen over?

Hoe stellen ze zich hun toekomst voor?

± 40 min.

Activiteit 2: Leren over genderstereotypen

Verwachte leerresultaten

Leerlingen denken na over de verwachtingen ten aanzien van het gedrag van de jongens en meisjes om te begrijpen wat genderstereotypen zijn.

Voorbereiding en materialen

- een bal;
- de leerlingen zitten in een kring;
- een tweede volwassene om op het bord te schrijven;
- het bord is verdeeld in twee kolommen, een voor meisjes en een voor jongens.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

Door middel van deze activiteit krijgen kinderen de mogelijkheid te begrijpen wat genderstereotypen zijn en welke invloed deze op hen hebben.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
3 min.

Zit met een bal in het midden van de kring van de leerlingen.

Stap 2
20 min.

Gooi de bal naar een van de leerlingen en zeg willekeurig 'meisjes zijn' of 'jongens zijn'. De leerling die de bal vangt, zegt het eerste woord dat in hem/haar opkomt. Zorg ervoor dat alle kinderen meedoen. Schrijf de woorden die de leerlingen zeggen in de betreffende kolom. Stop de activiteit wanneer u denkt dat er voldoende woorden op het bord staan om een discussie te starten.

Stap 3
15 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Dit is een snel spel - geen tijd om na te denken!
- U kunt de ervaringen van het kind erkennen, zo mogelijk verbanden leggen (bijv. Jannekes zus speelt graag voetbal).
- Werk richting het gebruik van woorden zoals 'sommige' of 'meeste' tijdens het bespreken van gender (bijv. sommige meisjes dragen graag een jurk).
- Moedig kinderen aan hun aannames in twijfel te trekken (bijv. een pop is geen speelgoed alleen voor meisjes maar voor iedereen).
- Om ervoor te zorgen dat uw klas meer open staat voor transgender en non-binaire kinderen, kunt u kinderen helpen begrijpen dat er heel veel manieren zijn waarop iemand een jongen, meisje, beide of geen van beide kan zijn..

IDEEËN VOOR NABESPREKING

- Lees de woorden op het bord hardop voor, misschien meerdere keren.
- Bespreek de volgende vragen: Denk je dat meisjes en jongens zich moeten gedragen volgens de woorden die op het bord staan? Kunnen jongens en meisjes dingen doen uit de andere kolom? Denk je dat meisjes en jongens dezelfde dingen kunnen doen en zich op dezelfde manier gedragen?
- Vraag de leerlingen hun hand op te steken als ze het eens zijn met de volgende stellingen: sommige meisjes houden van voetbal, sommige jongens vinden bakken leuk, sommige meisjes zijn natuurlijke leiders, sommige jongens zijn gevoelig en emotioneel, enz.
- Leg uit wat genderstereotypering is (bijv. jongens zijn luidruchtig, meisjes willen met poppen spelen) en leg de nadruk op het belang mensen als individuen te zien in plaats van door de lens van stereotypen en mensen te beoordelen op basis van de categorie waar ze in vallen (bijv. als 'meisjes' of 'jongens').

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- Het begrip gendergelijkheid kan verder uitgebreid worden met behulp van andere middelen, zoals 'Gendergelijkheid uitgelegd door kinderen'.[14]
- Moedig kinderen aan iets anders te proberen, zoals speelgoed waar ze normaal gesproken niet mee spelen of activiteiten/sporten die ze normaal gesproken niet doen.
- Organiseer kleurdagen; moedig kinderen kleding of accessoires van een bepaalde kleur te dragen waaronder roze en paars.

14 https://www.youtube.com/watch?v=hLr2GNRnmXM.

± 45 min.

Activiteit 3: Jou leren kennen

Verwachte leerresultaten

Leerlingen ontdekken dat ze maar een deel van anderen kennen, dat ze anderen vaak beoordelen op basis van genderstereotypen en ze concluderen dat hetzelfde geldt voor zichzelf.

Voorbereiding en materialen

Activiteit 3: IJsberg werkblad om te kopiëren of maak een vergelijkbare hand-out en deel deze uit aan de leerlingen.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- Als individu zijn we het slimst als wanneer we samenwerken: school is de basis voor het opzetten van diverse, coöperatieve teams en de bevordering van leiderschap door meisjes.
- Leren met en van anderen heeft wederzijdse voordelen. Onderzoek toont aan dat we het beste van anderen leren als we de rollen omdraaien: leren is tweerichtingsverkeer.
- Meisjes nemen het voortouw tijdens deze activiteit. Op deze manier ervaren ze hun eigen leerproces, de methode bevat de boodschap.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 2 min.

Leg de activiteit uit: meisjes nemen het voortouw door een jongen te kiezen voor het uitvoeren van deze activiteit.

Stap 2 3 min.

Elk meisje vormt een tweetal met een jongen. Als dit moeilijk is, laat u de leerlingen de tweetallen vormen die ze willen.

Stap 3 10 min.

Vraag de leerlingen te tekenen of te vertellen hoe zij de klasgenoot van hun tweetal zien, waaronder hun uiterlijk en andere kenmerken (bijv. wat de klasgenoot graag doet, graag eet, broers of zussen heeft) en hun tekening uit te leggen aan deze klasgenoot.

Stap 4 10 min.

De afgebeelde leerling heeft dan de mogelijkheid om het eens of oneens te zijn met de klasgenoot en tekent zijn zelfportret in het 'maar als je me echt zou kennen' deel van het werkblad. Vraag leerlingen om te denken aan iets over zichzelf wat anderen misschien niet weten als ze alleen naar de persoon kijken of dat ze aannemen maar niet waar is.

Stap 5 5 min.

Hierna delen de leerlingen met de klas of ze verbaasd waren over wat ze ontdekt hebben over de klasgenoot in hun tweetal.

Stap 6 10 min.

De werkbladen worden op de muur geplakt zodat de andere kinderen ze kunnen zien. Daarna vraagt de leerkracht om commentaar over wat ze hebben gezien.

Stap 7 5 min.

Nabespreking.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Denk na over het belang van het niet beoordelen van anderen op basis van hun uiterlijk en open staan voor diversiteit (overtuigingen, gedachten, gedrag, voorkeuren).

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- Deze activiteit kan worden aangepast voor elke leeftijdsgroep.
- Kijk een video[15] of lees hardop voor in uw taal Red: A Crayon's Story door Michael Hall[16] en laat leerlingen hun innerlijke identiteit verkennen en bespreek stereotypen op basis van uiterlijk.

Tips en opmerkingen

- Meisjes nemen het voortouw tijdens deze activiteit om leiderschap te ervaren.
- Let op de tijd en zorg ervoor dat alle kinderen tweetallen vormen. Als er niet genoeg jongens en meisjes zijn om tweetallen van gemengde geslachten te vormen, kan de activiteit uitgevoerd worden met tweetallen die normaal gesproken niet met elkaar spelen.
- Misschien wilt u de klassenregels over respect herhalen. Gendergerelateerd pesten komt vaak voor in het basisonderwijs en moet door leerkrachten worden aangepakt.

15 https://www.youtube.com/watch?v=ytZ2fhuj6kA.

16 Hall, Michael (2015). *Red: A Crayon's Story.* New York: Greenwillow Books.

ACTIVITEIT 3: IJSBERG WERKBLAD

Mijn naam:	De naam van mijn klasgenoot:

± 30 min.

Activiteit 4: Teken de beroepen

Verwachte leerresultaten

Leerlingen zullen:

- een aantal vooroordelen in taal identificeren die vrouwen onzichtbaar maken;
- analyseren in welke mate taalgebruik echt inclusief is;
- nadenken over de relatie tussen taal, geslacht en loopbaankeuzes.[17]

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

De activiteit heeft als doel te analyseren of vooroordelen in taal onze perceptie beïnvloeden over bepaalde beroepen en of dit de toekomstige loopbaankeuzes van de leerlingen kan beïnvloeden.

Voorbereiding en materialen

- Een vel papier en potlood of verf voor elke leerling.
- Activiteit 4: Afbeeldingen voor het leerproces of vergelijkbare afbeeldingen van beroepen die van oudsher door mannen worden gedomineerd, voor vertoning in de klas.
- Leerlingen zitten in groepen van drie of vier of op hun gebruikelijke plek in de klas. Voor stap 5 (zie hieronder) vormen de leerlingen een grote kring.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 10 min.

Vraag de leerlingen om de banen te tekenen die worden geïllustreerd in Activiteit 4: Afbeeldingen voor het leerproces, een piloot, metselaar, vrachtwagenchauffeur, monteur en ingenieur, zonder hen de illustraties te laten zien. Als uw onderwijstaal geslachten gebruikt, noem dan zowel de mannelijke als de vrouwelijke vorm van het beroep indien de vrouwelijke vorm verschilt van de mannelijke en als deze vorm algemeen bekend is bij en geaccepteerd is door de bevolking.

Stap 2 1 min.

Wanneer de leerlingen klaar zijn met tekenen, laat u Activiteit 4: Afbeeldingen voor het leerproces zien en vraagt u de leerlingen hun tekeningen met de afbeeldingen te vergelijken.

Stap 3 3 min.

Als de onderwijstaal geen geslachten gebruikt, bespreek dan met de leerlingen waarom ze, vermoedelijk, alleen of voornamelijk mannen hebben getekend. Als de onderwijstaal geslachten gebruikt, bespreek dan met de leerlingen of ze eraan gewend zijn de vrouwelijke vorm van deze woorden te horen en of ze vrouwen hebben getekend of niet. Het is vooral van belang om te zien of meisjes vrouwen tekenen of ook voornamelijk mannen.

17 De activiteit werd geïnspireerd door Inspiring Women — #RedrawTheBalance campaign. Voor meer informatie: https://www.inspiringthefuture.org/inspiring-women.

Stap 4 5 min. Praat met leerlingen over het werk van hun ouders.

Stap 5 3 min. Speel 'gooi de bal' met de leerlingen. Leerlingen gooien om de beurt een bal naar iemand anders. De persoon die de bal vangt, noemt een beroep dat zowel door mannen en vrouwen gedaan kan worden.

Stap 6 8 min. Nabespreking.

Tips en opmerkingen

Het kan zijn dat de leerkracht de leerlingen in stap 5 moet aanzetten door beroepen te noemen die door mannen en vrouwen gedaan kunnen worden. De achterliggende gedachte is dat er van geen banen zijn voor vrouwen of mannen.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Waarom heb je, vermoedelijk, alleen of voornamelijk mannen getekend?
- Wist je dat vrouwen vrachtwagens kunnen besturen, elektricien of ingenieur kunnen zijn en dat mannen kleuterleerkracht, dansinstructeur of verpleegkundige kunnen zijn?
- Als we nooit praten over vrouwen die piloot of vrachtwagenchauffeur zijn, denk je dat meisjes dan ooit die beroepen willen uitoefenen? Waarom? Gebruik dezelfde vraag en pas deze aan voor de jongens.
- Hoe kunnen we, als sprekers, ervoor zorgen dat als we het over een 'piloot' hebben of een 'vrachtwagenchauffeur', dat we dan zowel over mannen als vrouwen praten? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat vrouwen ook worden meegerekend? Gebruik dezelfde vraag voor banen die door vrouwen worden gedomineerd.
- Waarom is dit belangrijk?

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

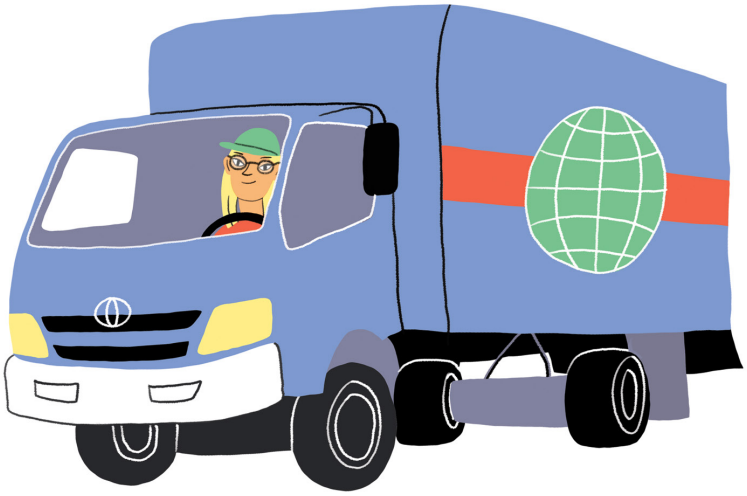
- Gebruik andere voorbeelden van banen en relevante afbeeldingen van sectoren die van oudsher door mannen of vrouwen worden gedomineerd.
- Het zou een enorme impact op de leerlingen hebben, vooral op de meisjes, als vrouwen die deze banen hebben, uitgenodigd worden in de klas om met de leerlingen over hun ervaringen te praten.
- U kunt ook proberen om samen online video's te kijken zodat leerlingen de kans krijgen deze vrouwelijke professionals te ontmoeten (zet de 'vertaling' aan in de instellingen zodat de video ondertiteld wordt in uw eigen taal of geef zelf commentaar tijdens het kijken van de video). Bijvoorbeeld:
  - piloot[18]
  - brandbestrijder[19]
  - chirurg[20]

18 https://www.youtube.com/watch?v=KFzfS0uk3NM.
19 https://www.youtube.com/watch?v=0fJGIfSM6-4.
20 https://www.youtube.com/watch?v=qlzupD14LTY.

ACTIVITEIT 4: AFBEELDINGEN VOOR HET LEERPROCES

± 25 min.

Activiteit 5: Wie doet wat in huis?

Verwachte leerresultaten

Leerlingen zullen:

- genderpatronen observeren in gedrag van meisjes en jongens met betrekking tot huishoudelijke taken;
- het begrip van genderongelijkheid uiteenzetten en scholen zien als fundamentele instellingen voor de bevordering van gelijkheid.

Voorbereiding en materialen

- Leerlingen zitten in groepen van vier, met een vergelijkbaar aantal meisjes en jongens in elke groep.
- Activiteit 5: Lijst van taken en klusjes om hardop voor te lezen in de klas. Als leerlingen nog niet kunnen schrijven, laat ze dan van tevoren taken en klusjes tekenen of maak hand-outs met illustraties van taken en klusjes.
- Een vel papier en potlood of pen voor elke leerling.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- De activiteit richt zich op de normen waar in het algemeen de toewijzing van huishoudelijke taken op gebaseerd is, tussen vrouwen en mannen en jongens en meisjes, volgens sociaal gevestigde rolpatronen of wat als geschikt of waardevol beschouwd wordt voor een van hen. Naast het ontwikkelen van verschillende vaardigheden en competenties, beïnvloedt de ongelijke verdeling van werk ook de tijd die beschikbaar is voor activiteiten buitenshuis. In het algemeen doen vrouwen meer huishoudelijk werk dan mannen waardoor ze minder tijd overhebben voor hun hobby's en andere activiteiten buitenshuis dan mannen.
- De activiteit is ook bedoeld om de redenen te onderzoeken voor deze verschillen, en of er verschillen zijn tussen de generaties van de ouders en de kinderen.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
10 min.

Vraag de leerlingen om een kleine tekening van elk van de gezinsleden en hunzelf te maken.

Stap 2
3 min.

Maak een lijst van de meest voorkomende huishoudelijke taken vermeld in Activiteit 5: Lijst van taken en klusjes en vraag de leerlingen onder elk gezinslid de taken te schrijven die deze persoon meestal doet.

Als de leerlingen nog niet kunnen schrijven, kunt u beeldmateriaal voorbereiden. Laat ze bijvoorbeeld van tevoren taken en klusjes tekenen of maak hand-outs met illustraties van taken en klusjes en vraag aan de leerlingen deze illustraties te combineren met hun gezinsleden.

Stap 3
5 min.

Leerlingen vergelijken de resultaten in hun groep.

Stap 4
7 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

Bespreek de antwoorden van een aantal leerlingen om er zeker van te zijn dat de taken die door het ene en het andere gezinslid worden gedaan, 'vergelijkbaar' zijn. Bijvoorbeeld, de hele week alle maaltijden koken is niet hetzelfde als ontbijt maken op zondag.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Wie doet de meeste huishoudelijke taken in jouw gezin?
- Doen jouw ouders evenveel taken? Zijn er taken die specifiek alleen door één van je ouders worden gedaan? Welke?
- Als je met maar één ouder samenwoont, wie helpt er dan met de taken en klusjes?
- Help jij? Helpen je zussen en broers op dezelfde manier?
- Hebben je ouders vrije tijd voor hun hobby's? Heeft een van je ouders of gezinsleden meer vrije tijd dan de ander(en)?

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

Maak een eenvoudig werkblad waarop leerlingen een week lang kunnen noteren (met hulp van hun ouders) hoeveel tijd er door elk gezinslid aan huishoudelijke taken wordt besteed en hoeveel tijd ze aan hobby's en andere bezigheden besteden. Bespreek de resultaten dan opnieuw en analyseer ze.

ACTIVITEIT 5: LIJST VAN TAKEN EN KLUSJES

Lijst van veel voorkomende taken en klusjes:
Afwassen
Vuilnis buiten zetten
Wassen
Strijken
Maaltijden koken
Bedden opmaken
Tafeldekken
Stofzuigen
Stoffen
Badkamer schoonmaken
Boodschappen doen
Keuken schoonmaken
Huis opruimen
Dingen repareren
Babysitten

± 45 min.

Activiteit 6: Pas ik in het stereotype?

Verwachte leerresultaten

Leerlingen ontwikkelen een kritisch opvatting over genderstereotypen door hun eigen verschillende positionering te vergelijken over genderstereotypen die ze aan anderen toeschrijven, maar niet aan zichzelf.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

Deze activiteit wordt mondeling uitgevoerd. Het stelt leerlingen in staat om zich ervan bewust te worden dat ze zichzelf anders zien dan de genderstereotypen die ze aan hun geslachtsgroep toeschrijven.

Voorbereiding en materialen

- Voorafgaand aan deze activiteit kunt u inspiratie opdoen met deze video's (zet de 'vertaling' aan in de instellingen zodat de video ondertiteld wordt in uw eigen taal):
  - 'Gender Stereotypes and Education' (European Institute of Gender Equality).[21]
  - '"Kids Believe Gender Stereotypes by Age 10", Global Study from 15 Different Countries Says' (TIME).[22]
- Activiteit 6: Lijst met uitspraken om hardop voor te lezen in de klas.

21 https://www.youtube.com/watch?v=nrZ21nD9I-0.

22 https://www.youtube.com/watch?v=kwJN7K2XjJE.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
5 min.

Leg de activiteit uit. Vertel dat u een aantal uitspraken gaat voorlezen. Als leerlingen het eens zijn met de uitspraak, steken ze hun hand op; als ze het er niet mee eens zijn, steken ze hun hand niet op. Laat ze weten dat u de handen moet tellen, dus ze moeten hun handen omhooghouden totdat u zegt dat ze naar beneden mogen.

Stap 2
25 min.

Lees Activiteit 6: Lijst met uitspraken langzaam voor en tel de opgestoken handen.

Stap 3
15 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Dit is een snelle oefening.
- Het handen tellen is belangrijk want sommige jongens en meisjes zullen het eens of oneens zijn met stereotiepe uitspraken, en algemene voorbeelden moeten tijdens de nabespreking benadrukt worden.
- Het is belangrijk dat leerlingen vrij kunnen uitdrukken of ze het eens of oneens zijn met de uitspraken.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

- Bespreek de volgende vragen: Waar liggen de meeste meningsverschillen en overeenstemmingen? Was het gemakkelijk om te antwoorden? Wat vind je van deze uitspraken?
- Leg uit dat stereotypen algemeen aanvaarde ideeën zijn over hoe meisjes en jongens zich moeten gedragen of moeten zijn. Vraag de leerlingen vervolgens om de genderstereotypen in de lijst te identificeren. Lees hiervoor de lijst met uitspraken voor en luister naar leerlingen die genderstereotypen identificeren of niet identificeren.
- Leg uit dat we onszelf vaak anders zien dan door de lens van genderstereotypen die aan ons worden toegeschreven en gebruik voorbeelden uit de eens/oneens lijst.
- Vraag leerlingen om andere genderstereotypen te bedenken.
- Vraag leerlingen om een paar minuten per twee na te denken waarom genderstereotypen niet goed zijn. De tweetallen delen hun gedachten.

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

Vraag leerlingen om aandacht te besteden aan stereotiep gedrag (hun eigen gedrag, thuis, met vrienden, op school, bij het kijken van video's online, op tv, op sociale media, enz.) en hun waarnemingen in de klas te delen.

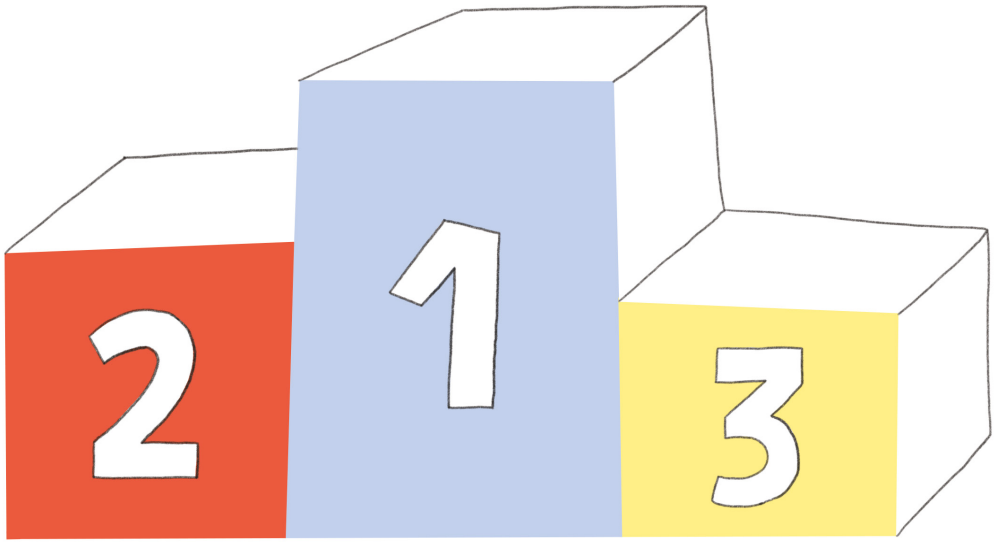
ACTIVITEIT 6: LIJST MET UITSPRAKEN

	Mee eens	Mee oneens
Alle jongens spelen graag buiten.		
Meisjes dragen graag jurken.		
Sommige jongens houden van de kleur roze.		
De meeste meisjes houden van de kleur paars.		
Sommige meisjes houden van tekenen.		
Jongens houden van voetbal.		
Jongens spelen graag met auto's.		
Sommige meisjes spelen graag met vrachtwagens.		
Meisjes houden niet van voetbal.		
Meisjes spelen graag binnen.		
Alle jongens en meisjes fietsen graag.		
Alle kinderen spelen graag verstoppertje.		
Verpleegkundigen zijn allemaal meisjes.		
Alle jongens klimmen graag in bomen.		
Sommige jongens spelen graag met vrachtwagens.		

ACTIVITEIT 6: LIJST MET UITSPRAKEN

	Mee eens	Mee oneens
Meisjes houden van lezen.		
Meisjes spelen graag met poppen.		
Brandweerlieden zijn allemaal jongens.		
Sommige meisjes spelen graag met robots.		
Alle kinderen houden van tekenen.		
Sommige jongens spelen graag met robots.		
Meisjes houden van de kleur paars.		
Jongens spelen graag met vrachtwagens.		
Jongens zitten graag op scouting.		
Sommige kinderen houden van de kleur geel.		
Alle meisjes dansen graag.		
Alle wetenschappers zijn jongens.		
Alle meisjes bakken graag taarten.		
Jongens houden van videospelletjes.		
Alle meisjes houden van make-up.		
Sommige jongens houden van make-up.		

± 20 min.

Activiteit 7: Het podium

Verwachte leerresultaten

Leerlingen denken na over de verschillende ideeën, begrippen en vraagstukken die in Toolset 3 aan bod zijn gekomen.

Voorbereiding en materialen

- Voorafgaand aan deze activiteit moet u mogelijk alle andere Toolset 3-activiteiten die u in de klas hebt gedaan en de belangrijkste ideeën die naar voren zijn gebracht, herhalen.
- Een vel papier en potlood of pen voor elke leerling.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

De activiteit biedt de mogelijkheid aan leerkrachten en leerlingen om het werk dat is gedaan met de gekozen activiteiten in Toolset 3 te herhalen, te verduidelijken en te consolideren.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 3 min.
Herhaal kort de Toolset 3-activiteiten die jullie samen hebben ontdekt.

Stap 2 2 min.
Vraag de leerlingen of ze weten wat een podium is voor winnaars, waar het voor gebruikt wordt en geef voorbeelden.

Stap 3 4 min.
Vraag de leerlingen om ieder voor zich na te denken over de drie belangrijkste ideeën die ze tijdens de activiteiten hebben geleerd.

Stap 4 4 min.
Laat leerlingen een podium tekenen en de drie ideeën opschrijven of tekenen. Of laat ze de ideeën hardop zeggen.

Stap 5 7 min.
Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Het is belangrijk dat alle leerlingen aan de beurt komen.
- De ideeën die worden genoemd, zullen u helpen bij het ontwerpen van het te volgen traject in de volgende toolsets. .

IDEEËN VOOR NABESPREKING

- Herhaal alle individuele ideeën en bespreek deze.
- Vergelijk de ideeën die in de klas naar voren zijn gebracht met die van Toolset 3 en bespreek ze opnieuw.

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

U kunt de leerlingen hun ideeën ook laten tekenen of schrijven op post-it blaadjes. Verzamel vervolgens alle post-it blaadjes en maak een klaspodium op de muur met de meest relevante begrippen.
Het klaspodium met post-its kan een interessante kans bieden voor een creatieve opvolging of betrokkenheid van ouders. De leerlingen kunnen een afgedrukte afbeelding mee naar huis nemen en deze kwesties thuis bespreken.

TOOLSET 4: WERK

± 25 min.

Activiteit 8: Denk, combineer, deel

Verwachte leerresultaten

Leerlingen bespreken de belangrijke rol die werk speelt in het leven van mensen.

Voorbereiding en materialen

- Activiteit 8: Afbeeldingen voor het leerproces om in de klas te laten zien.
- Fabel van Aesopus 'De mier en de sprinkhaan'[23] om in de klas te lezen of te kijken. De fabel is in beide vormen gemakkelijk te vinden op internet. Zet voor de video de 'vertaling' aan in de instellingen zodat de video ondertiteld wordt in uw eigen taal.
- Leerlingen zitten in de gebruikelijke opstelling, maar nadat ze naar de fabel hebben geluisterd en de afbeeldingen hebben gezien, werken ze in tweetallen (of kleine groepen van drie of vier).

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- De activiteit is een introductie tot Toolset 4 en het onderwerp 'werk'.
- Het is bedoeld om leerlingen te helpen bij individuele reflectie, het uitwisselen van ideeën met hun klasgenoten en het opbouwen van communicatievaardigheden.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 4 min.
Laat de video van de fabel van Aesopus zien 'De mier en de sprinkhaan'[24] of lees het verhaal voor.

Stap 2 4 min.
Na het luisteren naar de fabel, vraag de leerlingen om naar de illustraties te kijken in Activiteit 8: Afbeeldingen voor het leerproces en na te denken over de onderlinge relatie.

Stap 3 4 min.
Laat de leerlingen tweetallen vormen (of kleine groepjes van drie of vier) en hun gedachten delen.

Stap 4 8 min.
Help de leerlingen om hun gedachten met de hele klas te delen tijdens de nabespreking.

23 https://www.youtube.com/watch?v=XbMrw3cwVUc.
24 https://www.youtube.com/watch?v=XbMrw3cwVUc.
25 De denkroutine 'denk, combineer, deel' is ontleend aan https://pz.harvard.edu/thinking-routines.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Waarom denk je dat kinderen naar school gaan?
- Waarom denk je dat mensen werken?
- Wat zijn de banen van je moeder, vader, oma of opa?
- Waarom is werk belangrijk in het leven van mensen?
- Wat zou je willen worden als je groot bent?
- Denk je dat alle mensen alle soorten beroepen kunnen doen? Zo niet, kun je een voorbeeld geven?[25]

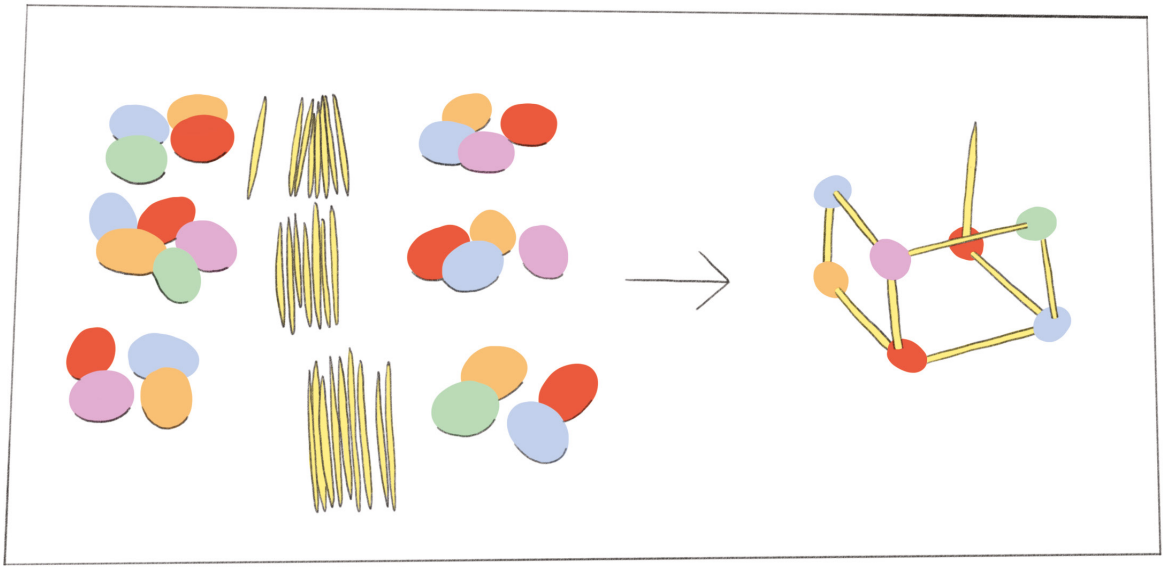
ACTIVITEIT 8: AFBEELDINGEN VOOR HET LEERPROCES

25 De denkroutine ‘denk, combineer, deel’ is ontleend aan https://pz.harvard.edu/thinking-routines.

± 45 min.

Activiteit 9: Werken als ingenieurs!

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen ontdekken de voordelen en leermogelijkheden van collectief teamwork.
- Leerlingen krijgen een indruk van een hands-on en creatieve STEM-activiteit.

Voorbereiding en materialen

- Een tafel die groot genoeg is om de structuur te bouwen waar alle leerlingen toegang hebben tot de materialen.
- Kleine plasticineballen die de leerlingen zelf maken en tandenstokers. Er moeten genoeg ballen zijn om een grote constructie te bouwen (of twee, afhankelijk van het aantal leerlingen).

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- Leeractiviteiten op basis van STEM geven leerlingen de kans te dromen over een toekomst die genderstereotypen doorbreekt, vooral voor meisjes.
- STEM vormt een tegengewicht voor toekomstige loopbaankeuzes beïnvloed door genderstereotypen.
- Dit is een hands-on-leerproject dat ook teamwork bevordert.
- Het leren vindt plaats tijdens het proces van co-creatie.[26]

26 Deze activiteit is een adaptatie van Babble Dabble Do: Connecting Through Creativity, https://babbledabbledo.com.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 2 min.

Leg de activiteit uit. Zeg tegen de leerlingen dat ze vandaag aan het werk gaan als een team van ingenieurs. Hun taak is gezamenlijk een grote constructie te bouwen met behulp van kleine plasticineballen en tandenstokers.

Stap 2 3 min.

Voeg eraan toe dat de constructie groot en in evenwicht moet zijn. De leerlingen moeten allemaal als een team van ingenieurs werken, zodat de constructie niet valt. Daarom is het belangrijk om eerst te bespreken wat ze gaan bouwen en hoe, voordat ze beginnen. Loop rond en bemiddel indien nodig bij het besluitvormingsproces.

Stap 3 25 min.

Naarmate het werk vordert en afhankelijk van de interacties die gaande zijn, zegt u dat u controleert of de leerlingen als een team van ingenieurs werken, wat betekent dat iedereen moet meedoen.

Stap 4 5 min.

Voor het einde van de activiteit moeten de leerlingen een naam geven aan de constructie die ze hebben gebouwd.

Stap 5 10 min.

Nabespreking.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Vond je dit een leuke activiteit?
- Hoe was het om als een team van ingenieurs te werken?
- Hoe werden de beslissingen genomen? Geef voorbeelden van makkelijke en moeilijke beslissingen.
- Zouden er andere of betere manieren geweest zijn om beslissingen te nemen? Ideeën?
- Hoe hebben jullie een naam gevonden voor de constructie?

Tips en opmerkingen

- Denk van tevoren na over wat leiderschap is.
- Deel een grote klas op in twee groepen (idealiter jongens en meisjes gemengd).
- Houd de tijd van de activiteit in de gaten.

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- Nodig een ingenieur uit om mee te doen aan de activiteit (bij voorkeur een vrouwelijke ingenieur). Een ingenieur kan de leerlingen helpen bij de besluitvorming tijdens het bouwproces, u helpen bij de nabespreking of kan gewoon met de kinderen over bouwkunde en techniek praten.
- U kunt ook online een video kijken over techniek, zoals 'What's an Engineer? Crash Course Kids #12.1'[27] of 'What Makes Bridges So Strong?'[28]. U kunt als verteller uw eigen commentaar voorbereiden (voor uw eigen voorbereiding kunt u 'vertaling' aanzetten in de instellingen zodat de video wordt in uw eigen taal).
- Laat een groep meisjes of alle meisjes (afhankelijk van het aantal leerlingen) het voortouw nemen tijdens deze activiteit om hen vertrouwen te geven en leiderschapsvaardigheden te ervaren.
- Bereid nog een andere technische activiteit voor en gebruik andere materialen. Er zijn talloze ideeën te vinden op internet.

27 https://www.youtube.com/watch?v=owHF9iLyxic.

28 https://www.youtube.com/watch?v=oVOnRPefcno.

± 45 min.

Activiteit 10: Brief aan jezelf

Verwachte leerresultaten

Leerlingen denken na en plannen hun toekomst met betrekking tot de beroepswereld.

Voorbereiding en materialen

Activiteit 10: Lieve ik brief om te kopiëren en uit te delen aan de leerlingen of gebruik het model om uw eigen versie te maken.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- Deze activiteit stimuleert leerlingen vrij na te denken over hun toekomst. Het biedt hun een kans te begrijpen welke genderstereotypen (indien van toepassing) hun ambities beperken en het bevordert reflectie door te laten zien dat het mogelijk is toekomstige loopbaankeuzes anders te zien.
- Deze activiteit maakt afstemming van leerinterventies mogelijk zodat de bewustwording van leerlingen over gendergelijkheid wordt gestimuleerd.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 5 min.

Vraag de leerlingen zichzelf als volwassenen met een baan voor te stellen. Vraag hen: Hoe oud ben je? Als je hebben besloten hoe oud ze zijn, vertel dan dat ze een brief gaan tekenen of schrijven aan hun toekomstige zelf.

Gebruik het model van de Activiteit 10: Lieve ik brief, en laat de leerlingen de brief beginnen met, 'Lieve ik, als ik .... ben'. Vraag ze daarna de antwoorden op de volgende vragen op te schrijven of te tekenen: Welke opleiding heb je gedaan of wat heb je gestudeerd? Welk beroep heb je? Wat vind jij leuk aan je baan? Wat voor persoon ben je?

Stap 2 15 min.

De leerlingen schrijven of tekenen hun brieven. Indien nodig, help ze met het schrijven van hun namen, het bedenken van hun leeftijd of met het tekenen.

Stap 3 15 min.

Vraag de leerlingen te delen wat ze geschreven of getekend hebben. Zorg ervoor dat iedereen zijn brief deelt.

Stap 4 10 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

Schenk aandacht aan de genderstereotypen die het 'moeilijk maken' bepaalde beroepen te kiezen (bijv. stereotypen die verbonden zijn aan specifieke banen of vaardigheden). Nabespreking is heel belangrijk voor het ontwerpen van op maat gemaakte leerinterventies.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Vond je dit een leuke activiteit?
- Wat was er moeilijk? Waarom?
- Wat had je verder willen schrijven?
- Heb je getwijfeld over je beroepskeuze? Waarom is dat?
- Wat voor soort vragen heb je jezelf gesteld om een beroep te kiezen?

ACTIVITEIT 10: LIEVE IK BRIEF

Lieve ik, als ik ____ ben,	**Mijn naam: _____**
Dit is wat ik gestudeerd heb of waarvoor ik ben opgeleid:	Dit is mijn beroep:
Dit is wat ik leuk vind aan mijn baan:	Dit is wat ik leuk vind aan mijn baan:

Flexibel

Activiteit 11: Teken de baan, ontmoet de persoon

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen identificeren vrouwen in allerlei beroepen.
- Leerlingen raken vertrouwd met bepaalde STEM/transport gerelateerde banen.[29]

Voorbereiding en materialen

- Kies drie tot vijf banen die verband houden met STEM-onderwerpen en de transportsector voordat u met de les begint. Het moeten banen zijn die de leerlingen niet zo goed kennen. Idealiter nodigt u een paar mensen uit in de klas die deze beroepen uitoefenen (waaronder een aantal vrouwen). Kijk voor voorbeelden in Activiteit 22: Voorbeelden van beroepen in de transportsector.
- Een vel papier en potlood of verf voor elke leerling.
- Leerlingen zitten alleen en vormen later groepen van drie of vier.
- Deze activiteit is niet bedoeld om in één keer te doen. De professionals kunnen waarschijnlijk niet allemaal op dezelfde dag naar de klas komen.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

Ambities van kinderen worden vaak gevormd door verschillende factoren, waaronder genderstereotypen, de situatie thuis en de omgeving. Deze factoren hebben effect op wat kinderen zien en waar ze over dromen aangezien ze hun perceptie van hun capaciteiten en vaardigheden en uiteindelijk ook hun studie en loopbaan beïnvloeden. Deze activiteit heeft tot doel leerlingen beroepen te laten ontdekken die ze misschien niet per se 'tegenkomen' in hun dagelijkse leven.

29 De activiteit werd geïnspireerd door Inspiring Women — #RedrawTheBalance campaign. Voor meer informatie: https://www.inspiringthefuture.org/inspiring-women.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
10 min.

Vraag de leerlingen om de geselecteerde banen te tekenen. Herinner ze eraan dat alle beroepen door zowel mannen als vrouwen kunnen worden gedaan. Vraag de meisjes om vrouwen te tekenen en de jongens om mannen te tekenen.

Stap 2
7 min.

Wanneer de leerlingen klaar zijn met tekenen, laat u ze ideeën uitwisselen over de banen (bijv. wat zijn de taken en hoe kun je zo'n professional worden).

Stap 3
8 min.

Vraag de leerlingen vragen voor te bereiden die ze willen stellen aan de bezoekende professionals.

Stap 4

Wanneer de professionals de klas bezoeken, kunnen de leerlingen hen vragen stellen over hun taken, hun opleiding enz.

Tips en opmerkingen

Interactie met echte professionals is zeer waardevol voor leerlingen. Dit helpt ze bij het verleggen van hun ambities, het zien van meer kansen en keuzes, bij het nadenken over genderstereotypen die verbonden zijn aan specifieke banen en ze zullen beter begrijpen waarom het belangrijk en nuttig is later te leren en te studeren.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Welke van de banen/mensen vond je het meest interessant?
- Wat is het leukste als je x/y/z bent?
- Zou je x/y/z/ willen zijn? Waarom?
- Is er iets wat je graag zou willen worden als je ouder bent maar waarvan je denkt dat het niet mogelijk is?

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

Afhankelijk van de gekozen banen, kunt u de stappen in de activiteit veranderen. Bijvoorbeeld, als de leerlingen de banen absoluut niet kennen, kunt u eerst de professionals laten komen en later de leerlingen de banen laten tekenen die ze het meest interessant vonden.

± 30 min.

Activiteit 12: Kleur, symbool, afbeelding

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen identificeren de belangrijkste ideeën die in Toolset 4 (of Toolsets 3 en 4) naar voren zijn gebracht
- Leerlingen verkennen non-verbale manieren om hun ideeën te uiten.

Voorbereiding en materialen

- Herhaal van tevoren alle activiteiten die u hebt gedaan in Toolset 4 (of Toolsets 3 en 4).
- Een vel papier en kleurpotloden of verf voor elke leerling.
- Maak een heel eenvoudig '**kleur, symbool, afbeelding'-werkblad**[31] om de stappen voor de leerlingen te illustreren.
- Leerlingen zitten alleen en vormen later tweetallen (of groepen van drie indien nodig).

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- Deze activiteit is gebaseerd op een denkroutine '**kleur, symbool, afbeelding**',[30] die reflectie over en begrip van verschillende ideeën mogelijk maakt die in de klas gepresenteerd, besproken, getekend zijn of waarnaar geluisterd is.
- Stelt leerlingen in staat non-verbaal te denken en verschillende routes naar metacognitie te ontdekken.

30 Denkroutine ontleend aan https://pz.harvard.edu/thinking-routines.

31 Voor inspiratie, zie https://thinkingpathwayz.weebly.com/coloursymbolimage.html.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 3 min.

Herinner de leerlingen aan alle activiteiten die u hebt gedaan in Toolset 4 (of Toolsets 3 en 4).

Stap 2 3 min.

De leerlingen kunnen ook helpen bij deze herhaling. Vraag hen bijvoorbeeld om te praten over de activiteiten en ideeën die ze onthouden hebben en wat ze het leukst of het minst leuk vonden.

Stap 3 5 min.

Vraag de leerlingen drie ideeën te kiezen die ze hebben geleerd en deze op een vel papier weer te geven met gebruik van de logica van het 'kleur, symbool, afbeelding'-werkblad (d.w.z. ze moeten een idee weergeven met een kleur, een tweede idee met een symbool en een derde idee met een afbeelding). Geef voorbeelden indien nodig.

Stap 4 5 min.

Zodra de leerlingen klaar zijn met tekenen of schrijven, laat u ze rondlopen met het vel papier in de hand en zoeken ze iemand die dezelfde kleur gekozen heeft voor de weergave.

Stap 5 5 min.

In tweetallen of groepen van drie bespreken de leerlingen welke ideeën ze hebben gekozen, hoe ze deze hebben weergegeven en waarom ze de ideeën zo hebben weergegeven.

Stap 6 6 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Observeer hoe de leerlingen de taak uitvoeren en hun werk met anderen delen.
- Hang de vellen papier op de muur en laat ze daar hangen tot Toolset 5 afgerond is.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Ontwikkel de vragen voor de nabespreking op basis van de ideeën van de leerlingen.

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- Als de leerlingen te jong zijn om onderscheid te maken tussen de begrippen 'symbool' en 'afbeelding', kan de activiteit worden teruggebracht tot slechts twee categorieën: 'kleur' en 'afbeelding'.
- De uitwisseling kan ook worden gedaan met alle leerlingen die in een kring zitten terwijl ze een bal doorgeven aan de persoon die naast ze zit. Dit duurt veel langer, maar alle leerlingen komen zo aan het woord.

TOOLSET 5: TRANSPORT

± 45 min.

Activiteit 13: Stop, kijk en luister!

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen ontdekken dat er verkeersregels zijn om de verkeersveiligheid te verzekeren en dat voertuigen op de weg en voetgangers dergelijke regels moeten naleven.
- Leerlingen observeren verkeersborden en concluderen wat de borden betekenen.
- Leerlingen bespreken waarom er verkeersborden zijn.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

De activiteit maakt ze bewust van het belang van verkeersveiligheid en stelt leerlingen in staat zich te realiseren dat er verschillend wegverkeer is en dat er regels zijn voor dat verkeer maar ook voor voetgangers.

Voorbereiding en materialen

- Foto's van Activiteit 13: Stoplichten en verkeersborden om in de klas te laten zien.
- Activiteit 13: Regels en advies om veilig de weg op te gaan om voor te lezen in de klas.
- Activiteit 13: Waar is het gevaar? om te kopiëren en uit te delen aan elk leerlingentweetal. Merk het foute gedrag op de foto op vóór u met de activiteit start:
    - Een kind steekt niet over op het zebrapad.
    - Een kind steekt schuin over, kijkt naar het mobieltje en draagt een koptelefoon.
    - Kinderen steken over op het zebrapad terwijl het stoplicht op rood staat.
    - Een kind stapt aan de verkeerde kant uit de auto.
    - Een kind rent over straat.
    - Een kind hangt uit een bus.
    - De rode auto slaat linksaf.
- Leerlingen zitten in de gebruikelijke opstelling en aan het einde van de les in tweetallen.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
2 min.

Vertel aan de leerlingen dat de activiteit over verkeersveiligheid gaat en herinner ze eraan dat ze hun hand moeten opsteken en moeten wachten tot ze aan de beurt zijn om te praten.

Stap 2
8 min.

Vraag de leerlingen wat ze weten over verkeersveiligheid en schrijf hun belangrijkste ideeën op het bord.

Stap 3
10 min.

Vraag de leerlingen of ze naar school lopen of op andere momenten op straat lopen. Vraag vervolgens wat ze belangrijk vinden met betrekking tot hun veiligheid op straat. Schrijf de belangrijkste ideeën op het bord.

Stap 4
10 min.

Laat de leerlingen tweetallen vormen en laat de foto's zien uit Activiteit 13: Stoplichten en verkeersborden. Vraag de leerlingen om in tweetallen na te denken, te bespreken en uit te leggen wat de betekenis is van de verschillende kleuren op de verkeerslichten en de verkeersborden.

Stap 5
5 min.

Corrigeer eventuele verkeerde interpretaties en leg uit dat alle driehoekige rode borden gevaar betekenen en een waarschuwing geven en dat cirkelvormige borden bevelen geven die moeten worden opgevolgd. Lees vervolgens Activiteit 13: Regels en advies om veilig de weg op te gaan langzaam voor.

Stap 6
6 min.

Laat de leerlingen tweetallen vormen en deel Activiteit 13: Waar is het gevaar? uit. Laat de leerlingen een cirkel tekenen waar ze het gevaar zien.

Tips en opmerkingen

- Leg de betekenis uit van 'Stop, kijk en luister!' met betrekking tot oversteken.
- Op een gegeven moment is het belangrijk om te benadrukken dat er achter de schermen een team van vrouwen en mannen werkt die een omgeving creëren voor veilig vervoer (bijv. verkeersregelaars, technici, deskundigen op het gebied van het veiligheidsbeleid).

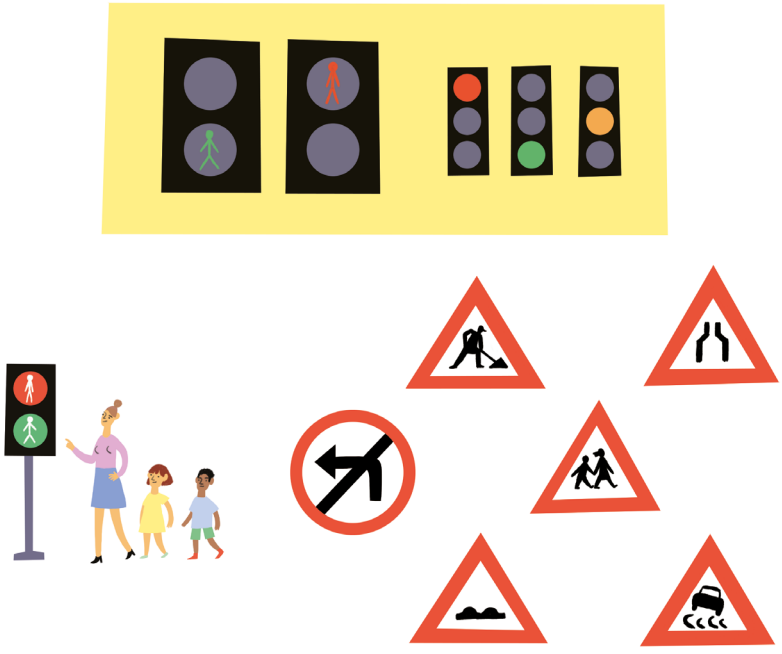
IDEEËN VOOR NABESPREKING

- Bespreek na terwijl de Activiteit 13: Waar is het gevaar? hand-out wordt herhaald. Onderstreep de belangrijkste veiligheidsboodschappen door gebruik te maken van de visuele projectie van de hand-out en laat leerlingen vragen stellen en opmerkingen maken over de geïdentificeerde gevaren.
- Vraag de leerlingen om in tweetallen te delen wat volgens hen de belangrijkste regels zijn om te onthouden. Indien nodig kunt u Activiteit 13: Regels en advies om veilig de weg op te gaan opnieuw voorlezen en de belangrijkste punten onderstrepen door specifieke vragen te stellen, zoals: Is het veilig om de weg over te steken zonder zebrapad? Waarom?

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- Praat over het verkeer rond school en verken deze omgeving met de leerlingen (op een plattegrond en tijdens een wandeling). Kijk hierbij naar bestaande stoplichten en verkeersborden, identificeer en bespreek de plekken waar oversteken veilig is. Laat de leerlingen op observatiebladen noteren hoeveel auto's en voetgangers door rood/groen rijden en lopen en bespreek de resultaten.
- Nodig een verkeersbrigadier uit in de klas om te praten over hoe je veilig op verschillende manieren aan het verkeer kunt deelnemen (bijv. in de auto, te voet, op de fiets).
- Moedig aan (indien van toepassing) dat er op school een verkeersveiligheidsprogramma wordt onderwezen aan jonge leerlingen en zoek eventueel naar onderwijsmateriaal in uw lokale context. Een aantal voorbeelden hiervan zijn de volgende:
    - Knights for Road Safety (KROS), een Erasmus+ project over verkeersveiligheid,[32] gericht op de integratie van verkeersveiligheidsprincipes en best practices op basis- en middelbare scholen in Oostenrijk, Griekenland, Ierland, Polen en Spanje.
    - Richtlijnen voor verkeersonderwijs in de vroege jeugd, op basis- en middelbare scholen van het Transportonderzoekscentrum in Tsjechië.[33]
    - Praktische onderwijsmaterialen over veilige mobiliteit voor leerkrachten in Spanje, ontwikkeld door Fundación MAPFRE.[34]
- Bestudeer het onderwerp transportveiligheid in relatie tot transportmiddelen die geen weg gebruiken (bijv. spoor, lucht, zee en binnenwateren). Bestudeer bijvoorbeeld de veiligheidsregels die leerlingen moeten kennen via uw lokale openbaar vervoer (bijv. op het station, bij de bushalte, in de metro, enz.).

ACTIVITEIT 13: STOPLICHTEN EN VERKEERSBORDEN

32 http://www.kros-project.eu/.

33 https://www.detivdoprave.cz/.

34 https://www.fundacionmapfre.org/educacion-divulgacion/seguridad-vial/.

ACTIVITEIT 13: REGELS EN ADVIES OM VEILIG DE WEG OP TE GAAN

Let op

- Zelfs op een route die we goed kennen moet je goed oppassen voor de gevaren die kunnen bestaan.
- Als je begeleid wordt door een volwassene, betekent dat niet dat je niet meer hoeft op te letten.
- Stoepen en straten zijn niet om te spelen - parken en speeltuinen wel.
- Als je vriend(in), klasgenoot of ouders je roepen vanaf de andere kant van de straat, ren dan niet zomaar naar ze toe. Kijk eerst waar je veilig kunt oversteken, het liefst op een zebrapad, en steek alleen dan voorzichtig over.

De straat oversteken

- Kijk waar je veilig kunt oversteken, het liefst op een zebrapad.
- Stop bij de stoeprand.
- Kijk naar links en rechts.
- Kijk nog eens.
- Als de weg vrij is, kun je oversteken maar zonder te rennen!
- Blijf kijken en luisteren naar het verkeer tijdens het oversteken.

ACTIVITEIT 13: WAAR IS HET GEVAAR?

± 45 min.

Activiteit 14: Wat weten we over vervoer?

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen observeren en identificeren verschillende transportmiddelen.
- Leerlingen leggen in hun eigen woorden uit waarom transport nodig is.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

Het doel van deze activiteit is na te denken over het belang van transport en te begrijpen hoe belangrijk het is in het dagelijks leven.

Voorbereiding en materialen

- Voorafgaand aan de activiteit vraagt u aan de leerlingen een week lang verschillende transportmiddelen te observeren in hun dagelijkse leven. Moedig ze aan verschillende transportmiddelen op te merken en zich af te vragen waar deze voor gebruikt worden. Leg uit dat ze zullen leren over het verhaal van transport.
- Activiteit 14: Poster transportmiddelen om in de klas te laten zien, te kopiëren en uit te delen aan elk leerlingentweetal of om alleen te kopiëren en uit te delen aan elk leerlingentweetal.
- De online 'Verhaal van Transport'[35] video om in de klas te laten zien zonder geluid en waarbij u als verteller uw eigen commentaar kunt geven (voor uw eigen voorbereiding kunt u 'vertaling' aanzetten in de instellingen zodat de video wordt in uw eigen taal).
- Leerlingen zitten in de gebruikelijke opstelling voor de stappen 1 en 2 en vormen vervolgens tweetallen.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 2 min.

Toon de Activiteit 14: Poster transportmiddelen aan de leerlingen en vraag hen (om de beurt) de voertuigen aan te wijzen die ze kennen en die ze niet kennen. Leg in het kort het gebruik uit van de minder bekende voertuigen.

Stap 2 8 min.

Laat de leerlingen tweetallen vormen en vraag ze te bespreken wat andere transportmiddelen ze kennen. Leg uit dat we transportmiddelen rangschikken per transportwijze (land, lucht en water) en vraag leerlingen om transportmiddelen in de Activiteit 14: Poster transportmiddelen (met behulp van foto's of met tekeningen/tekst) te combineren met de Activiteit 14: Land-lucht-water hand-out. Geef leerlingen de tijd om te discussiëren en de hand-out in te vullen.

35 https://www.youtube.com/watch?v=FaLCQo8NJFA.

Stap 3 10 min.

Toon de Activiteit 14: Poster transportmiddelen en vraag aan de tweetallen om voorbeelden te geven van transportmiddelen waar ze niet aan gedacht hadden. Leg nogmaals kort uit wat het gebruik van de 'ontbrekende' transportmiddelen is.

Stap 4 10 min.

Toon de 'Verhaal van Transport'[36] video zonder geluid en gebruik uw eigen stem om het verhaal over transport te vertellen.

Stap 5 5 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Het gebruik van video zonder het geluid is ideaal om leerlingen diverse aspecten van lessen te laten zien. Het bijkomende voordeel is dat de video's in elke taal gebruikt kunnen worden in de klas.
- Het doel is genderstereotypen verbonden met de transportsector in uw eigen presentatie aan de kaak te stellen en van gedachten te wisselen met leerlingen gedurende de activiteit.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen: Hoe vaak gebruik je een transportmiddel? Geef voorbeelden. Heb je verschillend openbaar vervoer gebruikt? Vertel er wat over. Waarom denk je dat transport belangrijk is? Probeer je een leven zonder transport voor te stellen. Hoe zou dat zijn?

Leerkrachten dienen leerlingen aan de volgende punten te herinneren:

- Mobiliteit en vervoer zijn belangrijk voor ons allemaal. Van het dagelijks woon-werkverkeer, het bezoeken van familie en vrienden, toerisme, tot een goed functionerende wereldwijde toeleveringsketen voor de producten in onze winkels en voor onze industriële productie; mobiliteit is wat ons economische en sociale leven mogelijk maakt.
- Openbaar vervoer helpt om files op de weg te verminderen en reistijd te verkorten, maar ook om vervuiling en verbruik van energie en brandstof te beperken wat een voordeel is voor passagiers en bestuurders.
- Er zijn veel mensen die elke dag werken zodat alle typen transport (weg, spoor, lucht, zee, binnenwateren) soepel en op tijd functioneren zodat de maatschappij ook goed kan functioneren. Werknemers in de transportsector, zowel mannen als vrouwen, hebben gevarieerde taken, van het besturen en onderhouden van de voertuigen tot het regelen van het verkeer.

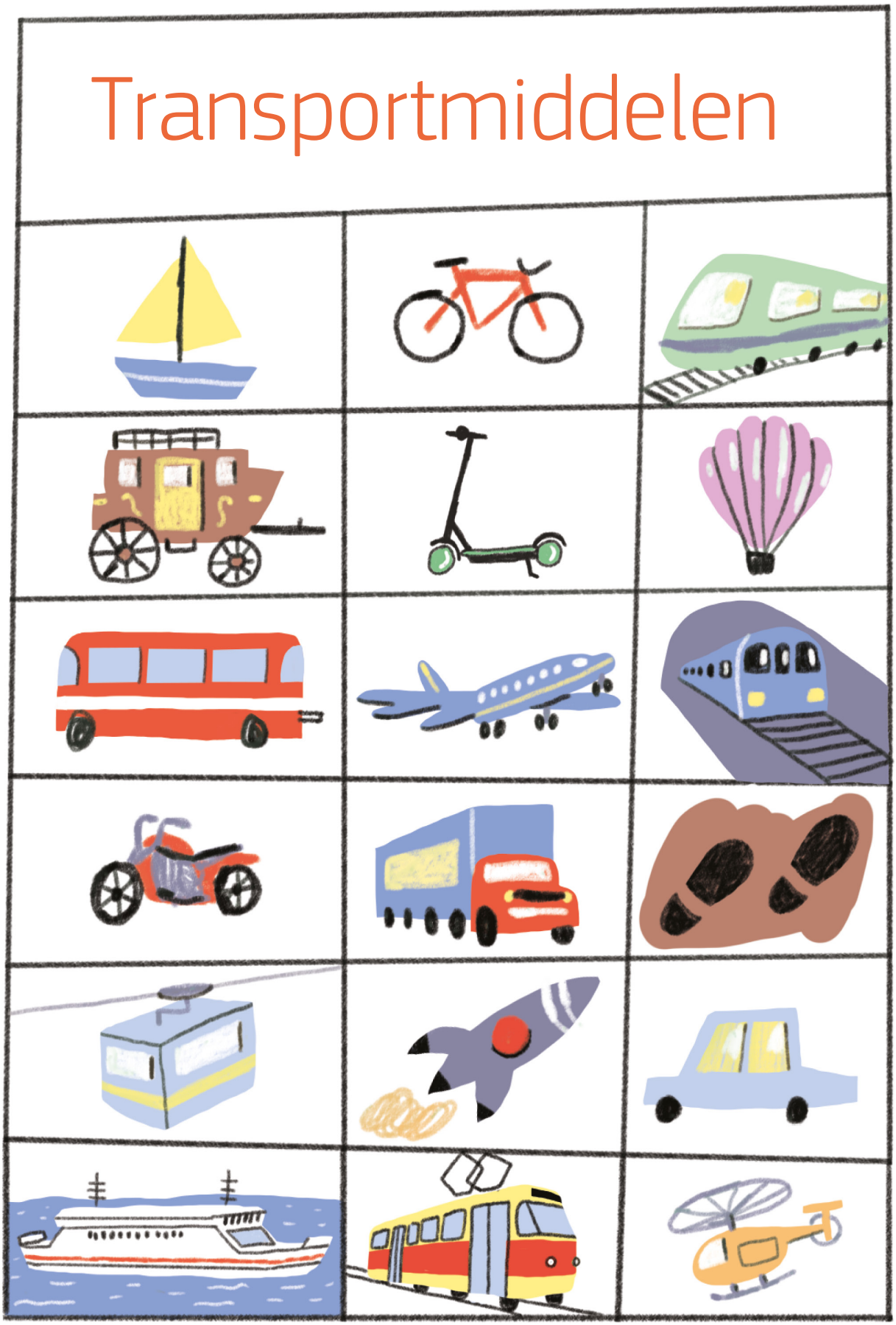
VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- Activiteit 16: Zich de toekomst van transport voorstellen geeft een goede follow-up voor deze activiteit. Beide activiteiten maken gebruik van dezelfde online video, maar het is mogelijk om ze zelfstandig te ontwikkelen.
- U kunt de voordelen van openbaar vervoer voor uw gemeente en het milieu uitleggen aan de leerlingen, het ontwerp en de redenen voor infrastructuur die speciaal gericht is op passagiers met specifieke behoeften en waarom regels van toepassing zijn als we met de bus, tram, metro, enz. reizen.
- In Cyprus, Polen en Griekenland, maak verbinding met 'Adopteer een Boot'-programma[37] en ontdek hoe onze huidige en toekomstige kwaliteit van leven afhankelijk is van de zeevaarders, de scheepvaart en de maritieme wereld.

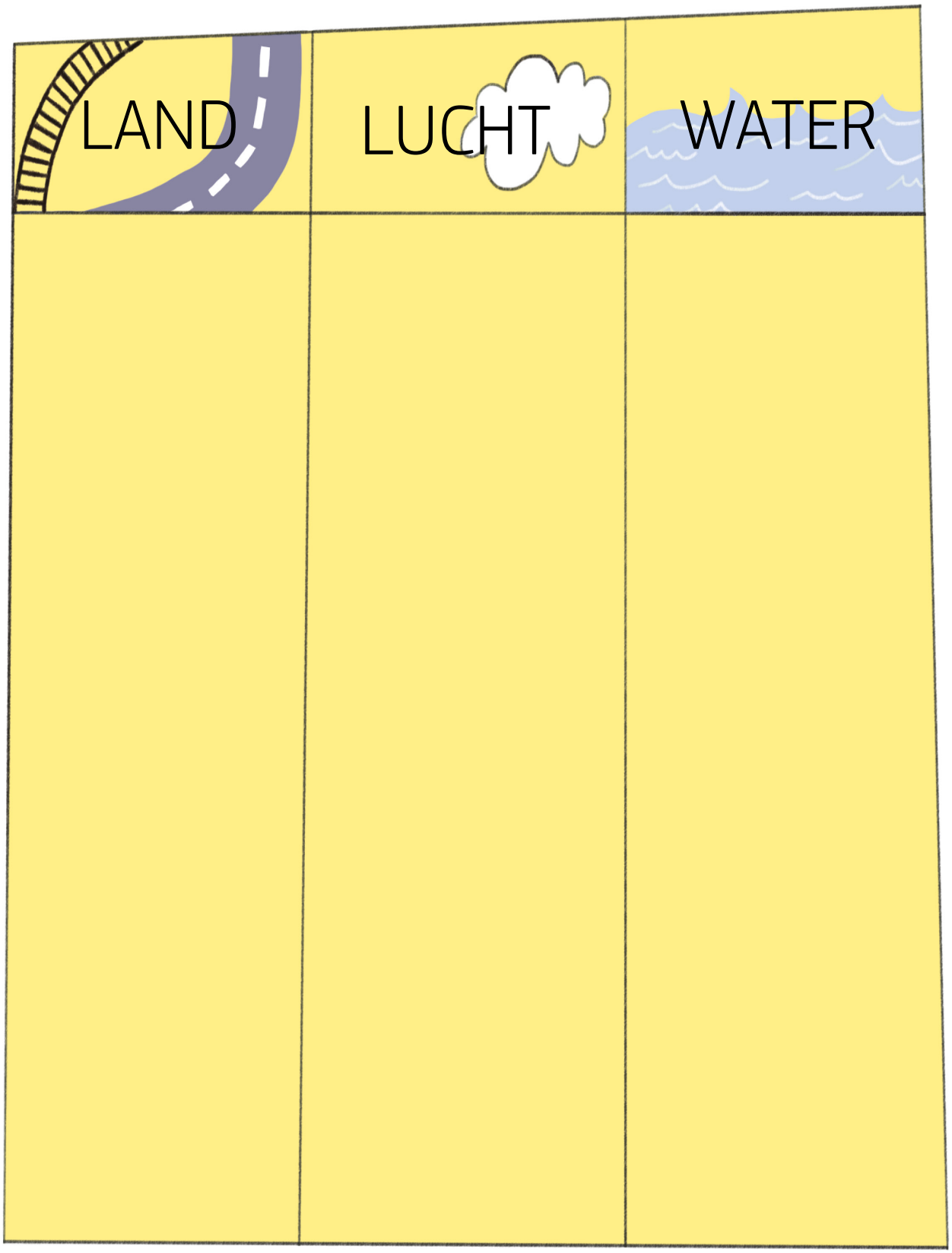
36 https://www.youtube.com/watch?v=d0ySC2tzlZI.

37 http://www.adoptaship.org/.

ACTIVITEIT 14: POSTER TRANSPORTMIDDELEN

ACTIVITEIT 14: LAND-LUCHT-WATER HAND-OUT

± 60 min.

Activiteit 15: Ik wil fietsen

Verwachte leerresultaten

Leerlingen denken na over het effect van transport op het milieu. Dit is een moeilijk te bevatten onderwerp. Laat ze daarom de voordelen en het plezier van fietsen ontdekken en hoe dit een levenslang, individueel transportmiddel kan zijn.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

Deze activiteit is gericht op de uitstoot van broeikasgassen en vervuiling en hoe deze gekoppeld zijn aan transport. Het vestigt de aandacht op het belang van het streven naar klimaatneutraliteit en duurzaamheid van transport door te kijken naar de voor- en nadelen van fietsen.

Voorbereiding en materialen

- Herhaal voordat u met de activiteit begint, de definitie van broeikasgassen en vervuiling en de links met de mens, transport en klimaatverandering.
- Online video van 'Het waanzinnige kruispunt in Parijs'[38] om in de klas te laten zien.
- Online video van 'Fiets-spitsuur in Kopenhagen'[39] om in de klas te laten zien.
- Activiteit 15: Werkblad vergelijk en verschil voor groepen van leerlingen. Als leerlingen nog niet kunnen schrijven, maak dan een vergelijkbare visual op het bord die iedereen kan zien.
- Krijt of sterk plakband voor het tekenen van een rechte lijn op de vloer.
- Activiteit 15: Uitspraken om voor te lezen aan de leerlingen.
- Leerlingen worden verdeeld in groepen van vijf.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
5 min.

Leg uit wat de uitstoot van broeikasgassen en vervuiling zijn.

Stap 2
2 min.

Vertel dat jullie samen gaan leren over een van de belangrijkste oorzaken van vervuiling in grote steden; voertuigen. Jullie gaan met name kijken naar het aantal voertuigen in het drukke stadscentrum van twee Europese hoofdsteden.

38 https://www.youtube.com/watch?v=md99WmB2o2U.

39 https://www.youtube.com/watch?v=FXw_t172BKY.

Stap 3 12 min.

Zeg aan de klas dat u een online video ('Het waanzinnige kruispunt in Parijs'[40]) gaat laten zien. Splits de klas eerst op in vijf groepen, elk met specifieke observatietaken:

1. Hoeveel bussen tel je?
2. Hoeveel auto's zijn er onderweg?
3. Hoeveel auto's staan er lang stil?
4. Hoeveel motoren tel je?
5. Hoeveel voetgangers en fietsers heb je kunnen tellen?

Stap 4 5 min.

Vraag de verschillende groepen om hun bevindingen te delen en schrijf ze op het bord. Vraag daarna: Heb je stoplichten gezien? Het antwoord moet nee zijn.

Stap 5 3 min.

Zeg aan de leerlingen dat u nu een andere video ('Fiets-spitsuur in Kopenhagen'[41] gaat laten zien. Dit keer tellen de leerlingen niet en hoeven ze alleen naar de video te kijken. U kunt een deel van de video laten zijn (ongeveer 90 seconden is voldoende).

Stap 6 15 min.

Vraag de leerlingen de spits in beide steden te vergelijken en aan te geven wat de verschillen en overeenkomsten zijn, met gebruik van de Activiteit 15: Werkblad vergelijk en verschil. Geef de groepen tijd om na te denken, hun ideeën te bespreken en de belangrijkste bevindingen op de werkbladen te delen. Als ze nog niet kunnen schrijven, gebruik dan een groot model van een werkblad op het bord om te helpen bij het visualiseren van de ideeën en schrijf zelf op wat de leerlingen vertellen.

Stap 7 10 min.

Maak een rechte lijn in de klas met behulp van krijt of stevig plakband. Schrijf 'Mee eens' aan de ene kant en 'Niet mee eens' (of gebruik tekens) aan de andere kant van de lijn. Leg uit dat u tien uitspraken gaat voorlezen (zie Activiteit 15: Uitspraken), en dat de leerlingen goed naar elke uitspraak moeten luisteren. Zeg dat als u de uitspraak hebt voorgelezen, ze tijd krijgen om na te denken en moedig ze vervolgens aan hun mening te uiten door aan de ene kant of aan de andere kant van de streep te gaan staan. Zodra leerlingen een vak hebben gekozen, vraagt u uit te leggen waarom ze die kant hebben gekozen. Lees de uitspraken voor en voer deze stappen uit.

Stap 8 10 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Indien nodig, zet het geluid van de video's uit en help de leerlingen bij het uitvoeren van de taken.
- Laat de video's twee keer zien indien u dit nodig vindt.
- Herhaal de klassenregels over het respecteren van elkaars meningen en dat iedereen zich mag uitdrukken.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

- Vraag de leerlingen om na te denken over de volgende vragen: Als je in een paar minuten zoveel auto's hebt geteld, hoeveel auto's komen er dan elke dag voorbij denk je? Elke week? Elke maand?

40 https://www.youtube.com/watch?v=md99WmB2o2U.

41 https://www.youtube.com/watch?v=FXw_t172BKY.

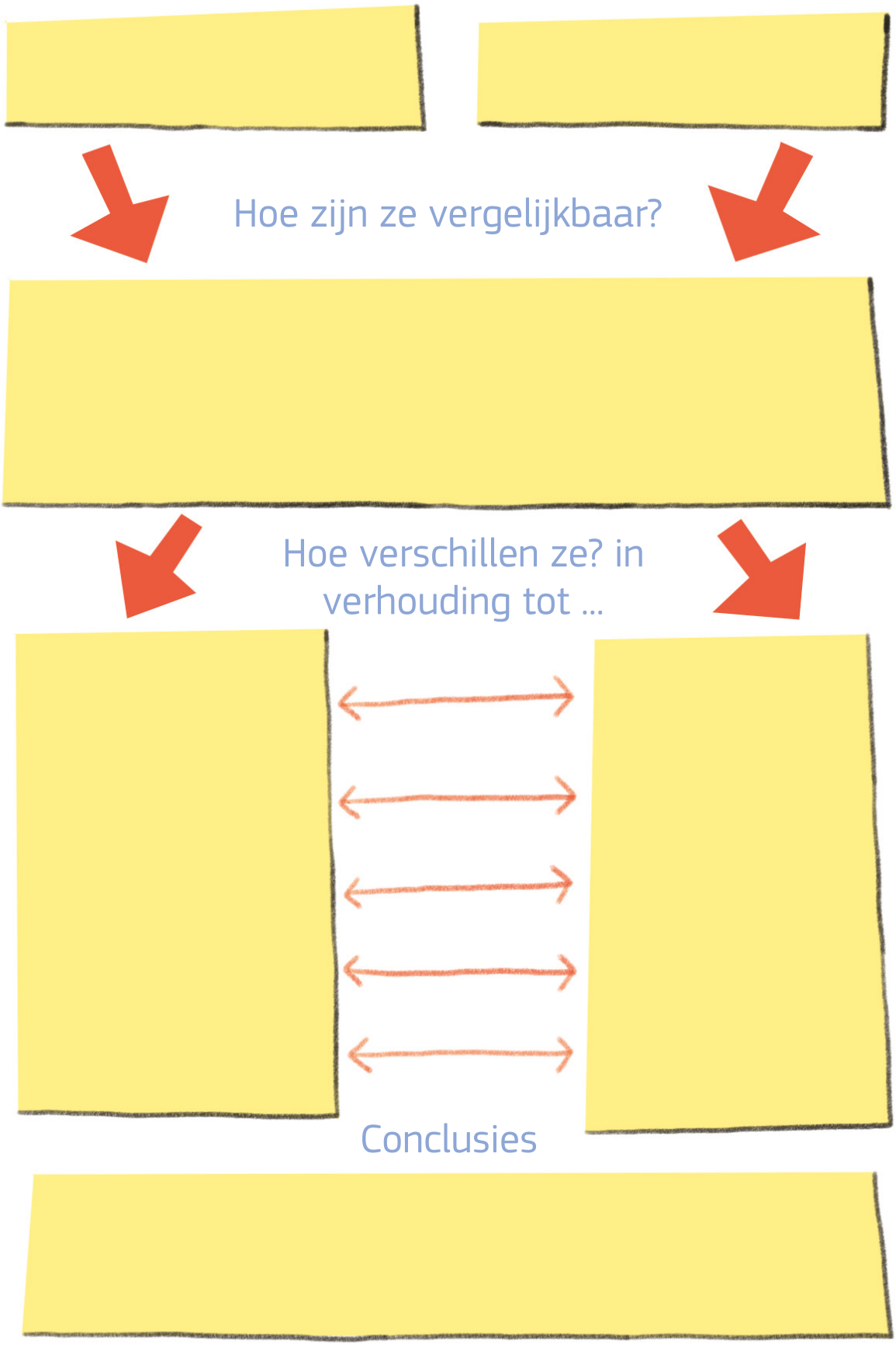
- Vraag de leerlingen wat ze denken dat er moet veranderen om de uitstoot van broeikasgassen en vervuiling te verminderen.
- Leg de begrippen duurzaamheid en hernieuwbare energie uit als energie die wordt verzameld uit hernieuwbare bronnen zoals zonlicht, wind, regen, getijden en golven.

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- Neem de leerlingen mee naar buiten om het verkeer in een drukke straat te observeren.
- Wellicht kunt u kijken naar emissievrije voertuigen, hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen en aanverwante transportinfrastructuur.
- Verken en doe mee aan de activiteiten van de Week Europese week van de mobiliteit[42] die in uw gemeente worden georganiseerd. De Europese week van de mobiliteit (elk jaar van 16 t/m 22 september), is een bewustmakingscampagne van de Europese Commissie over duurzame stedelijke mobiliteit, met als hoogtepunt de populaire 'autoloze dag'. Het bevordert gedragsverandering ten behoeve van actieve mobiliteit, openbaar vervoer en andere schone, intelligente transportoplossingen.

42 Voor meer informatie: https://mobilityweek.eu/home/.

Activiteit 15: Werkblad vergelijk en verschil

ACTIVITEIT 15: UITSPRAKEN

Lees voor aan de leerlingen:
1. Als ik fiets, produceer ik geen broeikasgassen en vervuiling.
2. Fietsen is goede lichaamsbeweging.
3. Fietsen in de regen is slecht voor mijn gezondheid.
4. Fietsen is heel leuk.
5. Fietsen is gevaarlijk.
6. Het is gemakkelijk om een fiets te stelen.
7. Tijdens het fietsen ademen we vervuiling van auto's in.
8. Niet alle steden zijn veilig voor fietsers.
9. Fietsen is een snel transportmiddel want je staat niet in de file.
10. Iedereen van elke leeftijd kan fietsen.

± 40 min.

Activiteit 16: Zich de toekomst van transport voorstellen

Verwachte leerresultaten

Leerlingen denken na over vervoersmiddelen die vandaag de dag worden gebruikt, vergelijken deze met de vervoermiddelen die in het verleden werden gebruikt en stellen zich voor hoe transport er in de toekomst uit zal zien.

Voorbereiding en materialen

- Deze activiteit vereist dat de leerlingen het verhaal over transport goed begrijpen. Als u Activiteit 14: Wat weten we over vervoer? (nog) niet gedaan hebt, begin de activiteit dan met het laten zien van een online 'Verhaal van Transport'[44]-video in de klas, zonder geluid en waarbij u als verteller uw eigen commentaar geeft (voor uw eigen voorbereiding kunt u 'vertaling' aanzetten in de instellingen zodat de video wordt in uw eigen taal).
- Activiteit 16: Weten, overwegen en leren-model voor het maken van uw eigen model op het bord of om te kopiëren voor elke leerling.
- Leerlingen zitten in de gebruikelijke opstelling en vormen vervolgens tweetallen.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- Deze activiteit benadrukt waarom het zo belangrijk is na te denken over de toekomst van transport als essentieel element voor het functioneren van de moderne maatschappij.
- De activiteit stimuleert kritische en creatieve denkvaardigheden, teamwerk en samenwerking.
- Deze activiteit ontwikkelt de denk-combineer-deel[43]-techniek 'coöperatief leren' die individuele deelname, actief luisteren en het oplossen van problemen stimuleert. In de denkfase denken de leerlingen individueel na over de gestelde vraag. Vervolgens bespreken ze hun gedachten met een klasgenoot en komen ze tot een overeenstemming. Daarna delen ze hun overeenstemming met de klas of in een grotere groep.

43 Deze denkroutine werd ontwikkeld als onderdeel van het Visible Thinking project bij Project Zero, Harvard Graduate School of Education. Voor meer informatie: http://pz.harvard.edu/sites/default/files/Think%20Pair%20Share.pdf.

44 https://www.youtube.com/watch?v=FaLCQo8NJFA.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
5 min.

Als u Activiteit 14: Wat weten we over vervoer? hebt gedaan, herhaal dan het verhaal over transport met de leerlingen en herinner ze aan het verleden, de huidige tijd en de toekomst van transport.

Als u Activiteit 14: Wat weten we over vervoer? niet hebt gedaan, leg dan uit dat voor deze activiteit leerlingen de ontwikkeling van transport moeten begrijpen, van oudheid tot de 20ste eeuw, en laat de online 'Verhaal van Transport'[45] -video zien, zonder geluid maar met uw commentaar. Leg uit aan de leerlingen dat we nu in de 21e eeuw zijn en dat er nieuwe ontwikkelingen en ideeën in de maak zijn voor de toekomst die in het beste geval moeten voldoen aan de behoeften van de samenleving.

Stap 2
10 min.

Vraag de leerlingen na te gaan welke transportmiddelen nu worden gebruikt en hoe die te vergelijken zijn met transportmiddelen die in het verleden werden gebruikt. Vraag: Waarom denk je dat deze ontwikkelingen plaats hebben gevonden? Om welke redenen?
Leerlingen gebruiken denk-combineer-deel voor hun antwoorden, vragen en twijfels.

Stap 3
10 min.

Vraag daarna: Hoe denk je dat transport eruit zal zien in de nabije toekomst?
Leerlingen gebruiken denk-combineer-deel voor hun antwoorden, vragen en twijfels.

Stap 4
15 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

Leerlingen die kunnen schrijven, kunnen Activiteit 16: Weten, overwegen en leren-model zelf invullen voor het denk-combineer-deel gedeelte van de activiteit.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Vraag de tweetallen hun antwoorden op de vragen te delen. Organiseer vervolgens een brainstorming-sessie over de toekomst van transport met gebruik van Activiteit 16: Weten, overwegen en leren-model. Kopieer het model op het bord en noteer de antwoorden. Lees ten slotte de kolommen hardop voor om de kennis te consolideren.

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- Bespreek hoe transport aan het veranderen is in uw lokale gemeenschap. Heb je ooit intelligente auto's, hogesnelheidstreinen, e-scooters, GPS of leveringen met drones gezien of gebruikt?
- Laat leerlingen een kaart of een tekening maken van een ideale en veilige plek om te wonen die de behoeften van henzelf en anderen weerspiegelt. Laat ze eerst in groepjes bespreken wat ze niet leuk vinden aan de huidige plek waar ze wonen, wat er niet veilig is, wat ze nodig hebben om te leven en wat ze graag zouden willen veranderen. Naarmate de groepen leerlingen hun werk met elkaar delen, worden ze zich bewust van de verschillende percepties en behoeften die iemand kan hebben met betrekking tot lokale infrastructuur.

45 https://www.youtube.com/watch?v=d0ySC2tzlZI.

ACTIVITEIT 16: WETEN, OVERWEGEN EN LEREN-MODEL

WETEN Wat ik **denk** te weten	**OVERWEGEN** Wat ik **wil** weten.	**LEREN** Wat ik **heb** geleerd

± 45 min.

Activiteit 17: Later als ik groot ben

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen onderzoeken wat voor soort baan ze willen hebben als ze ouder zijn.
- Leerlingen ontwikkelen hun analytische en kritische denkvaardigheden.
- Leerlingen breiden hun visie over de beroepswereld uit.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

De focus van deze activiteit is de nieuwsgierigheid van leerlingen op te wekken om een langetermijnvisie te ontwikkelen over hun persoonlijke aanleg en leervermogen in verband met hun toekomstige loopbaan. De voorbeelden omvatten banen in de transportsector.

Voorbereiding en materialen

- Activiteit 17: Wat ik wil werkblad om te kopiëren en uit te delen aan elke leerling.
- Activiteit 17: Ik zie mezelf als … werkblad om te kopiëren en uit te delen aan elke leerling.
- Leerlingen zitten in de gebruikelijke opstelling.
- Online video '100 jaar vrouwen in transport: Nu en in de toekomst'[46] om in de klas te laten zien als onderdeel van de nabespreking.

46 https://www.youtube.com/watch?v=WfzfBH_IVTM.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 5 min.

Deel Activiteit 17: Wat ik wil werkblad uit aan alle leerlingen en leg uit dat u vragen gaat stellen en dat ze JA of NEE moeten aanvinken, afhankelijk van hun mening. Het werkblad is om leerlingen aan te moedigen interesse te tonen in het idee dat het mogelijk is een loopbaanpad te plannen.

Stap 2 2 min.

Vraag leerlingen naar hun resultaten (waarschijnlijk geen of zeer weinig NEE's) en kijk snel waar ze NEE hebben aangevinkt (indien van toepassing).

Stap 3 10 min.

Deel Activiteit 17: Ik zie mezelf als ... werkblad uit aan alle leerlingen. Vertel de klas dat wanneer u de banen voorleest, zij op het werkblad JA of NEE moeten aanvinken om aan te geven of ze wel of niet in deze sector zouden willen werken. Lees de lijst met banen langzaam voor en leg de belangrijkste kenmerken van elke baan uit. Geef leerlingen de tijd na te denken voordat ze aanvinken.

Stap 4 15 min.

Help leerlingen bij het herzien van hun antwoorden. Begin met scheepskapitein en vraag de leerlingen hun hand op te steken als ze JA hebben aangevinkt. Vergelijk hun antwoorden op Activiteit 17: Wat ik wil werkblad met die van Activiteit 17: Ik zie mezelf als ... werkblad. Vraag de leerlingen of de baan overeenkomt met de wensen die ze eerder hebben uitgesproken. Werk zo de lijst met banen af. De meeste (maar niet alle) banen moeten passen bij de wensen die de leerlingen eerder hebben uitgesproken (bijv. dokters helpen mensen maar werken niet buiten, acteurs verdienen alleen veel geld als ze uitzonderlijk goed zijn). Het belangrijkste punt is dat de leerlingen begrijpen dat er veel elementen te overwegen zijn bij het kiezen van een beroep, en om de gewenste baan te hebben, moeten leerlingen de vakken kiezen die bij loopbaantrajecten passen en overeenkomen met hun voorkeuren.

Stap 5 15 min.

Nabespreking.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

- Bespreek de volgende vragen:
  - Vond je dit een leuke activiteit? Waarom?
  - Vond je dat de banen voor zowel meisjes als jongens waren? Waarom is dat?
  - Is er een andere baan die je zou kiezen? Welke? Waarom?
  - Wat zijn de kenmerken van een goede professional? Geef voorbeelden.
  - Waarom denk je dat leren en studeren belangrijk zijn?
  - Heb je wel eens nagedacht over een baan in de transportsector? Of als meer jongens ja geantwoord hebben, denk je dat banen in transport alleen voor jongens zijn?
- Laat de online video van '100 jaar vrouwen in transport: Nu en in de toekomst' zien.[47]

Tips en opmerkingen

Leerlingen die niet kunnen lezen, kunnen duim omhoog of omlaag gebruiken in plaats van JA of NEE aanvinken.

Pas de werkbladen aan of wijzig ze, afhankelijk van het aantal leerlingen per klas en/of ze kunnen lezen en schrijven, of om andere banen of feiten toe te voegen die relevant zijn.

47 https://www.youtube.com/watch?v=WfzfBH_IVTM.

ACTIVITEIT 17: WAT IK WIL WERKBLAD

Wil je ...

	Buiten zijn?	Mensen helpen?	Veel reizen?	Mensen ontmoeten?	Geld hebben?	Alleen werken?
JA						
NEE						

ACTIVITEIT 17: IK ZIE MEZELF ALS ... WERKBLAD

Baan	JA	NEE
Scheepskapitein		
Piloot		
Dokter		
Machinist		
Buschauffeur		
Leerkracht		
Ingenieur		
Acteur		

Flexibel

Activiteit 18: Schiet op! We willen de trein niet missen

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen ervaren het openbaar vervoer en denken na over hun ervaringen.
- Leerlingen analyseren verschillende banen in een subcategorie van de transportsector; spoorvervoer.
- Leerlingen verkennen de complexiteit van systemen.[48]

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- Deze reeks activiteiten is bedoeld om leerlingen een aantal banen in de wereld van spoorvervoer van dichterbij te laten bekijken en de complexiteit ervan te verkennen.
- De activiteit is ook bedoeld om de denk- en metacognitieve vaardigheden van leerlingen te ontwikkelen.

Voorbereiding en materialen

- De activiteit stelt voor een treinreis of een uitstapje naar het plaatselijke treinstation te organiseren (zie stap 3).
- Activiteit 18: Model: teken een trein om aan de leerlingen te laten zien of met ze te delen zodat ze een trein kunnen tekenen.
- Een vel papier en kleurpotloden voor elke leerling.
- Plakband om de tekeningen van de leerlingen op te hangen.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
10 min.

Laat de leerlingen een trein tekenen, met of zonder hulp van Activiteit 18: Model: teken een trein.

Stap 2
5 min.

Bespreek met de leerlingen wat ze weten over treinen, wat hun ervaring is met treinen, of ze ooit hebben gereisd met de trein en zo ja, waar naartoe.

48 Deze reeks activiteiten werd geïnspireerd door http://www.agencybydesign.org/.

Stap 3

Neem de leerlingen later die dag, of op een andere dag, mee op een korte treinreis naar een nabijgelegen stad. Tijdens de reis kunnen leerlingen praten met mensen die verschillende banen hebben in deze sector zoals een machinist, conducteur en de persoon achter het loket. Als een treinreis niet mogelijk is, organiseer dan een bezoek aan het plaatselijke treinstation.
Voordat de groep werkelijk de trein instapt, moeten de leerlingen in groepen van drie of vier bespreken wat ze willen vragen aan de mensen die ze gaan ontmoeten.
U kunt voorbeelden suggereren; misschien willen ze vragen stellen over hun taken en verplichtingen, wat ze leuk of minder leuk vinden aan hun baan en welke opleiding ze voor deze baan hebben moeten volgen.

Stap 4
10 min.

Wanneer de leerlingen weer terug in de klas zijn, vraag ze om te noteren wat ze tijdens de reis hebben geleerd. Spoor de leerlingen aan zich de volgorde te herinneren waarin ze dingen gedaan hebben, wat er gebeurd is, wat medewerkers verteld hebben over hun banen en de verschillende interacties en anekdotes die ze ervaren hebben.

Stap 5
10 min.

Na de herhaling van alle ervaringen tekenen de leerlingen de verschillende 'momenten' (bijv. 'toen we met z'n allen naar het station liepen' of 'de conducteur vroeg ons om onze kaartjes').

Stap 6

Plaats alle momenten in de juiste volgorde op een storyboard. Zo kunnen de leerlingen de hele ervaring uitbeelden. U kunt de tekeningen een bepaalde tijd laten hangen zodat u een goed grafisch geheugen kunt creëren van de opgedane ervaring en kennis.

Stap 7
10 min.

Later die dag, of op een andere dag, kijkt u met de leerlingen in detail naar de banen die de mensen hebben waar ze mee gesproken hebben, met gebruik van 'onderdelen, mensen, interactie' -denkroutine[49] om zo te ontdekken hoe mensen verbinding maken met systemen. Bijvoorbeeld, kijk hoe het werk van een machinist verbonden is aan een trein door vragen te stellen zoals:

- Welke onderdelen/componenten van de trein moet de bestuurder kennen om zijn/haar werk te doen? Hoe werken deze onderdelen?
- Wat doet de machinist met de onderdelen/componenten? Welke interactie heeft de machinist met deze onderdelen?
- Wat zou er gebeuren als een van de onderdelen ontbrak?
- Wat zou er gebeuren als er geen machinist was? Kan iemand anders het werk doen?

Stap 8
5 min.

Nabespreking.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Wat zijn de drie dingen die je het leukst vond aan deze ervaring?
- Wat is jouw favoriete transportmiddel?
- Zou jij in een trein of op het station willen werken? Wat zou je daar leuk aan vinden?
- Wist je al wat machinisten, conducteurs, enz. doen?

Tips en opmerkingen

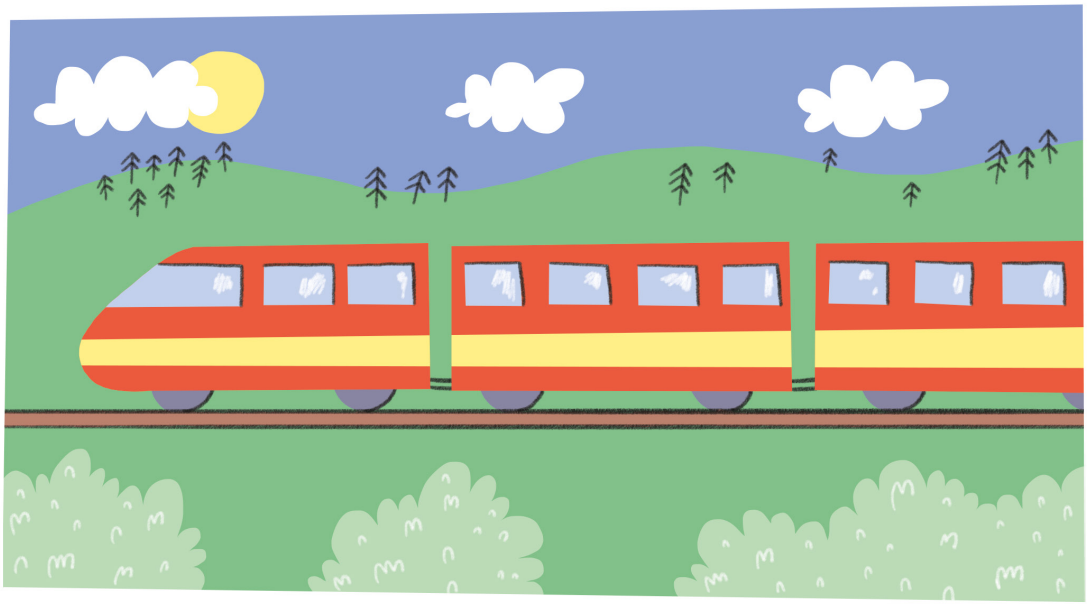
Tijdens de interactie met de medewerkers dient u ervoor te zorgen dat alle leerlingen de kans krijgen mee te doen.

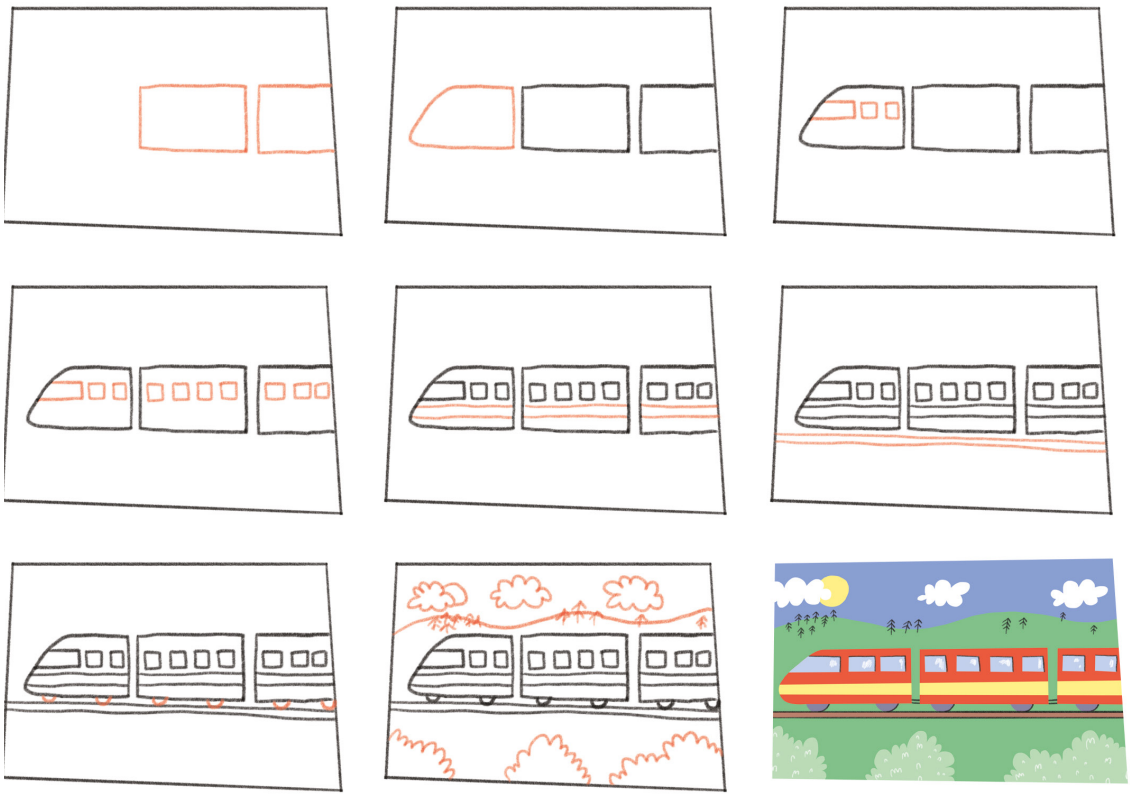
49 De 'onderdelen, mensen, interactie'-denkroutine werd ontwikkeld door Project Zero, een onderzoekscentrum bij de Harvard Graduate School of Education. Meer informatie beschikbaar op http://www.pz.harvard.edu/resources/parts-people-interactions.

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

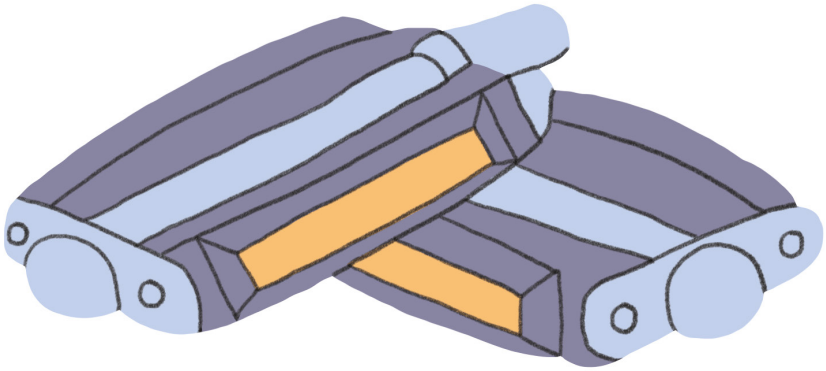
- Deze procedure (ervaring en in detail banen bekijken) kan ook toegepast worden op een andere situatie zoals een bezoek aan een museum, een dag in het park of het bezoeken van een locatie waar digitale communicatiemiddelen worden gebruikt.
- Binnen de transportsector kan men ook een busstation, luchthaven, haven, enz. bezoeken

ACTIVITEIT 18: MODEL: TEKEN EEN TREIN

Flexibel

Activiteit 19: Ik ben dol op mijn fiets!

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen bestuderen een voorwerp door middel van zorgvuldige observatie.
- Leerlingen oefenen met divergent denken door nieuwe mogelijkheden te verkennen.
- Leerlingen vergelijken verschillende transportmiddelen.
- Leerlingen beoordelen milieuvriendelijke, efficiënte transportmiddelen.

Voorbereiding en materialen

- U kunt eventueel een of meerdere fietsen in de klas laten zien of leerlingen mee naar buiten nemen om een fiets te observeren.
- Wellicht wilt u de informatie herzien over hoe men een galerijw andeling[51] organiseert (zet de 'vertaling' aan in de instellingen zodat de video ondertiteld wordt in uw eigen taal).
- Papier en kleurpotloden voor elke leerling.
- Leerlingen zitten in de gebruikelijke opstellingen maar voor sommige onderdelen is het beter in kleine groepjes van drie of vier te werken.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

Met behulp van een combinatie van de drie denkroutines die in de activiteit worden gebruikt, 'observerend tekenen', 'onderdelen, doeleinden, complexiteiten' en 'stel je voor dat …'[50], kruipen leerlingen in de huid van ingenieurs en ontwerpers, duiken dieper in hun eigen denkproces en maken dit zichtbaar.

50 Deze reeks activiteiten werd geïnspireerd door denkroutines van http://www.agencybydesign.org.

51 https://www.youtube.com/watch?v=dPLk_aVhYwg.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 3 min.

Voordat u fietsen de klas binnenbrengt, vraagt u aan leerlingen wat ze weten over 'trappers' (d.w.z. waar ze van gemaakt zijn, waar ze voor gebruikt worden en hoe ze werken).

Stap 2 10 min.

Als de fiets in de klas staat, vraag de leerlingen een trapper van dichtbij te bekijken en te tekenen. Laat ze zorgvuldig kijken naar alle details, verschillende onderdelen, kleuren en materialen. Nodig de leerlingen uit de trapper aan te raken, deze te bewegen en vanuit verschillende hoeken te bekijken.

Stap 3 5 min.

Zodra ze klaar zijn hun tekeningen, vraagt u aan de leerlingen in groepjes na te denken over de functie van de trapper op de fiets, hoe deze werkt, wat er zou gebeuren als er geen trappers waren of als andere delen van de fiets ontbraken of over de interactie van alle onderdelen.

Stap 4 10 min.

Vraag de groepjes leerlingen om na te denken over en te bespreken hoe de fiets kan worden verbeterd en hun verbeterde versie te ontwerpen en te tekenen. Stel vragen zoals: Hoe kun je je fiets mooier maken? Hoe kun je die veiliger maken? Hoe kun je het fietsen makkelijker maken?

Stap 5 5 min.

Hang de tekeningen aan de muur en organiseer een galerijwandeling, hierna legt één leerling per groep hun ontwerp uit aan de rest van de klas.

Stap 6 10 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Voor groepswerk zullen sommige leerlingen min of meer op hun gemak zijn met het tekenen of spreken in het openbaar. Houd hier rekening mee bij de verdeling van taken.
- Laat de amateur-ingenieurs in uw klas u verrassen. Alles is mogelijk!

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Kun jij fietsen? Vind je het leuk? Wie heeft jou leren fietsen?
- Wanneer of hoe vaak fiets je? Wat is het leukste/beste aan fietsen?
- Indien toegestaan, kom je op de fiets naar school? Welke verschillen zijn er tussen naar school komen op de fiets, met de bus, te voet, met de auto, enz.?
- Bij het tekenen van de trapper, merkte je toen iets op over trappers dat je nog nooit opgemerkt had?
- Merkte je iets op over fietsen dat je nog nooit tevoren had opgemerkt?
- Was het leuk om je eigen fiets te ontwerpen? Waarom?
- Welke vaardigheden had je nodig om een ontwerp te maken? (Waar moet je aan denken? Wat moest je doen? Hoe voelde het? Wist je zeker dat je dit kon doen?)
- Zou je een uitvinder, ingenieur, wetenschapper of iets dergelijks willen worden?
- Weet je wat je moet doen om een wetenschapper, een ingenieur, een uitvinder, enz. te worden?

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- 'Observerend tekenen' kan op alles toegepast worden dat leerkrachten meer in detail willen analyseren.[52]
- Misschien kunt u de leerlingen meenemen naar een fietsenmaker (of aan de ouders vragen dit te doen), waar leerlingen verschillende typen fietsen kunnen bekijken en kunnen leren over het gereedschap dat wordt gebruikt om fietsen te repareren.

52 Deze reeks activiteiten werd geïnspireerd door denkroutines van http://www.agencybydesign.org/.

± 25 min.

Activiteit 20: Naar de supermarkt

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen begrijpen en waarderen het belang van transport voor hun levensstijl.
- Leerlingen herkennen verschillende transport deelsectoren.
- Leerlingen werken samen aan een gemeenschappelijk doel.

Voorbereiding en materialen

- Leerlingen vormen groepen van drie of vier.
- U kunt eventueel een aantal producten meenemen uit de supermarkt om de activiteit aantrekkelijker te maken.
- Een vel papier en potlood voor elke leerling.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

Het doel van de activiteit is leerlingen na te laten denken over het strategische belang van het goederenvervoer voor onze levensstijl en over de vele verschillende manieren waarop dit vervoer aanwezig is in alle facetten van ons leven.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
7 min.

Vraag groepen van drie of vier leerlingen om een lijst te maken met 20 verschillende dingen die in een supermarkt kunnen worden gekocht. Geef aan dat de lijst verschillende soorten voedsel moet bevatten (bijv. fruit, groente, dranken, gebak) maar ook andere producten (bijv. elektronica, sportartikelen, huishoudelijke producten, kleding).

Als de leerlingen goed kunnen lezen en schrijven, gebruik dan de 'round robin' coöperatieve strategie om ervoor te zorgen dat alle leerlingen een bijdrage leveren aan de lijst. Leerling 1 schrijft het eerste artikel op de lijst en geeft de lijst aan leerling 2 die voorleest wat er opgeschreven is en voegt iets nieuws toe. Het vel gaat een paar keer rond in de groep tot er 20 artikelen op de lijst staan. Als de leerlingen nog niet kunnen schrijven, vraag hen dan om kleine tekeningen te maken. Of teken en/of schrijf de artikelen op voor de leerlingen die ze mondeling bijdragen of vraag ze artikelen van thuis mee naar school te nemen.

Stap 2
5 min.

Vraag de groepen om hun lijsten voor te lezen en maak een nieuwe lijst op het bord die gevarieerd genoeg is voor het doel van de activiteit.

Stap 3
8 min.

Lees de producten één voor één hardop voor in de volgorde waarin ze op het bord staan en probeer met de hulp van de leerlingen te begrijpen welke verschillende manieren van goederenvervoer er nodig zijn om elk van deze goederen in onze winkelwagen te laten belanden. Bijvoorbeeld:

- kleine boten of grote schepen voor de vis;
- busjes voor de producten van lokale boeren;
- grote vrachtwagens, treinen of maritieme vrachtschepen voor goederen uit het buitenland;
- vliegtuigen of vrachtschepen voor bepaalde elektronische goederen.

Stap 4
7 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Denk met leerlingen na over andere 'goederen' die ook vervoerd worden maar niet in de supermarkt te vinden zijn, zoals benzine en gas.
- Op een bepaald moment tijdens de activiteit moet duidelijk worden gemaakt aan de leerlingen dat aan de beschikbaarheid van een breed scala van producten uit de hele wereld in onze winkels een bepaald prijskaartje hangt. Bepaald vrachtvervoer (bijvoorbeeld over de weg en door de lucht) veroorzaakt veel vervuiling wat ook klimaatverandering teweegbrengt en het kiezen van consumptiegoederen die een kleine koolstofvoetafdruk hebben, is beter en een milieuvriendelijkere keuze. Binnenlands goederenvervoer dat van de weg naar het spoor, binnenvaart en kustvaart verschuift en efficiënte emissievrije voertuigen, kunnen bijdragen aan het vergroenen van goederentransport binnen de EU.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Waarom is transport zo belangrijk in ons leven?
- Wat zou er gebeuren als transport niet bestond? Moedig leerlingen aan te denken aan specifieke dingen die anders zouden zijn in hun leven als bepaalde transportvormen niet bestonden. Bijvoorbeeld, stel je voor wat dat zou betekenen voor het voedsel dat we eten, hoe we op vakantie of naar school gaan.
- Vond je een van de genoemde dingen verrassend?
- Wist je dat sommige producten die in de supermarkt of in een warenhuis te vinden zijn, zo ver reizen en zoveel verschillende transportmiddelen gebruiken?
- Wat zijn de voordelen van het kopen van lokale producten tegenover producten die ver moeten reizen?

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

Wijs elke leerling een product op de lijst toe. Laat ze een verhaal vertellen of tekenen over het product en de reis die het maakt van de plaats van herkomst tot in onze winkelwagen.

± 30 min.

Activiteit 21: Wat is het verhaal achter de scène?

Verwachte leerresultaten

- Leerlingen ontwikkelen empathie en creativiteit.
- Leerlingen erkennen de waarde van openbaar vervoer.

Voorbereiding en materialen

- Activiteit 21: Afbeelding voor het leerproces om in de klas te laten zien of op papier te laten zien.
- Leerlingen zitten in de gebruikelijke opstelling voor stap 1 en vervolgens in kleine groepen van maximaal vier voor de rest van de activiteit.

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

- Deze activiteit stelt jonge leerlingen in staat abstracte concepten, zoals het belang van transport te begrijpen, door verschillende perspectieven te verkennen.
- Het zet ook aan tot empathie en creativiteit aangezien leerlingen wordt gevraagd het standpunt van een levenloos voorwerp in te nemen.
- Leerlingen kunnen zich uiten met verschillende leermethoden.

LESINSTRUCTIES

Stap 1
10 min.

Toon leerlingen Activiteit 21: Afbeelding voor het leerproces (zonder ze de titel te vertellen) en stel deze vragen:

- Wat is het verhaal achter de scène? Kun je beschrijven wat je ziet? Wie zijn deze mensen? Waar gaan ze naartoe? Waar komen ze vandaan?
- Doet dit je denken aan een soortgelijke ervaring die je hebt gehad?
- Wat denk je dat er nu gaat gebeuren?
- Kijk naar de vrouw met een mand in haar arm: Waarom ziet ze er bezorgd uit? Waar denkt ze aan? Waar gaat ze heen? Hoe zou je haar kunnen helpen?
- Kijk naar de man met een hoed en een strikje: Wat draagt hij in zijn rechterhand? Waarom is hij bedroefd? Waar is hij naar op zoek?
- Kijk naar de vrouw in het midden: Wat/wie verstopt ze onder haar gele sjaal? Waar denkt ze aan? Waarom draagt ze geen schoenen?
- Vind je het schilderij mooi? Waarom? Wat vind je er mooi/niet mooi aan?
- Welke titel zou je het schilderij geven?

Stap 2

Ga verder met vertellen: 'Stel, je bent de bus. Het is 10 uur 's avonds en je staat eindelijk uit te rusten in de garage. Stel je voor hoe je je voelt - nuttig, moe, tevreden - en vertel je partners wat je de hele dag hebt gedaan.' Bijvoorbeeld, ze kunnen zeggen: 'Ik ben om 8 uur vanochtend begonnen met werken.'

Stap 3
5 min.

Geef de leerlingen een paar minuten om hun verhalen voor te bereiden en laat ze de verhalen daarna delen in groepen.

Stap 4
10 min.

U kunt een aantal willekeurige leerlingen vragen hun verhaal met de hele klas te delen.

Stap 5
10 min.

Nabespreking.

Tips en opmerkingen

- Er zijn geen juiste of foute antwoorden.
- De leerkrachten hebben de mogelijkheid dieper in te gaan op de analyse van de personages in de scène om zo de empathie van de leerlingen te ontwikkelen. U kunt bijvoorbeeld personages zien met verschillende sociale en economische achtergronden en met verschillende belangen en problemen.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

- Vond je het leuk om je verhaal te verzinnen of te vertellen? Hoe voelde het om in de huid van een bus te kruipen en een dag uit zijn leven in te beelden?
- Vond je de verhalen van je partners ook leuk? Heb je iets van hen geleerd?
- Wist je dat het leven van een bus zo spannend zou kunnen zijn?
- Als je een voertuig was, welk voertuig zou dat dan zijn? Waarom?

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- U kunt de leerlingen de mogelijkheid geven het verhaal te vertellen door middel van tekeningen of mime.
- Nodig de leerlingen uit verhalen te vertellen over hun ervaring in een bus of ander openbaar vervoer. Ze kunnen ook een scène tekenen die ze daadwerkelijk in de bus hebben ervaren.
- Toon een hedendaagse scène in een bus en vraag de leerlingen verschillen en overeenkomsten te vinden.

ACTIVITEIT 21: AFBEELDING VOOR HET LEERPROCES

Illustratie gebaseerd op het schilderij El camión door Frida Kahlo.

± 45 min.

Activiteit 22: Transport is mijn keuze

Verwachte leerresultaten

Leerlingen zullen:

- het belang van de transportsector in onze samenleving waarderen;
- een aantal banen in de transportsector vergelijken en identificeren welke vaardigheden en competenties nodig zijn voor die banen;
- weloverwogen beslissingen leren nemen

Belangrijk aandachtspunt en vraagstukken

Deze activiteit (samen met alle andere activiteiten in Toolset 5) heeft tot doel belangstelling te wekken bij de leerlingen voor banen in de transportsector, evenals voor vaardigheden en trajecten om tot deze beroepskeuzes te komen, terwijl de hieraan verbonden genderstereotypen ontkracht worden.

Voorbereiding en materialen

- Herhaal van tevoren alle activiteiten die u hebt gedaan in Toolset 5 (of Toolsets 3 en 4). Zie ook Activiteit 22: Voorbeelden van beroepen in de transportsector.
- Vraag leerlingen van tevoren drie foto's van zichzelf mee naar school te nemen waarop hun gezicht duidelijk te zien is. Ze kunnen worden afgedrukt op papier (misschien met een suggestie van de juiste grootte). Dit is iets wat de leerlingen ook na de activiteit kunnen doen, bijvoorbeeld de volgende dag, als ze eenmaal weten waar de foto's voor nodig zijn.
- Raak vertrouwd met de vaardigheden en competenties die de verschillende beroepen vereisen voordat u aan de activiteit begint.[53] Misschien kunt u ook materialen opzoeken die bij de leeftijd van de leerlingen passen, over de vaardigheden en competenties voor banen in de transportsector en die bruikbaar zijn in de klas (bijv. laten zien hoe je een piloot of vrachtwagenchauffeur kunt worden, idealiter op een genderdiverse manier).[54]
- De kaarten (zie Activiteit 22: Kaarten). De kaarten moeten afgedrukt worden maar het kan nuttig zijn ze op het bord te laten zien zodat leerlingen de kaarten kunnen bekijken wanneer ze willen.
- Schaar en lijm voor leerlingen om hun foto's op de kaarten te plakken.
- Leerlingen zitten in de gebruikelijke opstelling en vormen daarna tweetallen voor de rest van de activiteit.

53 Voor informatie over de ontwikkeling van vaardigheden en competenties voor beroepen in de transportsector, zie bijvoorbeeld, https://skillfulproject.eu/.

54 Voor inspiratie kunt u een portaal van persoonlijke verhalen bekijken van liefdadigheidsinstelling 'Education and Employers' om jonge mensen te informeren over loopbaankeuzes, ontwikkeld als onderdeel van Inspiring the Future, beschikbaar op https://icould.com/explore/.

LESINSTRUCTIES

Stap 1 Herhaal van tevoren en in het kort alle activiteiten die u hebt gedaan in Toolset 5 (of Toolsets 3 en 4). Spoor de leerlingen aan zich de banen te herinneren die in Toolset 5 voorkwamen (zie Activiteit 22: Voorbeelden van beroepen in de transportsector).

Stap 2 Vraag de leerlingen maximaal drie banen te kiezen die zij misschien zouden willen doen als ze groot zijn en waarom.

Stap 3 De leerlingen wisselen in tweetallen hun ideeën uit over de banen die ze gekozen hebben en waarom ze deze banen leuk vinden.

Stap 4 Leerlingen krijgen de kaart (of maximaal drie kaarten, afhankelijk van hun keuze) voor de banen die zij hebben gekozen.

Stap 5 Laat elke kaart zien en moedig leerlingen aan te zeggen welke vaardigheden en competenties zij denken dat een persoon nodig heeft om dit beroep te doen. U kunt zich richten op eenvoudige overdraagbare vaardigheden (kwaliteiten die van de ene naar de andere baan overgedragen kunnen worden) en digitale en taalvaardigheden. Denk ook aan het gebruik van extra materiaal (zoals online video's) om te ontdekken hoe men een piloot, vrachtwagenchauffeur, enz. kan worden.

Stap 6 Vraag leerlingen hun gezicht uit de meegebrachte foto's te knippen en deze op de juiste kaart(en) te plakken. Als ze kunnen schrijven, laat ze dan ook de informatie op de kaarten invullen.

IDEEËN VOOR NABESPREKING

Bespreek de volgende vragen:

- Wat vond je het leukst aan deze activiteit?
- Was het leuk/gemakkelijk/moeilijk om jezelf te stellen als een volwassene? Waarom?
- Was het leuk/gemakkelijk/moeilijk om jezelf 'te zien' als een _____? Waarom?
- Denk je dat transport jouw 'keuze' zou kunnen zijn voor de toekomst?

Tips en opmerkingen

Als leerlingen besluiten hun keuze te wijzigen na het bespreken van de vereiste vaardigheden, kennis en mentaliteit, stel ze dan gerust en leg uit dat iedereen kan worden wat hij/zij wil en dat school ze de kans geeft hun doelstellingen te bereiken.

VARIANTEN EN UITBREIDINGEN

- De kaarten kunnen door de leerlingen zelf ontworpen, getekend en geschilderd worden. Ze kunnen hun eigen tekeningen maken, maar het is belangrijk dat ze een foto van hun gezicht tekenen of opplakken.
- Gebruik andere voorbeelden van banen, het liefst uit sectoren die van oudsher door mannen of vrouwen worden gedomineerd.

ACTIVITEIT 22: VOORBEELDEN VAN BEROEPEN IN DE TRANSPORTSECTOR

Verschenen in Toolset 5:

- Piloot
- Machinist
- Treinconducteur
- Medewerker achter het loket
- Vrachtwagenchauffeur
- Kapitein en bemanning op een zeeschip en binnenschepen
- Werktuigbouwkundige ingenieur (treinen, auto's, vliegtuigen, schepen)

Andere voorbeelden:

- Bus- of trambestuurder
- Luchtverkeersleider
- Onderhoudstechnicus (bijv. van treinen, vliegtuigen, schepen, binnenschepen of sluizen, mobiele bruggen en kranen, enz.)
- Magazijnbediende
- Stationaire en mobiele kraanmachinist (bijvoorbeeld in een haven of bij een multimodale terminal)
- Vlootmanager
- Verkeersplanner en analist (bijvoorbeeld in stedelijk openbaar vervoer)
- Expeditiemanager
- Seinwachter of tunnel operator
- Lader/losser voor treinen en wegvoertuigen, vliegtuigen, schepen/binnenschepen en magazijnpersoneel

ACTIVITEIT 22: KAARTEN

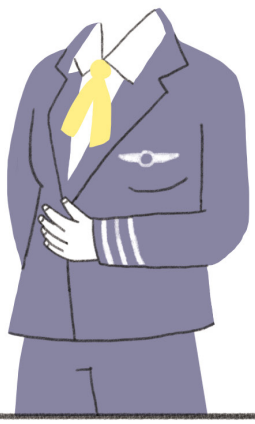
Luchtverkeersleider

Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

Piloot

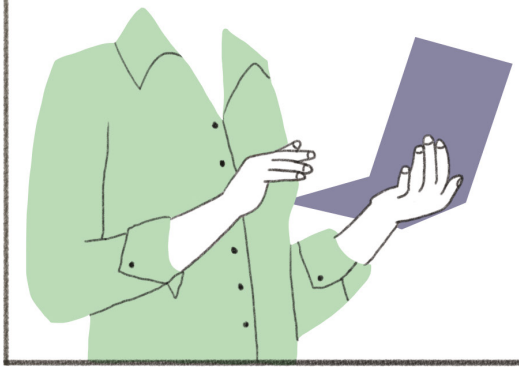

Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

ACTIVITEIT 22: KAARTEN

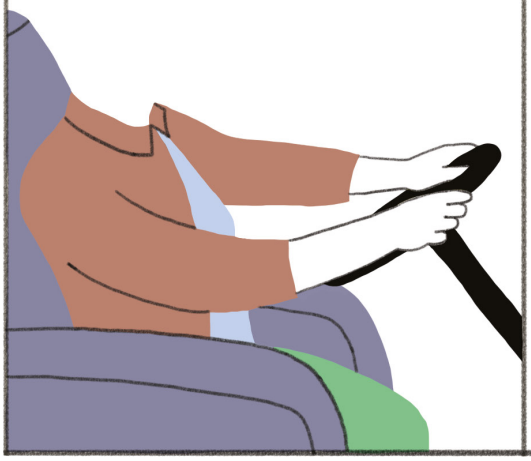
Ingenieur

Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

Vrachtwagenchauffeur

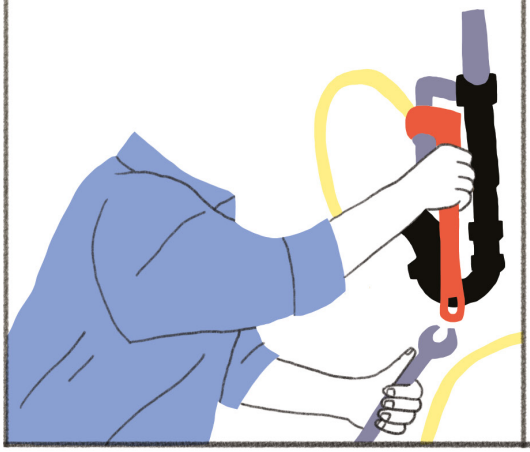

Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

ACTIVITEIT 22: KAARTEN

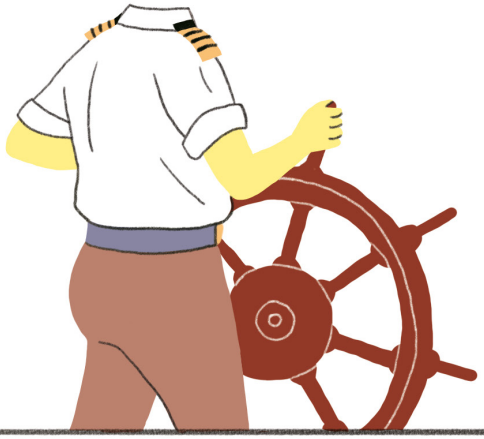
Onderhoudstechnicus

Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

Kapitein en bemanning op een schip

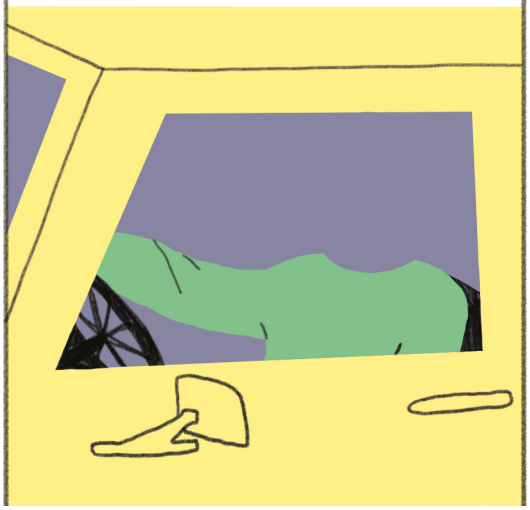

Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

ACTIVITEIT 22: KAARTEN

Taxichauffeur

Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

Medewerker achter het loket

Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

ACTIVITEIT 22: KAARTEN

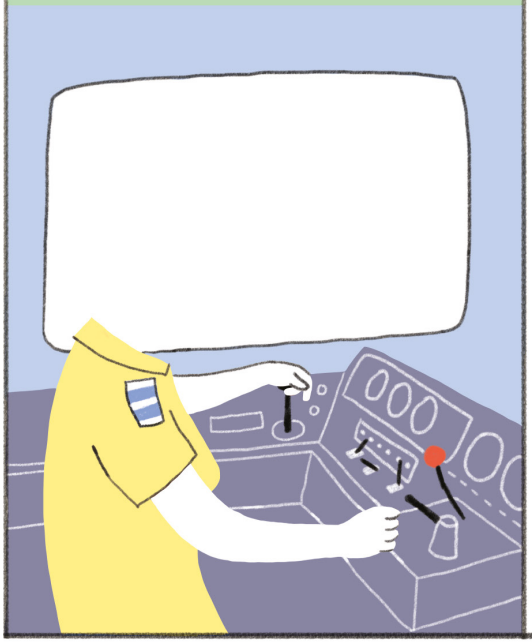
Conducteur

Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

Machinist

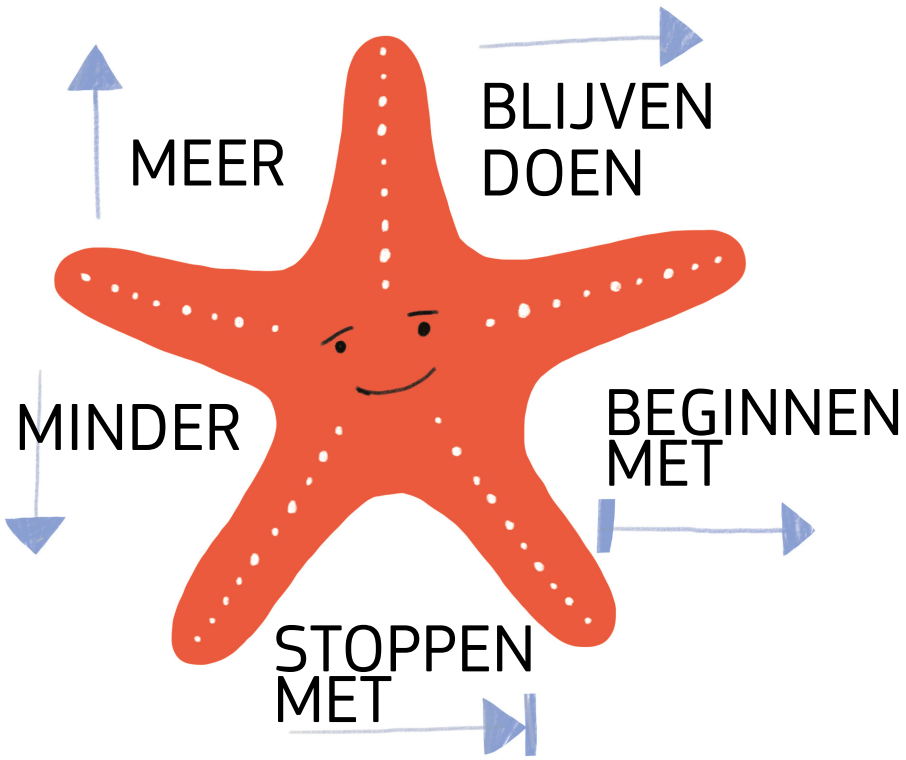
Om een _____ te zijn, moet ik

-
-
-
-
-

TOOLSET 6: VERVOLG ZELFBEOORDELING VAN LEERKRACHTEN

Deze toolset nodigt u uit terug te kijken op de ervaring met de toolkit in de klas en op welke manieren deze ervaring uw kijk op gendergevoelig onderwijs heeft veranderd en na te denken over alle andere kwesties die in de toolkit zijn aangehaald. U wordt aangemoedigd om een van de drie (of alle drie) onderstaande zelfbeoordelingstools te ontdekken na het gebruik van de leeractiviteiten in de klas.

Vervolg zelfbeoordeling tool 1: De retrospectieve zeester

Focus van de tool

- Dit is een intuïtieve, eenvoudige en toch krachtige tool uit het bedrijfsleven die uitnodigt tot retrospectieve reflectie en verandering.
- Er zijn vijf categorieën waar u over na kunt denken met betrekking tot uw onderwijsmethodes en het gedane werk in de toolset.

Opmerking

U hoeft de vragen niet per se schriftelijk te beantwoorden. De zelfbeoordeling kan mentaal worden gedaan. Echter, het gebruik van pen en papier nodigt uit tot diepere reflectie.

1. Blijven doen van de dingen waar u volledig tevreden over bent:
a. b. c.
2. Minder methodes die verbetering vergen:
a. b. c.
3. Meer methodes die u leuk vindt en die u misschien niet volledig exploiteert:
a. b. c.

4. Stoppen met methodes waar u niet tevreden over bent:
a. b. c.
5. Beginnen met de nieuwe dingen die u hebt geleerd en waarvan u denkt dat ze waarde toevoegen aan uw onderwijsmethodes:
a. b. c.

Vervolg zelfbeoordeling tool 2: Hoe 'smiley' bent u?

Focus van de tool

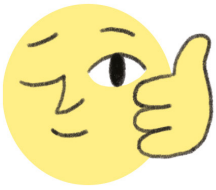
Deze rubriek laat u nadenken over bepaalde aspecten die behandeld zijn in de toolkit. Vier aspecten en vier 'prestatieniveaus' om u te helpen bij het vinden van uw plek op deze kaart.

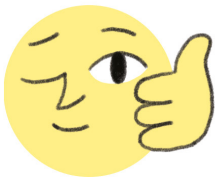
Opmerking

Bij elke van de verschillende geanalyseerde aspecten moet u proberen uzelf aan te zetten tot het bereiken van het volgende 'prestatieniveau' (d.w.z. vraag uzelf af wat u zou kunnen doen om naar de linkerkant van de rubriek te gaan).

Mogelijke variaties

Hieronder staat een zelfbeoordelingsschaal. Het kan makkelijker zijn voor u om het juiste vakje aan te vinken in de grafiek dan om uw plaats in de rubriek te vinden.
Echter, net als met de rubriek, kunt u proberen uzelf aan te zetten tot het bereiken van het volgende 'prestatieniveau' om naar de linkerkant te gaan.

				
Ik herken genderstereotypen op school.	Ik kan genderstereotypen op school duidelijk herkennen en ik probeer altijd om ze te neutraliseren.	Ik denk dat ik de meeste genderstereotypen kan herkennen, maar ik ben erachter gekomen dat er nog wat ruimte voor verbetering is.	Ik weet niet zeker of ik een aantal van de genderstereotypen die in de activiteiten genoemd worden wel herken en hoe ze de ontwikkeling van jongens en meisjes beïnvloeden.	Ik denk niet dat ik genderstereotypen op school herken. Ik was verbaasd over een aantal van de activiteiten.
Er zit geen verborgen of niet bestaand lesprogramma in mijn onderwijsmethode.	Ik let altijd erg op dat er geen verborgen of niet bestaand lesprogramma in mijn onderwijsmethode zit.	Ik let meestal erg op mijn taalgebruik, de manier waarop ik jongens en meisjes aanspreek en wat ik van hen verwacht, maar het is moeilijk om hier altijd alert op te zijn.	Deze dingen zijn misschien wel belangrijk en soms denk ik eraan maar het is niet altijd eenvoudig dit te doen.	Met alles wat er al van leerkrachten gevraagd wordt, heb ik niet echt tijd om hierover na te denken.
Stereotype-vrij onderwijs zou in hoge mate bijdragen aan stereotype-vrije loopbaankeuzes.	Ik denk dat als scholen, lesprogramma's, onderwijsmethodes, enz. niet door genderstereotypen werden beïnvloed, er meer vrouwen in onze maatschappij ingenieur zouden worden en meer mannen verpleegkundige.	Ik denk dat zelfs als we gender-stereotype-vrij scholen hadden, er nog steeds veel andere factoren zijn die de loopbaankeuzes van mensen beïnvloeden.	School, gezin of de samenleving in het algemeen kunnen de loopbaankeuzes en -trajecten van jongens en meisjes beïnvloeden maar de uiteindelijke reden is dat jongens en meisjes verschillende interesses hebben.	Jongens en meisjes hebben verschillende interesses in vakken gewoon omdat ze verschillen.
Een carrière in de transportsector klinkt net zo aantrekkelijk voor meisjes als voor jongens.	De transportsector biedt uitstekende kansen op werk voor zowel meisjes als voor jongens. De vaardigheden, mentaliteit en kennis die de sector in de toekomst nodig zal hebben, kan worden ontwikkeld in zowel meisjes en jongens.	De transportsector kan goede arbeidskansen bieden voor jongens en meisjes maar er zijn wel veel stereotypen in deze sector.	Ik denk dat het schoolsysteem meisjes en jongens op dezelfde manier kan onderwijzen maar dat meisjes zich natuurlijk minder aangetrokken zullen voelen tot dit soort werk.	Vrouwen kunnen in de transportsector werken maar de gevergde mentaliteit, vaardigheden en kennis zijn meer man-eigen.

				
Ik herken genderstereo-typen op school.				
Er zit geen verborgen of niet bestaand lesprogramma in mijn onderwijsme-thode.				
Stereotype-vrij onderwijs zou in hoge mate bijdragen aan stereotype-vrije loopbaankeuzes.				
Een carrière in de transport-sector klinkt net zo aantrekkelijk voor meisjes als voor jongens.				

Vervolg zelfbeoordeling tool 3: Een reeks uitspraken

Focus van de tool

De meest succesvolle activiteiten voor professionele ontwikkeling van leerkrachten zijn de activiteiten die uitgespreid zijn over een periode; zelfbeoordeling is een zinvolle bron van informatie voor het beoordelen van onderwijs. Leerkrachten die periodiek de resultaten van zelfbeoordeling herhalen en noteren, herkennen de doeltreffendheid en verbetering van hun methode.

Opmerking

Een centraal element dat ten grondslag ligt aan de pedagogische aanpak van de toolkit is de gedachte dat de professionele ontwikkeling van leerkrachten gekoppeld is aan leren door middel van hun eigen ervaring en nadenken over deze ervaring waardoor de kritische verbetering van hun verdere onderwijservaring ondersteund wordt.

	Een reeks uitspraken om na te denken over mijn methode	Ja	Niet zeker
1.	Ik heb respect voor de waardigheid van elke leerling.		
2.	Ik moedig alle leerlingen aan zich veilig te voelen op school en hun eigen mening, ideeën en waarden te uiten.		
3.	Ik zorg ervoor dat ik alle leerlingen constructieve feedback geef.		
4.	Ik respecteer de mening van elke leerling, ook al verschillen we van mening.		
5.	Ik stimuleer leerlingen om empathie ten opzichte van anderen te ontwikkelen.		
6.	Ik accepteer geen spot en sarcasme in de klas.		
7.	Ik probeer discreet onbehoorlijk gedrag te corrigeren.		
8.	Ik probeer het zelfvertrouwen in elke leerling op te bouwen.		
9.	Ik probeer toegankelijk en welwillend te zijn met betrekking tot de behoeften van leerlingen.		
10.	Ik probeer elke leerling in de activiteiten van de klas te betrekken.		
11.	Ik vermijd te veel 'leerkrachtenpraat' en ben me ervan bewust dat ik zowel verbaal als non-verbaal communiceer.		
12.	Ik ben mij ervan bewust dat de toon van mijn stem en de manier waarop ik beweeg invloed heeft op de motivatie van de leerlingen.		
13.	Ik ben me bewust van en heb aandacht voor genderstereotypen en seksisme.		

	Een reeks uitspraken om na te denken over mijn methode	Ja	Niet zeker
14.	Mijn leerdoelen zijn gericht op de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen.		
15.	Ik ga enthousiast naar school.		
16.	Ik ben voorstander van het feit dat een baan die de moeite waard is, goed gedaan moet worden.		
17.	Ik pas me aan, aan de interesses van de leerlingen door ongeplande onderwerpen en/of actuele gebeurtenissen te bespreken.		
18.	Ik bereid mijn activiteiten voor en zorg ervoor dat leerlingen begrijpen wat het doel en de inhoud van elke activiteit is.		
19.	Mijn materialen zijn georganiseerd en wordt efficiënt gebruikt (dat wil zeggen het bord in de klas is georganiseerd, de werkbladen zijn eenvoudig te lezen, enz.).		
20.	Ik geef duidelijk de belangrijkste punten van een activiteit aan.		
21.	Ik moedig leerlingen aan actie te ondernemen om genderstereotypen tegen te gaan en de schoolomgeving te verbeteren.		
22.	In alle contacten met leerlingen, in en buiten de klas, moedig ik een mentaliteit en gedrag aan die gendergelijkheid bevorderen.		
23.	Ik gebruik de inspanningen en verrichtingen van leerlingen om genderstereotypen tegen te gaan en de schoolomgeving te verbeteren om mijn effectiviteit te beoordelen.		
24.	Ik sta open voor suggesties van de leerlingen over de bevordering van specifieke houdingen en gedrag die gendergelijkheid aanmoedigen.		
25.	Ik herken de onderling afhankelijke relatie tussen de school en de ouders en ik stel ouders van tevoren op de hoogte van activiteiten die buiten school plaatsvinden.		
26.	Ik heb leden van de gemeenschap uitgenodigd die professionele deskundigheid of ervaring hebben in beroepen die verband houden met de transportsector om met de leerlingen te komen praten en ze te motiveren om minder bekende beroepen te overwegen, ongeacht hun geslacht.		
	TOTAAL		

LAATSTE REFLECTIE

Doe ik wat ik zou moeten doen?
Wat doe ik goed?
Wat kan ik verbeteren?
Zou ik leerlingen moeten betrekken bij de beoordeling van mijn methode? Waarom?

TOOLSET 7: OM NOG EEN STAP VERDER TE GAAN

Deze toolset geeft u de mogelijkheid zelf alle onderwerpen die in de hele toolkit aan bod zijn gekomen verder uit te diepen. De set omvat een scala aan ondersteunende middelen zoals woordenlijsten, gendergevoelige taalgidsen, aanvullende onderwijsmaterialen en verdere informatie en leesmateriaal.

ONDERSTEUNENDE MIDDELEN

1. Woordenlijsten over gendergelijkheid

Woordenlijst gendergelijkheid (Raad van Europa) — Definities van begrippen gebaseerd op de definities en termen van instrumenten en normen van de Raad van Europa.

Woordenlijst gendergelijkheid (UN Women) — Online tool voor concepten en definities met genderperspectief.

Woordenlijst en thesaurus gendergelijkheid (Europees instituut voor gendergelijkheid) - Gespecialiseerde terminologietool die algemeen begrip van gendergelijkheid-termen in de EU bevordert.

2. Gendergevoelige taalgidsen

Richtlijnen genderinclusieve communicatie (UN Women) — Bevordering van gendergelijkheid door het gebruik van de taal.

Online toolkit gendergevoelige communicatie (Europees Instituut voor gendergelijkheid) — Gebruiksvriendelijke handleiding over het gebruik van meer gendergevoelige taal.

3. Informatie over gendergelijkheid in onderwijs en opleiding

Database genderstatistieken (Europees Instituut voor gendergelijkheid) — Uitgebreid kenniscentrum voor genderstatistieken en informatie over verschillende aspecten van (on)gelijkheid van vrouwen en mannen in de EU.

Een gids voor gendergelijkheid in het beleid en de praktijken betreffende de leerkrachtenopleiding (UNESCO) — Tool om genderperspectief te introduceren in alle aspecten van de leerkrachtenopleiding, met name beleid en planning, budgettering, leerplanontwikkeling, pedagogiek en educatieve materialen, ondersteunende diensten, en monitoring en evaluatie.

Relevantie van gender in onderwijs en opleidingen (Europees Instituut voor gendergelijkheid) — Bespreking van de belangrijkste genderproblematiek in het onderwijs en de mogelijkheden tot verandering.

4. Informatie over de transportsector en beroepskeuzes

De toekomst tekenen (Education and Employment) — Verslag met een overzicht van hoe de verschillende sociale, culturele en economische factoren de beroepsambities van kinderen beïnvloeden, gebaseerd op een enquête ingevuld door kinderen van over de hele wereld.

EU-Transport in cijfers (Europese Commissie) — Jaarlijks bijgewerkt statistische boekjes.

Jobs Split Along Gender Lines (Eurostat) — Opstelling van statistieken voor alle EU-landen over gendersegregatie op de arbeidsmarkt.

Het LEARN! Project (Europese Transportveiligheidsraad) - Handige adressen en informatie over verkeersveiligheidlessen.

Skillful Project (Forum of European National Highway Research Laboratories Knowledge Centre) — Project gefinancierd door de EU dat een verscheidenheid aan hulpmiddelen biedt om de ontwikkeling te verkennen van vaardigheden en competenties voor toekomstige transportprofessionals op alle niveaus.

Transportstatistieken voor de EU (Eurostat) — Opstelling van transportstatistieken voor alle EU-landen en de bijbehorende middelen.

Infografieken en kaarten betreffende transport (Europese Commissie) — Fascinerende feiten over verschillende thema's en vraagstukken die verband houden met transport en mobiliteit.

5. Online leermiddelen over geslacht, opleiding en/of loopbaanambities

Apprenticeship Toolkit #STEMappkit (WISE, Semta en the Institution of Civil Engineers) — Verzameling van de best practices, expertise en casestudies om vrouwen in het STEM-leelingwezen aan te trekken, te betrekken, te ondersteunen en te behouden.

Babble Dabble Do: Connecting Through Creativity (Make My Day: Visions LLC) — Verzameling van creatieve en STEM-projecten voor kinderen

Jongens in de zorg (Dissens - Instituut voor Onderwijs en Onderzoek) — Tool gericht op leerkrachten en jeugdwerkers bij loopbaanbegeleiding om ze in staat te stellen stereotype-vrij loopbaanadvies te geven en jongens te ondersteunen in atypische beroepsopleidingen.

BREAK! (Commissariaat voor gendergelijkheid en gelijke behandeling: Estland) — Cross-media, door de EU gefinancierd project met lesmateriaal voor leerkrachten over hoe te praten over (gender)stereotypen met leerlingen in verschillende klassen en leeftijdsgroepen.

Breaking the Mould (National Education Union of the United Kingdom) — Reeks van middelen ter ondersteuning van leerkrachten in kleuter- en basisonderwijs om na te denken over welke boeken ze kunnen gebruiken in de klas.

Compass: Handleiding voor onderwijs over mensenrechten voor jongeren — Focus op Gender (Europese Raad) — Uitleg over essentiële concepten betreffende gendergelijkheid.

Onderwijsgids voor gendergelijkheid en burgerschap (De Commissie voor burgerschap en gendergelijkheid, Portugal) — is gericht op ondersteuning van leerkrachten bij het integreren van gendergelijke perspectieven in het gehele lesprogramma en het aanvechten van genderstereotypen.

Gender in Education Network in Asia-Pacific (GENIA) Toolkit: Promoting Gender Equality in Education (UNESCO) — introduceert belangrijkste concepten en theoretische debatten en biedt praktische benaderingen voor het integreren van gendergelijkheid in het hele onderwijssysteem en binnen het onderwijsbeleid.

Gender Loops: Tools, Resources and Strategies for Gender-Sensitive Early Childhood Education (Dissens - Institut für Bildung und Forschung e.V.) — Praktisch materiaal voor leerkrachten om genderkwesties te behandelen in vroegschoolse educatie en voor leerkrachten in opleiding.

Gender-Responsive Pedagogy: A Toolkit for Teachers and Schools (Forum for African Women Educationalists) — Geeft leerkrachten kennis, vaardigheden en bepaalde instellingen om goed te kunnen reageren op de leerbehoeften van jongens en meisjes door genderbewuste processen en methodes te gebruiken in de klas.

Richtlijnen voor vakbonden van leerkrachten om genderstereotypen in het onderwijs aan te pakken (Europees Vakbondscomité voor Onderwijs) — Biedt een reeks aanbevelingen voor vakbonden van leerkrachten (op nationaal en EU-niveau) over mogelijke sociale dialoog en collectieve onderhandelingsacties over het aanvechten van genderstereotypen in de onderwijssector met als breder doel een aanzienlijke invloed op gendersegregatie op de arbeidsmarkt.

Hypatia's Toolkit (Hypatia project partners) — Digitale verzameling van innovatieve activiteiten voor tieners met een centrale focus op genderinclusieve manieren van communicatie over STEM waardoor jongeren meer bewust worden van en de vaardigheden ontdekken die vereist zijn voor een grote verscheidenheid aan STEM-studies en -loopbanen die toegankelijk zijn voor jonge mensen.

Speelgoed blijft speelgoed — Campagne tegen genderstereotypen, met inbegrip van middelen voor leerkrachten en praktische tips voor in de klas.

Peers for Equality T-Kit on Tackling Gender-Based Discrimination (Ofensiva Tinerilor et al.) — Biedt praktische informatie voor groepswerk, discussies en peer education over genderongelijkheid en stereotypen.

A Resource Pack for Gender-Responsive STEM Education: Training Tools for Curriculum Development (BE-UNESCO) — Richtlijn voor breder begrip van de theorie en praktijk van genderresponsief STEM-onderwijs om de effectieve ontwikkeling hiervan op gebied van beleid, school, de klas en gemeenschap te ondersteunen.

Hulpbronnen van gastvrije scholen (Human Rights Campaign Foundation) — Project dat lessen biedt om een inclusief schoolklimaat rond genderidentiteit, - uitdrukking en het voorkomen van genderstereotypen te ondersteunen.

STING Project: STEM Teacher Training Innovation for Gender Balance (Elhuyar Foundation) - Toolkit en online bronnen ter bevordering van de integratie van gender in STEM-onderwijs.

TWIST: Towards Women in Science and Technology (Science Learning Center van Science Center NEMO) — Gids om leerkrachten te helpen bij de ontwikkeling van de professionele vaardigheden die nodig zijn om genderbewustzijn in de klas te bevorderen door het verstrekken van informatie, best practices voorbeelden en praktische tips.

From Where I Stand: A Gender Equality Project for the Global Goals (World's Largest Lesson) — Creatief project voor onderwijzend personeel en actiegerichte leerervaringen voor kinderen en jongeren waarbij vaardigheden en motivatie wordt opgebouwd om actie te ondernemen voor gendergelijkheid als een van de duurzame ontwikkelingsdoelen.

6. Beeldmateriaal over genderstereotypen, transport en/of loopbaanambities

100 jaar vrouwen in transport (Transport for London) — Online video waarin het werk van vrouwelijke transportmedewerkers wordt onderstreept en de nog grotere bijdrage die zij kunnen leveren aan transport in de toekomst.

Genderstereotypes (Fawcett Society) — Video en literatuuronderzoek met een overzicht van de manieren waarop genderstereotypen in de vroege jeugd bestreden kunnen worden.

Making the Case for Women in Aviation (European Cockpit Association) — Artikel en video die vrouwelijke piloten laten zien in dit van oudsher door mannen gedomineerde beroep. Het materiaal sensibiliseert over genderstereotypen en laat vrouwelijke rolmodellen in de luchtvaart zien.

Ontmoet de 22%: Vrouwen praten over loopbanen (Diversity@Eurocontrol) — Video over vrouwen die in de luchtvaartsector werken. Het doel is de zichtbaarheid en de vertegenwoordiging van vrouwen te bevorderen, maar ook inzicht te geven in de loopbanen en motivaties.

Mujeres Operarias del Transporte Público de la Ciudad de México [Women Workers in Public Transport of Mexico City] (CENFES) — Online video over het dagelijkse leven van vrouwelijke taxichauffeurs in Mexico City.

No More Boys and Girls: Can Our Kids Go Gender Free? (Episodes 1 en 2) (BBC2) — Tweedelige documentaire over het bevrijden van basisscholen van genderstereotypen. Het is een goed voorbeeld van hoe genderstereotypen in de praktijk aangevochten kunnen worden.

Pilots Answer 50 Most-Googled Passenger Questions (Captain Joe) — Interessante video over piloten die de meest gestelde vragen beantwoorden over het beroep van de piloot en de luchtvaartindustrie.

#RedrawTheBalance (Education and Employment) — Online video waarin genderstereotypen in bepaalde beroepen worden onderzocht met schoolkinderen. Deze kinderen tekenen een brandbestrijder, een gevechtspiloot en een chirurg en daarna ontmoeten ze de echte vrouwen.

Yes, She Pilots! (Yes, She Pilots!) — Blog van een vrouwelijke piloot die haar persoonlijke verhaal deelt over hoe het is om een piloot te worden. Ze bespreekt ook diverse kwesties met betrekking tot de luchtvaartindustrie, met name hoe de industrie steeds vrouwvriendelijker is geworden.

Sunny Swift: Vlieginstructeur (Europees agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart) — Diverse materialen, zoals flyers, posters en strips, het verstrekken van informatie over de algemene luchtvaartsector en vliegveiligheid gegeven door een vrouwelijke instructeur.

Women in Maritime (Internationale Maritieme Organisatie) — Project met verschillende materialen en informatie over genderdiversiteit in de maritieme sector.

Women in Motion (Ferrovie dello Stato) — Project ter bevordering van de loopbaan van vrouwen in technische sectoren (bijv. onderhoud, infrastructuur, enz.). Het biedt een verzameling van hulpmiddelen voor studenten over werk in de spoorwegsector.

Women in Transport: Meet … (Europese Commissie) — Video's die inzicht geven in de redenen waarom werken in de verschillende transportsectoren een goed idee is. Vrouwen die logistieke consultants, piloten, vrachtwagenchauffeurs en loodsen zijn, komen aan het woord.

MEER OVER DIT ONDERWERP

Culhane, L. en Bazeley, A. (2019). Gender Stereotypes in Early Childhood: A Literature Review. London: Fawcett Society. Gevonden op: https://www.fawcettsociety.org.uk/gender-stereotypes-in-early-childhood-a-literature-review.

Eliot, L. (2009). *Pink Brain, Blue Brain: How Small Differences Grow into Troublesome Gaps — and What We Can Do About It.* New York: Houghton Mifflin Harcourt.

Europese Commissie (2021). *Educational toolkits to help fight gender stereotypes based on the example of the transport sector: Final study report on the development of the toolkits.* DOI: 10.2832/11827.

Frei, S. en Leowinata, S. (2014). Gender Mainstreaming Toolkit for Teachers and Teacher Educators. Vancouver: Commonwealth of Learning. Gevonden op: http://oasis.col.org/handle/11599/566.

Henderson, E. (2014). *Gender Pedagogy: Teaching, Learning and Tracing Gender in Higher Education.* Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Illeris, K. (2002). *The Three Dimensions of Learning: Contemporary Learning Theory in the Tension Field Between the Cognitive, the Emotional and the Social.* Leicester: NIACE.

Kashefpakdel, E., Rehill, J. en Hughes, D. (2018). *What Works? Career-Related Learning in Primary Schools. London: Careers and Enterprise Company.* Gevonden op: https://cica.org.au/wp-content/uploads/What-works-in-Primary.pdf.

Mompoint-Gaillard, P. en Lázár, I. (2018). *TASKs for Democracy: 60 Activities to Learn and Assess Transversal Attitudes, Skills and Knowledge* (2nd ed.). Pestalozzi series no. 4, Huber, J. (ed). Strasbourg: Council of Europe. Gevonden op: https://rm.coe.int/tasks-2nd-edition/16807860c1.

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD) (2017). The OECD Handbook for Innovative Learning Environments. Educational Research and Innovation. Paris: OECD Publishing. Gevonden op: https://doi.org/10.1787/9789264277274-en.

Rodríguez, M. E. S. (2010). *La igualdad también se aprende: cuestión de coeducación.* Madrid: Narcea Ediciones.

Schleicher, A. (2018). *World Class: How to Build a 21st-Century School System, Strong Performers and Successful Reformers in Education.* Paris: OECD Publishing. Gevonden op: https://www.oecd.org/education/world-class-9789264300002-en.htm.

REFERENTIES

Aanbeveling van de Raad op 22 mei 2018 over inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren (OJ C 189, 4.6.2018, pp. 1–13). Gevonden op: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN.

Ananiadou, K. en Claro, M. (2009). *21st-Century Skills and Competences for New Millennium Learners in OECD Countries.* OECD Education Working Papers, 41. Gevonden op: https://doi.org/10.1787/218525261154.

Barnes, D. R. (1989). *Active Learning.* Leeds University TVEI Support Project.

Chambers, N., Kashefpakdel, E. T., Rehill, J. en Percy, C. (2018). *Drawing the Future: Exploring the Career Aspirations of Primary School Children from Around the World.* London: Education and Employers. Gevonden op: https://www.voced.edu.au/content/ngv:78832.

Eisner, E. W. (2005). Reimagining Schools: The Selected Works of Elliot W. Eisner. London: Routledge.

Europese Commissie, Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025, 5.3.2020, COM(2020) 152 final. Gevonden op: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152.

Europese Commissie, Strategie voor duurzame en slimme mobiliteit — Het Europees vervoer op het juiste spoor naar de toekomst, 9.12.2020, COM(2020) 789 final. Gevonden op: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0789.

Europese Commissie (2017). *Study on a Pilot Project: Making the EU Transport Sector Attractive to Future Generations.* Gevonden op: https://ec.europa.eu/transport/themes/social/studies/social_mt.

Europees Instituut voor gendergelijkheid (2016). *Gender in education and training. Luxembourg: Publications Office of the European Union.* Gevonden op: https://eige.europa.eu/publications/gender-education-and-training.

Fathman, A. K. en Kessler, C. (1992). 'Cooperative Language Learning in School Contexts'. Annual Review of Applied Linguistics, 13, 127–140.

Hall, M. (2015). *Red: A Crayon's Story.* New York: Greenwillow Books.

Harvard Graduate School of Education (2016). *Project Zero.* Gevonden op: http://www.pz.harvard.edu/.

Johnson, D. W. en Johnson, R. T. (2017). *Cooperative Learning.* I Congreso Internacional Innovación Educación, Zaragoza, 22–23 September. Gevonden op: http://ecoasturias.com/images/PDF/ponencia_zaragoza_David_Johnson.pdf.

Kolb, A. en Kolb, D. (2018). 'Eight Important Things to Know About the Experiential Learning Cycle'. ACEL National Conference. Gevonden op: https://experientiallearning.net/listing/8-important-things-to-know-about-the-experiential-learning-cycle/.

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD) (2021). *The Future at Five. Gendered aspirations of five-year-olds.* Gevonden op: http://www.oecd.org/education/school/early-learning-and-child-well-being-study/.

HOE NEEMT U CONTACT OP MET DE EU?

Kom langs
Er zijn honderden Europe Direct-informatiecentra overal in de Europese Unie. U vindt het adres van het dichtstbijzijnde informatiecentrum op: https://europa.eu/european-union/contact_nl

Bel of mail
Europe Direct is een dienst die uw vragen over de Europese Unie beantwoordt. U kunt met deze dienst contact opnemen door:
– te bellen naar het gratis nummer: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bepaalde telecomaanbieders kunnen wel kosten in rekening brengen),
– te bellen naar het gewone nummer: +32 22999696, of
– een e-mail te sturen via: https://europa.eu/european-union/contact_nl

WAAR VINDT U INFORMATIE OVER DE EU?

Online
Informatie over de Europese Unie in alle officiële talen van de EU is beschikbaar op de Europa-website op: https://europa.eu/european-union/index_nl

EU-publicaties
U kunt publicaties van de EU downloaden of bestellen op: https://op.europa.eu/nl/publications (sommige zijn gratis, andere niet). Als u meerdere exemplaren van gratis publicaties wenst, neem dan contact op met Europe Direct of uw plaatselijke informatiecentrum (zie https://europa.eu/european-union/contact_nl).

EU-wetgeving en aanverwante documenten
Toegang tot juridische informatie van de EU, waaronder alle EU-wetgeving sinds 1952 in alle officiële talen, krijgt u op EUR-Lex op: http://eur-lex.europa.eu

Open data van de EU
Het opendataportaal van de EU (http://data.europa.eu/euodp/nl) biedt toegang tot datasets uit de EU. Deze gegevens kunnen gratis worden gedownload en hergebruikt, zowel voor commerciële als voor niet-commerciële doeleinden.

MI-04-21-109-NL-N

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

ISBN 978-92-76-32903-9
doi: 10.2832/4494